

foto: foto spring

sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

GLASILO

Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze društev medicinskih

PLAN AKTIVNOSTI IN IZOBRAŽEVANJ ZA LETO 2007

AKTUALNO

Ustanovljena je Visoka šola
za zdravstveno nego Jesenice

ZANIMIVO

Premagajmo humani papiloma virus

ČISTOČA IN DEZINFEKCIJA sta ogledalo vsake bolnišnice.

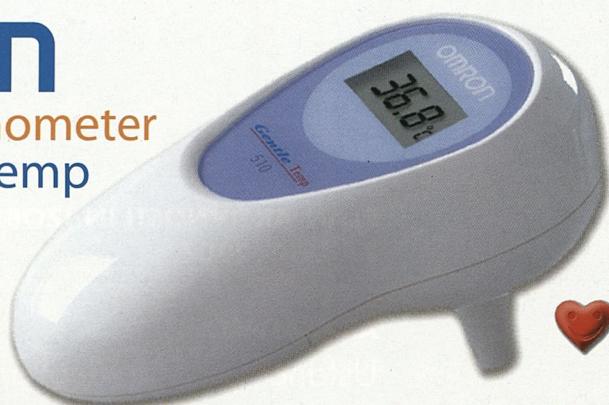

ČISTOČA IN DEZINFEKCIJA sta ogledalo vsake bolnišnice.
MIELE kvaliteta vam zagotavlja najboljši odsev v tem ogledalu.

Miele d.o.o., Brodišče 15, 1236 Trzin, GSM 041 668 869, e-pošta: misa.majcen@miele.si

Miele
PROFESSIONAL

OMRON
ušesni termometer
Gentle Temp

sekunda za natančno meritev

Trgovina Maribor
Ljubljanska 1a
T: 02/330 35 52

Trgovina Maribor
Ulica talcev 5
T: 02/228 64 84

Trgovina Ljubljana
Petkovško nabrežje 29
T: 01/431 90 40

Diafit d.o.o.,
Spodnji Slemen 6, 2352 Selnica
T: 02/674 08 52

Na voljo v naših trgovinah, lekarnah in drugih specializiranih trgovinah.

Vsebina

● UVODNIK	4
Svetovni dan pozdrava	
● DELO ZBORNICE	
6. kongres zdravstvene nege, 2. obvestilo	5
Kronika dogodkov v oktobru	7
● AKTUALNO	
Ustanovljena je Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice	10
● ICN	
Izjave o stališčih Mednarodnega sveta medicinskih sester	11
● POROČILA - STROKOVNA SREČANJA	
Zdravstvena nega in sladkorna bolezen	15
Prvi zimpozij Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor je potekal pod naslovom	
"Kakovostna komunikacija in etična drža sta temelj zdravstvene in babiške nege"	16
Srečali smo se v Črnomlju	18
● ZANIMIVO	
Humani papiloma virus, premagajmo ga skupaj	19
Radioaktivnost	21
»Ko te strese stres«	45
● IZOBRAŽEVANJE	
Plan aktivnosti in strokovnih izpopolnjevanj v letu 2007	23
Regijska društva	23
Strokovne sekcije	30
● NOVO NA KNJIŽNIH POLICAH	
Sladkorna bolezen - priročnik	46
Kakovostna komunikacija in etična drža sta temelj zdravstvene in babiške nege	46
● UDELEŽILI SMO SE	
V znamenju rožnatega oktobra	47
● IZ DRUŠTEV	
Pohod DMSBZT Ljubljana na Lipanjski vrh in po evropski pešpoti E7	49
Potepanje po srednji Italiji	51
Jesensko srečanje upokojenih medicinskih sester pri DMSBZT Ljubljana	52
DMSZT Celje letos na Poljskem	53
● MI MED SEBOJ	
Čestitke	55
● MEDICINSKE SESTRE IN PROSTI ČASE	
Pesmi	56
● S HUMORJEM JE LAŽJE IN LEPŠE	
»Spomin«	57
● IZLETI - STROKOVNE ESKURZIJE	
GRAZ – štajerska prestolnica	58
● OBVESTILA	59

Utrip - strokovno informativni bilten Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije. ODGOVORNA UREDNICA: mag. Brigita Skela Savič UREDNIŠKI ODBOR: Petra Kersnič, Irena Kersič Ramšak, Veronika Pretnar, Kunstek, mag. Brigita Skela Savič LEKTORICA: prof. Cvetana Tavzes PREVAJALEC: Primož Trobevšek NAKLADA: 13200 izvodov NASLOV UREDNIŠTVA: UTRIP, Vidovdanska 9, Ljubljana, T./F. 01/ 2316-055 - tajništvo Zbornice - Zveze, T. 01/ 4344-903, naročnine, računi, e-mail: zveza.med.sester@siol.net, TRR ZDMSZTS pri NLB, posl. Tavčarjeva 7, Ljubljana, številka: 02031-0016512314 TRŽENJE : ATELIER IM, d.o.o. Breg 22, Ljubljana, T. 01/2411-932/4, F. 01/2411-939, e-mail: atelier-im@siol.net PRIPRAVA ZA TISK: STARLING, d.o.o., Opekarska cesta 38, Vrhnika, T. 01/ 7557-850, F. 01/ 7557-855, e-mail: starling@starling.si TISK: Tiskarna POVŠE, Povšetova 36 a, Ljubljana, T./F. 01/ 2301-542, e-mail: tisk.povse@siol.net FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Foto Spring SPLETNA STRAN ZBORNICE-ZVEZE: www.zveza-dmszts.si Utrip (Online) ELEKTRONSKI NASLOVI: info@zbornica-zveza.si, tajnistvo@zbornica-zveza.si, narocnina@zbornica-zveza.si ISSN 1581-3738

Revija izhaja 11-krat letno. Letna naročnina za nečlane je 4500 sit, člani plačujejo naročnino za Utrip s članarino, od katere se obračunava in plačuje 8,5-odstotni davek na dodano vrednost.

Svetovni dan pozdrava

Spoštovane kolegice in kolegi, cenjeni naključni bralci UTRIPA!

Dovolite mi, naj vas najprej pristrčno pozdravim.

Med mnogimi dnevi, ki jih po svetu posvečajo posebno pozornost in priznanje, je v mesecu novembru tudi svetovni dan pozdrava. Pobudniki so imeli zanj sigurno tehtne razloge, četudi jih med brskanjem po spletu nisem odkrila.

Beseda pozdrav, je samostalniško moškega spola in pričakovati bi bilo, da z njo moški izražajo naklonjenost in spoštovanje predstavnicam ženskega spola, zlasti ob srečanju z njimi. Dejstvo je, da si je beseda izborila enakopravno vlogo, saj je s svojo sporočilno vrednostjo o dobrih namerah radodarna in uporabna za oba spola. Namesto prvotnejšega pozdrava ali odzdrava Bog(a) daj so tako že povsem uveljavljeni dobro jutro, dober dan in dober večer. Starejši ljudje, zlasti na podeželju še vedno uporabljajo prvotnejšo obliko, medtem ko se po prepričanju mlajših govorcev ta raba mladim in drugim ne poda. Med mladimi, prijatelji in dobrimi znanci se uporabljajo drugi izrazi pozdrava, kot so: zdravo, živijo, hoj, hi, čao, ojla in verjetno še kakšen, razumljiv samo njim in uporaben samo med njimi.

Pozdrave dobivamo, pošiljamo, prinašamo, sprejemamo in sporočamo. Sorodniki, prijatelji in znanci nam pošiljajo lepe pozdrave z morja, pomladne pozdrave, turistične pozdrave. Lepo je odpreti poštni nabiralnik in med paleto prospektov zagledati razglednico s pozdravi nekoga, ki ga imamo radi, ob katerem nam je prijetno in vemo, da oni na dopustu prijetno deli z nami. Pozdrav je tudi pesem ob slovesu, dvig roke in klobuka, mahanje z roko in dogovorjena kretnja, dvig glave, pogled v oči in nasmeh na obrazu.

Na Japonskem so bili med prvimi, ki so zaznali in poudarili pomen pozdrava in pozdravljanja zaposlenih pri delu s strankami in v ta namen zaposlene šolali in izobraževali. Pri nas se kaže opazen napredek v velikih trgovskih centrih kot so Merkator, Tuš, Interspar, kjer nas izza blagajne prav prijazno pozdravijo. Radodarni smo s pozdravom v gorah, kjer je pozdrav navada in že skoraj pravilo ob srečanju z drugim gornikom. Manj ali nič kaj radodarni postanemo zaposleni v zdravstveni negi ob bolnikovi postelji, sprejemni pisarni, bolniških hodnikih in ambulantah. Pozdrav je izraz sprejemanja, zaznavanja, sporočanja, naklonjenosti in spoštovanja. Ostaja del prvega stika, prvega otisa pri spoznavanju in nadaljnjem medsebojnem komuniciranju ne samo v zasebnih temveč tudi poslovnih stikih. Staro slovensko izročilo pravi: "Še žival, ki vstopi v hlev, zamuka".

Pozdrav medicinske sestre predstavlja etos in kulturo ustanove, kjer je zaposlena. Kultura obnašanja ni nikakršen elitizem, ampak je del splošne vse zajemajoče kulture, ki spada v našo civilizacijo. "Beseda, izgovorjena s človeškim glasom, je nenaдомestljiva" (Knežević, 2001).

Zato le pogumno, glasno in razločno pozdravimo ob prihodu in odhodu, ob prvem vsakodnevnem srečanju s pacienti ne glede ali je srečanje s pacienti na hodniku, bolniški sobi, ambulantni ali za sprejemnim okencem. Pozdravimo naključne obiskovalce na stopniščih in avlah, pozdravimo sodelavce s katerimi delamo in ob tem ne pozabimo na kolegice in kolege. Pozdrav bo olepšal dan tako nam kakor tudi njim.

Knežević A. N. Oljka: o sporazumevanju in obnašanju: tudi tako govorimo. Radovljica: Didakta, 2001; 70-79.9

Irena Keršič Ramšak

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –
Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Vidovdanska 9, 1000 Ljubljana, info@zbornica-zveza.si

3. obvestilo

POVABILO K AKTIVNEMU SODELOVANJU NA 6. KONGRESU ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE IN 80-LETNICI ORGANIZIRANEGA DELOVANJA MEDICINSKIH SESTER V SLOVENIJI

Z MEDNARODNO UDELEŽBO

pod motom

»ZDRAVSTVENA IN BABIŠKA NEGA –
KAKOVOSTNA, UČINKOVITA IN VARNA«,

ki bo 10. - 12. maja 2007 v Ljubljani.

Vabimo Vas k aktivnemu sodelovanju z referati in posterji, ki so povezani z motom kongresa.

Prijava z izvlečkom referata ali posterja pošljite programskemu odboru do 31. 11. 2006
na sedež Zbornice – Zveze, Vidovdanska 9, 1000 Ljubljana
s pripisom » Prispevek za 6. kongres zdravstvene in babiške nege«.

O izbiri prispevkov Vas bomo obvestili 31. 12. 2006.

Kotizacija polna do 31.3.2007: člani 270 EUR, nečlani 350 EUR.

Kotizacija enodnevna do 31.3.2007: člani 100 EUR, nečlani 170 EUR

Kotizacija po 31.3.2007: člani 350 EUR, nečlani 420 EUR

Aktivni udeleženci - prvi in drugi avtor predavanja in posterja: 130 EUR

Upokojenci in študentje: 50 EUR

Programski odbor

mag. Bojana Filej, mag. Danica Železnik, Andreja Mihelič Zajec, Darinka Klemenc, Peter Požun

Organizacijski odbor

Petra Kersnič, Monika Ažman, Irena Buček Hajdarevič, Renata Trampuž, Mirjana Čalič

Navodila za oblikovanje prispevka za prijavo aktivne udeležbe in prispevka za Zbornik predavanj in posterjev 6. kongresa zdravstvene in babiške nege.

Za pisanje prispevkov uporabite papir formata A4. Za pisanje uporabite pisavo Times New Roman ter naslednjo velikost črk: za naslov 18, za ime avtorja in soavtorjev 12, za glavni tekst 12, za literaturo in naslove tabel in grafov 10.

Naslov predavanja in ime avtorja -jev naj bodo centrirani na sredino teksta. Tekst naj bo napisan s poravnanim levim in desnim robom. Odstavke pišite z razmakom ene vrste.

Upoštevajte, da je dolžina prispevkov omejena.

Prijava aktivne udeležbe na 6. kongresu zdravstvene nege – do 31.11.2006:

referat na eni do dveh strani skupaj s tabelami in grafi,
poster na eni strani.

Oddaja dokončnega prispevka za Zbornik predavanj in posterjev 6. kongresa – do 29.2.2006

referat na šest do osem strani skupaj s tabelami in grafi,
poster na dve strani skupaj s tabelami in grafi.

Prispevek naj bo napisan v programu Microsoft Word. Avtorji naj prispevek pošljejo na disketi oziroma CD in en izvod v pisni obliki ali po e – pošti na naslov: info@zbornica-zveza.si.

Primer: _____

Strjevanje krvi

mag. Andreja Bizjak, viš.med ses., prof.zdr.vzg.

Hematološka klinika, Klinični center, Zaloška 7, 1105 Ljubljana

Tel/fax _____ e-pošta abizjak@siol.net

Literaturo citirajte na način, kot ga določa navodilo v vsakem Obzorniku zdravstvene nege.

Kronika dogodkov v oktobru

Petra Kersnič

Za nami je začetek šolskega leta in z oktobrom tudi študijskega leta. V tem mesecu smo na področju izobraževanja za poklic diplomirane medicinske sestre dobili 4. izobraževalno institucijo – Visoko šolo za zdravstveno nego na Jesenicah. V skladu z zakonodajo je bila imenovana tudi v. d. dekanica te šole iz naših vrst – to je postala mag. Brigita Skela Savič in za vse doseženo njej in vsem, ki so pristopili k oblikovanju predloga za ustanovitev šole in sestavo obsežnega gradiva, iskreno čestitamo.

1. oktober so Združeni narodi proglasili za Mednarodni dan starejše generacije. Ni skrivnost, da je v 25 državah EU bilo v letu 1995 15 % ljudi starejših od 65 let, v letu 2005 je za % že 17 % in v nekaterih državah kot na primer v Nemčiji in Italiji že 19%. V Sloveniji naj bi po statističnih podatkih in napovedih statistikov v letu 2050 na 31 % - v številkah pa je to v EU danes 75 milijonov starejših od 65 let v letu 2050 pa 135 milijonov. Vsem tem predvidevanjem se pridruži še pričakovana življenjska doba - prebivalec, rojen leta 2004 lahko pričakuje, če je moški 72 let življenja in 80 let če je ženska, pri tem pa strokovnjaki pravijo, da se bo pričakovan življenjska doba do leta 2030 dvignila za 20 let. Družba in zdravstvo sta nad temi podatki lahko zaskrbljena – medicinske sestre pa lahko le ugotavljamo, da se delo in skrb za zdravje ljudi širi in že sedaj presega obstoječe zmožnosti. Generacijska pogodbe bodo postale temelj za kakovost življenja od spočetja pa do smrti – in tukaj in zato imamo medicinske sestre znanje in človeške vire za nudenje pomoči v vseh svojih strokovnih in laičnih razsežnostih.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije je v oktobru skupaj z Nacioanlnim svetom za promocijo varne in pravilne uporabe zdravil, ki ji predseduje prof.dr. Pavel Poredoš izpeljal akcijo in izdajo priročnika »Premišljeno z zdravili« s ciljem ljudi seznaniti s pravilnim načinom jemanja zdravil. Pri vsem povedanem in zapisanem lahko samo ugotovimo, da so avtorji akcije kar nekako pozabili na medicinske sestre, ki pri tem opravljajo pomembne aktivnosti s področja zdravstveno vzgojnega dela in nenazadnje nadzora v okolju, kjer pacienti živijo. Povedan je bil tudi zaskrbljujoč podatek, da okoli 100.000 Slovencev, starejših od 65 let jemlje v povprečju 5 zdravil dnevno. ZZZS je zapisal, da pričakujejo v naslednjih dveh letih 10% zmanjšanje količine neporabljenih zdravil, pri čemer bo zagotovo pomembno prispevalo tudi delo medicinskih sester na vseh nivojih zdravstvenega varstva. Ob tem bo Zbornica – Zveza naprej delovala na način, da bo koristila, četudi ni pozvana k sodelovanju, državljanom Slovenije.

Kje smo bili in kaj smo še delali:

5. oktober 2006

- 7. seja Častnega razsodišča

10. oktober 2006

- sestanek Delovne skupine za nenasilje v zdravstveni negi

12. oktober 2006

- 5. seja Komisije za dodeljevanje sredstev iz sklada za izobraževanje

17. oktober 2006-11-07

- sestanek predstavnikov Zbornice – Zveze – mag. Bojana Filej, Peter Požun, Petra Kersnič in pravna zastopnica Dragica Papež z predstavniki Ministrstva za zdravje – prim. Janez Remškar in pravnica Branka Stražisar: na-

men sestanka je bil pripeljati postopek usklajevanja aktov v sklepno fazo za nadaljevanje postopka sprejema in uveljavitve vseh dokumentov za izvajanje dodeljenih javnih pooblastil. Dogovorjen rok za zaključek je začetek novembra 2006, sicer bo vodstvo Zbornice – Zveze zaostri lo pogajanja.

18. oktober 2006

- 18. seja Upravnega odbora

Dnevni red:

1. Pregled in sprejem predloga zapisnika 17. redne seje UO z dne 6.9.2006
2. Pregled aktivnosti
 - a. Izvajanje javnih pooblastil
 - b. Razprava o sestanku s strokovnimi sekcijami z dne 13.9.2006 in 28.9.2006
 - c. Razprava o sestanku s predstavnicami Iniciativnega odbora za povrnitev poklica medicinske sestre v Sloveniji « z dne 20.9.2006
3. Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego – obravnava odstopa Vesne Čuk in imenovanje novega predstavnika Zbornice – Zveze

Upravni odbor je na 18. redni seji imenoval Petra Požuna za člana Razširjenega strokovnega kolegija za zdravstveno nego.

4. Načrt dela

5. Razno

ZAPIS sestanka, ki ga je sklicala Zbornica – zveza s predstavniki organizacij zdravstvene nege in predstavnicami Iniciativnega odbora za povrnitev poklica medicinske sestre v Sloveniji z dne 20.9.2006 ob 14.00 uri v prostorih kluba DU Tabor.

Prisotni: Upravni odbor Zbornice – Zveze: mag. Bojana Filej, Peter Požun, mag. Danica Železnik in Petra Kersnič, Sindikat delavcev v zdravstveni negi: Jelka Mlakar, Ministrstvo za zdravje: Darja Cibic, Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego: Vesna Čuk, Ministrstvo za šolstvo in šport: Anton Slanc, predstavnice Iniciativnega odbora: Anica Podergajs, Tatjana Plavčak, Slavica Mencinger, Angela Slamek, Suzana Mijatovič, Sonja Založnik, Sonja Troha in Majda Grašič.

V uvodu je predsednica Zbornice – Zveze pozdravila vse prisotne. Poudarila je, da je Zbornica – Zveza bila prvič seznanjena v zvezi z statusom medicinskih sester s srednjo strokovno izobrazbo v septembru 2004, ko je prejela dopis predsednice regijskega društva Pomurje, v katerem je bila zapisana razprava na neformalnem sestanku članic društva, ki so zaključile šolanje na Srednji zdravstveni šoli od leta 1972 do 1982 in si pridobile z opravljenim strokovnim izpitom strokovni naslov srednja medicinska sestra. V takratni razpravi na društvu je bilo podano mnenje, da so predmetniki in praksa bili v primerjavi s programom zdravstveni tehnik zahtevnejši in po urah tudi obsežnejši. Na tem sestanku je bila dana pobuda, da se skupaj s Sindikatom delavcev v zdravstveni negi Slovenije prouči status in vloga srednjih medicinskih sester, med drugim tudi zaradi tega, ker so dolgo vrsto let izvajale tudi naloge, ki so jih kasneje prevzele višje/diplomirane medicinske sestre. V nadaljevanju je poudarila, da je izobraževanje za poklice v zdravstveni negi bilo kar nekaj krat reformirano, še posebej z uvedbo usmerjenega izobraževanja za poklic zdravstvenega tehnika.

Povedala je tudi, da stroka največkrat ni bila povabljen, da pri tem sodeluje, dopušča pa tudi možnost, da odziv stroke ni bil ustrezen. Skupaj s šolskimi reformami so se tudi spreminjale sistematizacije delovnih mest, kjer so bili nazivi delovnega mesta srednje medicinske sestre zamenjani z delovnim mestom zdravstvenega tehnika. Januarja 2006 je bil na Zbornico - Zvezo, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za šolstvo in šport, Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego in Sindikat delavcev v zdravstveni negi Slovenije poslan dopis »Iniciativnega odbora za povrnitev oziroma ohranitev poklica medicinske sestre v zdravstveni negi v Pomurju« z obrazložitvijo problema in prilogami - zapisnikom prve seje odbora, izpisa programov srednjih zdravstveni šol, analizo preskrbljenosti z medicinskimi sestrami - Inštitut za varovanje zdravja, kopija Uradnega lista in dopis sindikalne enote SB Maribor.

Predsednica Zbornice - Zveze mag. Bojana Filej je povedala, da so vsa pisma bila obravnavana na sejah Upravnega odbora in na sestanku Nacionalne koordinacije z namenom poiskati ustrezne rešitve.

Slavica Mencinger, predstavnica iniciativnega odbora, je predstavila delo iniciativnega odbora. Povedala je, da so se povezale v celi Sloveniji in da kljub dopisom do danes niso prejele uradnih pisnih odgovorov. Ministrstvo za zdravje je to po njihovem mnenju uredilo s spremembo v seznamu poklicev v zdravstveni dejavnosti / Uradni list št.40/14.4.2006 / in opisalo kompetence za poklice - tehnik zdravstvene nege, zdravstveni tehnik, medicinska sestra in bolničar v zdravstveni dejavnosti.

Predstavniki Ministrstva za šolstvo in šport, gospod Anton Slanc je povedal, da celih 40 let že sodeluje v reformah izobraževanja, ki se po navadi dogajajo na vsakih 6 let in ki spreminjajo predmetnike in vsebine praktičnega dela. Prav tako je poudaril, da so tudi velike strukturne razlike med generacijami. Glede na obravnavano problematiko je v letu 1981 bila opravljena reforma, katere usmeritev je bila zagotoviti širša temeljna znanja, na katere je mogoče permanentno nadgrajevati nove vsebine. Programi so bili iz 6 dnevnega tednika prestavljeni na 5 dnevni program in menjavale so se tudi ure teorije in prakse. Slovenija se je takrat zgledovala po švedskem modelu, ki je podobo takratnega izobraževanja močno spremenil. Izobraževalni sistem mora zagotavljati sodobna znanja Zgolj ure in struktura niso bile merilo, izdelovati se je začel poklicni standard, ki vsebuje opis del in nalog, stopnjo izobrazbe, vsebine znanj in kompetence.

Mag. Bojana Filej je povedala, da je stroka leta 1997 oblikovala in dobila tudi potrditev na Zdravstvenem svetu za dokument Razmejitev zdravstvene nege. Le ta je v mnogih sredinah pomenil strokovni standard in navodilo, katere opravila sodijo pod kateri poklic v zdravstveni negi. Ta dokument se v zadnjem letu v sodelovanju s 30 strokovnimi sekcijami spreminja v Seznam kompetenc, ki bodo natančno opredelile, za katere negovalne intervencije je kdo pridobil kompetenco v dosedanjem bazičnem izobraževanju.

Jelka Mlakar, predsednica Sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije je povedala, da sama prihaja iz »operative« in da so se v sistemu dogajale anomalije in da se jih je stroka zavedala in poskušala po svojih močeh nanje vplivati. Pred tremi leti še ni bilo niti nakazanih rešitev, danes pa so v nastanku nacionalne poklicne kvalifikacije. Stroka zdravstvene nege se je odločila in izdelala že 3, osem pa se jih še oblikuje. Institucionalna izobrazba bo obogatena z nacionalnimi poklicnimi kvalifikacijami - NPK, tako da bo 20 in več let izkušenj pomenilo možnost za pridobitev certifikata in ustrežno uvrstitev v plačilni razred.

Z zaključkom šolanja posameznik pridobi strokovni naslov oziroma poklic ter z njim povezane kompetence v zdravstveni negi. Strokovnega naslova mu ni mogoče spremeniti, še manj odvzeti, res pa je da je bila sistematizacija de-

lovnih mest domena vsake institucije, ki so večinoma delovno mesto srednje medicinske sestre spremenili v delovno mesto zdravstvenega tehnika.

V letu 1996 sta predsedstvo Zbornice - Zveze in predstavniki RSKZN poslala vsem managementom zavodov - glavnim medicinskim sestram skupno priporočilo, da naj bo z izobraževanjem pridobljeni strokovni naziv izvajalcev zdravstvene nege sestavni dela napisa na identifikacijski kartici.

V oblikovanju je tudi katalog tipičnih delovnih mest, ki bo sestavni del kolektivne pogodbe za zaposlene v zdravstveni negi. Razred, ki pa ga bo določal plačilni sistem, pa bo dal vsakemu tipičnemu delu svoj plačilni status.

Darja Cibic je poudarila, da je Ministrstvo za zdravje seznam poklicev izdalo po 12 letih od nove zdravstvene zakonodaje. EU je prinesla v seznam poklicev v zdravstveni dejavnosti pet poklicev s sektorskimi direktivami. V letu 2006 je bil seznam poklicev dopolnjen s poklicem medicinska sestra s srednjo strokovno izobrazbo, kar je omogočilo delodajalcem, da so v sistematizacije lahko napisali tudi medicinsko sestro, ki si je pridobila strokovni naslov medicinska sestra ali srednja medicinska sestra. Strokovni naslov pa v sistematizacijah ni bil enak delovnemu mestu. Kadar govorimo o plačilu - plačilni sistem je še vedno naravnana na izobrazbo, se pa predvidevajo spremembe, ki jih narekuje potreba po fleksibilnosti trga dela.

V razpravo so se vključile vsi prisotni in izpostavili nekatere najbolj pereče probleme:

- še vedno so pogoste situacije, ko čez dan določena opravila dela diplomirana medicinska sestra, ko pride noč, ob nedeljah in praznikih pa to dela srednja medicinska sestra;
- menijo, da je na terenu premalo čutiti organe in funkcionarje Zbornice - Zveze;
- dogaja se, da nekaterih opravil diplomirana medicinska sestra ne zna in sprašuje srednjo medicinsko sestro ali zdravstvenega tehnika;
- v izvršilnih odborih regijskih društev pogosto ni zastopanih dovolj zdravstveni tehnikov oziroma srednjih medicinskih sester.

V nadaljevanju razprave je bilo pojasnjeno, da Zbornica - Zveza sodeluje z vsemi organi in organizacijami, ki povezujejo medicinske sestre. Ob enem je organizirana tako, da ima v 11 regijah svoje regijske predstavnike in po strokovni plati deluje 30 strokovnih sekcij.

Preter Požun je povedal, da so strokovni nadzori, ki jih je že opravila Zbornica - Zveza, pokazali, da izvajalci zdravstvene nege v mnogih sredinah presegajo svoje kompetence - kar je verjetno posledica posameznikov, da opravijo storitev in pomagajo pacientom - komisija delodajalca na to opozori z zahtevo, da to v določenem roku uredi.

Petra Kersnič je poudarila, da smo kot zdravstveni delavci v skladu s 55. členom Zakona o zdravstveni dejavnosti nosilci etične, moralne, kazenske in materialne odgovornosti in da je preseganje kompetenc lahko za posameznika in njegov poklic tudi usodno.

Sonja Založnik je izpostavila, da jo moti strokovni naslov zdravstveni tehnik oziroma tehnik zdravstvene nege in ali bi bilo mogoče s pomočjo pravnega tolmačenja priti nazaj na strokovni naslov medicinska sestra.

Darja Cibic je pojasnila, da je v skladu z EU direktivami diplomirana medicinska sestra oseba, ki je po srednji šoli zaključila izobraževalni program v trajanju najmanj 4600 oziroma tri leta, katerega kurikulum zajema več kot polovico klinične prakse, teoretični del pa mora vsebovati 50% splošnih predmetov in 50% strokovno teoretičnih predmetov s področja zdravstvene nege. Prav zaradi tega ni mogoče, da se po zaključku izobraževalnega programa srednje zdravstvene šole dobi naziv poklica medicinska sestra.

Ministrstvo za šolstvo šport in Ministrstvo za zdravje na opozorila stroke, da se izobražuje preveč tehnikov zdravstvene nege, niso reagirala, tako da je pred 10 leti bilo 30 razredov dijakov, danes pa je 39 razredov dijakov vključenih v program tehnik zdravstvene nege.

Zaključki sestanka:

1. »Tehnik zdravstvene nege« je tipično delovno mesto, v katerega se vključujejo poklici:

srednja medicinska sestra, medicinska sestra (s srednjo strokovno izobrazbo), zdravstveni tehnik in tehnik zdravstvene nege.

2. Predstavnice iniciativnega odbora želijo, da se prouči možnost podeljevanja strokovnega naziva medicinska sestra in vrnitev delovnega mesta srednja medicinska sestra.

3. Zbornica - Zveza bo zavodom/delodajalcem ponovno poslala dopis, da na identifikacijskih karticah svojim delavcem navedejo strokovni naziv, kot ga je posameznik pridobil z diplomo oziroma zaključnim izpitom in ne samo delovno mesto, kot je to še vedno v nekaterih zavodih.

4. Zbornica - Zveza bo regijskim društvom priporočila, da v delo izvršilnih odborov vključijo tudi člane s srednjo strokovno izobrazbo. Predstavnice želijo, da se člani s srednjo strokovno izobrazbo vključijo tudi v delovanje raznih organov Zbornice - Zveze.

Zapisnik je bil dopolnjen in avtoriziran s strani Slavice Mencinger po e pošti 20.10.2006.

19. oktober 2006

- sestanek za oblikovanje pripomb in dopolnil k predlogu Zakona o dolgotrajni oskrbi: sodelovale so: Andreja Peternej, Martina Horvat, Irena Keršič Ramšak in Petra Kersnič

23. oktober 2006

- strokovni obisk predstavnikov Zbornice - Zveze - Magda Brložnik, Renata Trampuž in Petra Kersnič in predsednice Sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije Jelke Mlakar pri direktorju in vodstvu zdravstvene nege v Zdravstvenem domu Velenje;

- 3. seja Uredniškega odbora Obzornika zdravstvene nege

24. oktober 2006

- 5. seja Odbora regijskih društev v Murski Soboti

Dnevni red:

1. Pregled in sprejem zapisnika 4. seje ORD z dne 7.3.2006

2. Poročilo s sej Upravnega odbora Zbornice - Zveze

3. Aktualnosti na področju delovanja Zbornice - Zveze - mag. Bojana Filej

4. Razno.

26. oktober 2006

- 4. seja Komisije za izobraževanje

27. oktober 2006

- Peter Požun je aktivno sodeloval na mednarodni konferenci, ki jo je organiziral Zavod Papilot in Zdravstveni dom Ljubljana in je potekala v sklopu EU projekta »Spreadind wings of European nursery«, v katerem sodelujejo poleg Slovenije še Poljska, Češka in Italija. Na konferenci so bile predstavljene izkušnje z mobilnostjo medicinskih sester. Zavod za zaposlovanje je v letu 2005 zabeležil, da je v Slovenijo prišlo 9 diplomiranih medicinskih sester, iz Slovenije pa so šle 4; 18 zdravstvenih tehnikov je prišlo in 27 odšlo iz Slovenije ter prišli so trije bolničarji.

SVETOVNI, MEDNARODNI IN DNEVI Z ZDRAVSTVENIMI VSEBINAMI

OKTOBER

Oktober - Svetovni mesec boja proti raku dojk

Prvi teden oktobra - Evropski teden boja proti raku

Prvi ponedeljek oktobra - Dan otroka in začetek

Slovenskega tedna otroka

1. oktober - Svetovni dan starejših

2. oktober - Svetovni dan stomistov

3. oktober - Svetovni dan otroka

4. oktober - Svetovni dan živali

5. oktober - Svetovni dan učiteljev

5. oktober - Dan organov in transplantacij

10. oktober - Svetovni dan duševnega zdravlja

11. oktober - Svetovni dan boja proti bolečini

12. oktober - Svetovni dan revmatskih bolezni

14. oktober - Evropski in svetovni dan darovanja organov in transplantacije

15. oktober - Mednarodni dan bele palice

15. oktober - Svetovni dan hoje

16. oktober - Svetovni dan hrane

16. oktober - Svetovni dan hrbteničnih bolezni in okvar

17. oktober - Svetovni dan boja proti revščini

17. oktober - Svetovni dan travme

20. oktober - Svetovni dan osteoporoze

24. oktober - Dan združenih narodov

29. oktober - Svetovni dan psoriaze

NOVEMBER

November - Mesec preprečevanja odvisnosti

Prvi teden novembra - Teden solidarnosti

10. november - Svetovni dan znanosti za mir in razvoj

14. november - Svetovni dan diabetesa

16. november - Mednarodni dan strpnosti

16. november - Svetovni dan KOPB

17. november - Svetovni dan študentov

17. november - Svetovni dan izseljencev

20. november - Svetovni dan brez cigarete

20. november - Svetovni dan otrokovih pravic

25. november - Mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami

30. november - Svetovni dan varstva potrošnikov

DECEMBER

1. december - Svetovni dan boja proti aidsu

4. december - Svetovni dan invalidov

5. december - Svetovni dan prostovoljcev

9. december - Dan miru

10. december - Svetovni dan človekovih pravic

Potrpežljivost je zdravilo za vsako bolezen.

Rimski rek

Ustanovljena je Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice

Zdenka Kramar, Brigita Skela Savič

Seja akademskega zbora

V mesecu septembru 2006 je bila akreditirana Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice. Izobraževalni program šole Zdravstvena nega je bil potrjen na Svetu za visoko šolstvo v mesecu oktobru. Pobudnik za ustanovitev šole je bila Občina Jesenice in Splošna bolnišnica Jesenice, projekt pa je koordinirala Občina Jesenice preko Razvojne agencije zgornje Gorenjske, ustanovitelj šole je Občina Jesenice. Šola je ustanovljena kot samostojni visokošolski zavod in bo prve študente/ke vpisala v študijskem letu 2007/2008.

Projekt ustanavljanja šole je vodila viš. pred. mag. Brigita Skela Savič, ki je od 11. 10. 2006 vršilka dolžnosti dekanice šole. V projektni skupini so sodelovali še: Zdenka Krama, mag. Saša Kadivec, Andreja Peternelj, Katarina Lokar, Stevo Ščavničar, prim. mag. Miran Rems in Igor Horvat. Že od vsega začetka je projektna skupina imela veliko podporo občinske uprave, občinskega sveta in župana Borisa Breganta ter lokalnega okolja. Šola je nastala zaradi velikega pomanjkanja diplomiranih medicinskih sester v regiji, želje občine, da pridobi visokošolski program in zaradi pripravljenosti zdravstvenih zavodov v regiji, da sprejmejo izziv postati učna baza in sodelovati s šolo. V slovenskem prostoru je ustanavljanje šole podprlo Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Zbornica zdravstvene in babiške nege, Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego in Sindikat zaposlenih v zdravstveni negi. Strokovna skupina je pričela s pripravo izhodišč za akreditacijo šole in programa v mesecu novembru 2005. Akreditacijski postopki so potekali na Svetu za visoko šolstvo RS, v skladu z Zakonom o visokem šolstvu in merili in direktivami EU na tem področju: Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov, Merila za kreditno vrednotenje študijskih programov po

ECTS, Merila za prehode med študijskimi programi in Direktiva EU 2005/36/ES Evropskega parlamenta in sveta o priznavanju poklicnih kvalifikacij (Strasbourg, 7.9.2005). Kratkoročni cilji delovanja skupine 2005-2006 so bili:

- Ustanovitev visoke šole za zdravstveno nego Jesenice, vpis v šolskem letu 2007/2008;
- Izdelati kakovosten program šolanja glede na potrebe populacije, regije in zakonske podlage;
- Zagotoviti člane akademskega zbora s habilitacijo ali z ustreznimi pogoji za habilitacijo po predmetnih področjih;
- Zagotoviti kakovostne učne baze z mentorji za izvajanje programa;
- Vzpostaviti finančne in prostorske pogoje za delovanje šole;
- Upoštevati usmeritve šole za prihodnost: dodiplomski študij ZN, podiplomski študij ZN.

Posebno zahtevno področje dela skupine je bila priprava programa šole, saj je bilo potrebno upoštevati EU direktivo in Merila za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS in druga določila Bolonjskega procesa ter izvesti obsežno primerjavo med programi znotraj RS in primerljivimi programi v EU. Študij je zasnovan modularno in ima tri module:

- Modul zdravstvena nega, ki obsega 66% ur programa;
- Modul temeljne vede, ki obsega 24% ur programa;
- Modul družbene vede, ki obsega 10% ur programa.

Program ima 180 ECTS (Evropski prenosni kreditni sistem), od teh 10 ECTS šteje diplomsko delo. Program ima 7 izbirnih predmetov (12 ECTS). Študij bo trajal tri leta ali 4600 ur teoretičnega in praktičnega usposabljanja, od tega 2300 klinične prakse. Program je mednarodno primerljiv in v skladu z direktivo EU. Je prvi program za študij Zdravstvene nege na visoko-strokovni ravni v RS, ki je popolnoma usklajen z Bolonjskim procesom. Šola je že mednarodno povezana z Savonia University of Applied Sciences, Health Professions, na Finskem.

Akademski zbor šteje 31 članov, od tega jih je osem v postopku habilitacije, ostali so habilitirani v nazive visokošolskih učiteljev. Glavnino izobraževanja izvajajo visokošolski učitelji, habilitirani za področje zdravstvene nege. Trenutno je v vseh učnih bazah habilitiranih 31 strokovnih sodelavcev. Šola je imela že prvi akademski zbor, izvoljen je deset članski senat šole, ki pripravlja vse potrebno za vpis šole v razvid visokošolskih zavodov in usklajuje strokovne priprave na začetek študijskega leta.

Šola bo pričela z izvajanjem programa v šolskem letu 2007/2008 v prostorih Srednje zdravstvene šole Jesenice, že sedaj pa potekajo priprave za prenovo poslovne stavbe Merkurja, ki je v neposredni bližini Splošne bolnišnice Jesenice. Nakup financira Občina Jesenice, prenova pa bo vključena v stroške delovanja šole. Prenovljeni prostori bodo študentom Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice na voljo v letu 2008.

Prednosti šole so v inovativnosti programa, ki poleg izbirnosti ponuja široko obravnavo aktualne zdravstvene problematike populacije in zdravstva kot sistema: staranje, rak, palativna oskrba, procesna obravnava, kakovost, komunikacija, informatizacija, bolnišnične okužbe, na dokazih podprto delovanje idr. Šola bo prvič odprla vrata v mesecu februarju 2007, ko ima 9. in 10. februarja informativni dan. Vpis bo mogoč za redni in izredni študij. Še v tem letu bo dosegljiva spletna stran, kjer bo podanih več informacij o šoli in programu.

Izjave o stališčih Mednarodnega sveta medicinskih sester

September 2006

1. Zdravstvena nega starejših oseb

Medicinske sestre, v partnerstvu z družinami in drugimi zdravstvenimi strokovnjaki, igrajo ključno vlogo pri zdravstveni negi starejših oseb.

Cilj zdravstvene nege je pri starejših osebah doseči optimalno zdravje, blaginjo in kakovost življenja, kot to določajo tisti, ki so nege deležni, ali v skladu z vrednotami in željami posameznika. Za doseganje tega cilja je treba imeti zadosten obseg kvalificiranega osebja. Mednarodni svet medicinskih sester in organizacije medicinskih sester v posameznih državah so odgovorne, da lobirajo in zagovarjajo ta cilj ter da ukrepajo zaradi staranja lastne delovne sile, če hočemo, da bodo ostarelim tudi v prihodnosti na voljo kakovostne storitve.

Storitve zdravstvene nege predstavljajo največji posamezni element zagotavljanja nege slabotnim, bolnim in umirajočim, obenem pa prispevajo tudi k vzdrževanju zdravja in preprečevanju bolezni. Pomembni vidiki vloge medicinske sestre so podpiranje družinske nege, samooskrbe in pravice starejše osebe, da sodeluje pri odločitvah, ki se tičejo življenjskega sloga in zdravljenja.

Starejše osebe po splošnem mnenju predstavljajo homogeno skupino. Mednarodni svet medicinskih sester je prepričan, da starejše osebe potrebujejo in imajo pravico pričakovati individualizirano obravnavo ali načrte zdravstvene nege, ki jih sestavijo sami z medicinsko sestro, ki je ključna članica zdravstvenega tima.

Medicinske sestre so odgovorne, da vzdržujejo svojo raven kompetenc, načrtujejo in izvajajo kakovostno zdravstveno nego, varno delegirajo naloge ter ovrednotijo storitve, ki jih zagotavljajo.

Mednarodni svet medicinskih sester in nacionalne organizacije medicinskih sester morajo določiti politiko nege in zdravstvene nege starejših oseb ter nastopati kot zagovornice ter pospeševati sprejemanje odločitev. Sem spada razvijanje ustreznih programov izobraževanja medicinskih sester ter razporejanje potrebnih virov za zdravstvo in socialno varstvo. Medicinske sestre in organizacije medicinskih sester morajo vplivati na razprave o globalnem staranju prebivalstva, determinantah zdravja ter vplivu socialnega okolja.

Mednarodni svet medicinskih sester in nacionalne organizacije medicinskih sester so dolžne varovati in promovirati varnost bolnikov (npr. odpraviti ali zmanjšati primere zmerjanja/nasilja, prenatrpanih ustanov, nezaželenih dogodkov).

Ozadje:

Mednarodna skupnost zdaj dojema staranje prebivalstva kot ena bistvenih razvojnih izzivov, še posebej v okoljih, kjer ni dovolj institucionalnih, človeških in finančnih zmogljivosti, da bi zadovoljili osnovne potrebe starejših oseb. V naslednjih petinštiridesetih letih se bo na svetu število oseb, starih šestdeset let ali več, po pričakovanjih skoraj potrojilo, s 672 milijonov ljudi v letu 2005 bo naraslo na 1,9 milijarde v letu 2050. Danes šestdeset odstotkov starejših oseb živi v deželah v razvoju; do leta 2050 bo ta delež narasel na osemdeset odstotkov.

V razvitih državah je ena petina prebivalstva stara šestdeset let ali več; do leta 2050 bo po pričakovanjih ta delež narasel na skoraj tretjino. V deželah v razvoju bo po pričakovanjih delež starejšega prebivalstva narasel z osmih odstotkov v letu 2005 na skoraj dvajset odstotkov do leta 2050. Število »najstarejših« ljudi, ki so stari osemdeset let ali več, bo naraslo s šestinosemdesetih milijonov v letu 2005 na 394 milijonov v letu 2050. Do leta 2050 bodo najstarejši ljudje živeli v razvitem svetu.¹

V skoraj vseh družbah predstavljajo ženske največje število in delež starejših oseb, v skupini ostarelih je ta delež še večji.

Podaljševanje pričakovane življenjske dobe ima po vsem svetu za posledico večje število starejših oseb, ki potrebujejo celo vrsto zdravstvenih storitev, vključno s promoviranjem zdravja, preprečevanjem bolezni, rehabilitacijo, akutno/kronično nego in paliativno nego. Poleg tega so starejše osebe tudi bolj ranljive.

Organizacije medicinskih sester imajo dostop do teles političnega odločanja, ki neposredno vplivajo na življenjske razmere starejših ljudi. Državne organizacije medicinskih sester imajo tudi priložnosti, da vzpostavijo strateška partnerstva s poklicnimi organizacijami v zdravstvu in organizacijami v skupnostih, ki se zavzemajo za starejše osebe ali jih zastopajo.

¹ UNFPA. 2005. Fast Facts.

<http://www.unfpa.org/pds/facts.htm>

(Dostopano 24. avgusta 2006)

Sprejeto leta 1998 - Pregledano in popravljeno leta 2006

Ta dokument nadomešča prejšnje stališče Mednarodnega sveta medicinskih sester »Zdravstvena nega ostarelih«, ki je bilo sprejeto leta 1983.

Sorodna stališča Mednarodnega sveta medicinskih sester:

- Medicinske sestre in primarno zdravstveno varstvo

2. Vloga medicinskih sester pri zagotavljanju nege umirajočim bolnikom in njihovim družinam

Medicinske sestre so na edinstven način pripravljene, da nudijo sočutje in strokovno zdravstveno nego umirajočim bolnikom. Mednarodni svet medicinskih sester meni, da je vloga medicinske sestre temeljna pri paliativnem načinu zdravljenja, katerega namen je zmanjšati trpljenje in izboljšati kakovost življenja umirajočih bolnikov ter njihovih družin z zgodnjim ocenjevanjem, prepoznavanjem in obvladovanjem bolečine ter z zadovoljevanjem telesnih, socialnih, psiholoških, duhovnih in kulturnih potreb.

Mednarodni svet medicinskih sester podpira organizacije medicinskih sester posameznih držav v njihovih prizadevanjih, da:

- Podprejo medicinske sestre, ki se ukvarjajo s kompleksno problematiko paliativne oskrbe v zvezi s smrtjo in umiranjem, vključno s sočutno in kvalificirano zdravstveno

nego ob koncu življenja, spoštovanjem bolnikovih želja in etičnih standardov ter kulturnih norm v zvezi s smrtjo in žalovanjem ter zagotavljanjem podpore in zadovoljevanjem potreb, ki jih ima ob žalovanju družina pokojnika doma, v okoljih bolnišnic, hospicij, ustanovah zdravstvene nege in drugje, kjer se zagotavlja zdravstvena nega umirajočim.

- Zagovarjajo udeležbo medicinskih sester v multidisciplinarnih pristopih k zdravstveni negi in oskrbi umirajočih bolnikov in njihovih družin.
- Promovirajo zdravstveno nego, ki spoštuje etična in kulturna načela ter državno zakonodajo, ki ureja področje zdravstvene nege.
- Spodbudijo sodelovanje medicinskih sester v razpravah, pri politikah in zakonodaji, ki se nanašajo na problematiko smrti in umiranja, vključno z zdravstveno nego umirajočih in njihovih družin.
- Promovirajo vključevanje naslednjih tem v osnovno in nadaljevalno izobraževanje medicinskih sester: razumevanje paliativne nege, veščine za ocenjevanje in obvladovanje bolečin, spoštovanje kulturnih vrednot, pravice umirajočega bolnika, da sprejema poučene odločitve (vključno s pravico, da se odloči zavrniti oskrbo) ter dostojanstvena smrt.

Ozadje:

Ljudje živijo čedalje dlje in trpijo zaradi številnih kroničnih in kompleksnih bolezni, ki jim omejujejo življenje. Paliativni pristop njim in njihovim družinam lahko veliko ponudi. Medicinske sestre so odgovorne za to, da imajo znanje in veščine, ki so potrebne pri zagotavljanju zdravstvene nege umirajočim bolnikom in njihovim družinam. Umirajoče osebe in njihove družine imajo različna kulturna prepričanja in vrednote. Medicinske sestre morajo zagotavljati za različne kulture dojemljivo in holistično zdravstveno nego, ki spoštuje duhovna in verska prepričanja. Skrbno in spodbudno okolje, ki se zaveda nujnosti smrti, pomaga družinskim članom, da sprejmejo izgubo in se soočijo z njo ter z žalovanjem.

Napredek pri postopkih za ohranjanje življenja in spremembe družbenih vrednot glede kakovosti življenja so v zdravstveno nego prinesle etične dileme. Trenutna razprava se osredotoča predvsem na evtanazijo. Vendar so enako pomembna tudi druga vprašanja, na primer odrekanje ali odtegnitev oskrbe, navodila in izbire bolnikov ali »odločitev za smrt*« ter kakovost življenja.

O vlogi medicinskih sester in drugih strokovnjakov zdravstvenega varstva pri zdravstveni negi in oskrbi umirajočih bolnikov se še naprej razpravlja, tako da morajo medicinske sestre poznati aktualno problematiko in zakonodajo, ki se nanaša na konec življenja.

Blaženje bolečine in trpljenja je temeljna odgovornost zdravstvene nege in medicinske sestre so strokovno usposobljene za obvladovanje bolečine, paliativno nego in pomoč ljudem, ki se soočajo z žalostjo, smrtjo in umiranjem. Kakovost zdravstvene nege ob koncu življenja veliko pripomore k mirni in dostojanstveni smrti ter zagotavlja podporo družinskim članom, ki se soočajo z izgubo in procesom žalovanja.

* »living will« – pred pričami podpisana izjava neozdravljivega bolnika, da ne želi, da bi mu z napravami podaljševali umiranje (op. prev.).

Sprejeto leta 2000 – Posodobljena leta 2006

Sorodna stališča Mednarodnega sveta medicinskih sester:

- Medicinske sestre in primarno zdravstveno varstvo
- Medicinske sestre in človekove pravice

3. Medicina dela in varnost medicinskih sester na delovnem mestu

Mednarodni svet medicinskih sester se zaveda, da varno delovno okolje v zdravstvu precej prispeva k varnosti bolnikov in k pozitivnim rezultatom zdravljenja. V ta namen Mednarodni svet medicinskih sester promovira razvoj ter uporabo mednarodnih, državnih in lokalnih politik ali instrumentov, ki bodo zaščitili pravico medicinskih sester do varnega delovnega okolja, vključno z nadaljevalnim izobraževanjem, imunizacijo in zaščitno obleko/opremo. Mednarodni svet medicinskih sester ponovno potrjuje svojo odločenost, da spodbuja raziskovanje na tem področju in redno pošilja ustreznim zainteresiranim strankam relevantne informacije.

Mednarodni svet medicinskih sester obžaluje, ker ni ustreznih državnih zakonodaj, ki bi urejale področje medicine dela in varnosti na delovnem mestu za medicinske sestre, obžaluje tudi pogosto neustrezne mehanizme za udeležbo delavcev pri spremljanju/odpravljanju poklicnih tveganj ter nezadostnost virov, namenjenih za zagotavljanje optimalnih storitev medicine dela in varnosti na delovnem mestu ter inšpekcije dela.

Mednarodni svet medicinskih sester močno podpira različne konvencije Mednarodne organizacije dela, ki se nanašajo na medicino dela in varnost na delovnem mestu, ter verjame, da bi morale organizacije medicinskih sester posameznih držav:

- Pozvati svoje vlade, naj poskrbijo, da za vse zdravstvene organizacije velja zakonodaja v zvezi z medicino dela in varnostjo na delovnem mestu. To se lahko doseže z lobiranjem, individualno in/ali kolektivno politično akcijo.
- Začeti in/ali podpreti raziskovanje v svojih državah, ki bi se ukvarjalo z varnostjo in primernostjo delovnega okolja medicinskih sester ter z vedenji, držami, postopki in dejavnostmi, ki povečujejo tveganje.
- Opozarjati osebe zdravstvene nege, delodajalce in javnost na poklicna tveganja v zdravstvu, vključno z nasiljem in zmerjanjem.
- Osvestiti medicinske sestre o njihovih pravicah (ki jih imajo kot delavke) do varnega delovnega okolja in njihovi dolžnosti, da poskrbijo za svojo varnost ter promovirajo varnost drugih.
- Prepričati vlade/delodajalce, da sprejmejo in izvedejo vse potrebne ukrepe za varovanje zdravja in blaginjo medicinskih sester, ki so ogrožene pri opravljanju svojega dela, vključno s cepljenjem, ko je to potrebno.
- Pozvati vlade/delodajalce, da osebju zdravstvene nege brezplačno omogočijo dostop do zaščitnih ukrepov (npr. obleke) in opreme.
- Spodbujati medicinske sestre, da se cepijo, če sta ogrožena njihovo zdravje in varnost na delovnem mestu.
- Sodelovati s kompetentnimi oblastmi, da zagotovijo točnost Seznama poklicnih bolezni in periodično ocenijo njegovo relevantnost za osebe zdravstvene nege.
- Podpreti zahteve medicinskih sester po odškodninah zaradi poklicnih bolezni in/ali poškodb.
- Zbrati in širiti informacije o pojavljanju nesreč, poškodb in bolezni medicinskih sester, ki so povezane z njihovim delom.
- Sodelovati z drugimi organizacijami, ki podpirajo pravico delavcev do varnega delovnega mesta.
- Spoznati pomembno povezavo med delavci in njihovimi družinami pri razvijanju posamezne kulture primernih politik medicine dela in varnosti na delovnem mestu ter

načrtov zdravljenja.

- Podpirati pravico medicinskih sester, da jih ne ustrahujejo, kadar so zagovornice bolnikov.
- Na vseh ravneh zahtevati ustrezne sisteme spremljanja, ki bodo zagotavljali ustrezno izvajanje politike.
- Širiti informacije o novih tveganjih na delovnem mestu.
- Širiti informacije o delodajalcih, ki ne spoštujejo zakonodaje o medicini dela in varnosti na delovnem mestu, vključno z mehanizmi za poročanje ob kršitvah.

Mednarodni svet medicinskih sester podpira širjenje vloge medicinske sestre, ki dela na področju medicine dela, pri zadovoljevanju osnovnih zdravstvenih potreb delavcev in zahteva pošteno plačilo ter ustrezno strukturo oblikovanja kariere, ki podpira poklicni razvoj. Mednarodni svet medicinskih sester poziva, da se medicini dela in varnosti na delovnem mestu prizna položaj poklicne vloge v zdravstveni negi, ki ji pripada ustrezno plačilo v skladu z ravno strokovnega znanja, in meni, da je medicinske sestre treba z spodbudami usmeriti v to področje prakse in jih tam tudi zadržati.

Ozadje:

Mednarodni svet medicinskih sester se zaveda pomembne vloge, ki jo pri promoviranju zdravja igra medicinska dela in varnost na delovnem mestu. Poleg tega Mednarodni svet medicinskih sester opaza rastoče strokovno znanje, ki so ga pridobile medicinske sestre na področju medicine dela in varnosti na delovnem mestu, ter ekonomičnost tovrstnih storitev, ki so jih deležni delavci.

Zdravstvena nega in bolniki imajo korist od varnega delovnega okolja za osebje v zdravstvu. Vendar je delovno okolje medicinske sestre pogosto nevarno, in sicer zaradi:

- Kontaminacije okolja z odpadki, ki so posledica človekove in industrijske dejavnosti.
- Tveganj (npr. kemično, biološko, fizično, hrup, sevanje, ponavljajoče se delo).
- Medicinske tehnologije – pomanjkljivo vzdrževanje, nezadostno usposabljanje za uporabo tehnologije.
- Nezadostnega dostopa do zaščitne obleke in varne opreme.
- Motenj vzorcev vsakodnevnega življenja, ki jih povzroča delo v izmenah.
- Čedalje večjih zahtev, ki izčrpavajo čustvene, socialne, psihološke in duhovne vire medicinske sestre, ki dela v kompleksnih političnih, socialnih, kulturnih, ekonomskih in kliničnih okoljih.
- Pojavov nasilja, vključno s spolnim nadlegovanjem.
- Nezadostne ergonomije (projektiranje in oblikovanje z medicino povezane opreme, materialov in zgradb).
- Nezadostnih virov, npr. človeški, finančni.
- Izolacije.

Mednarodni svet medicinskih sester opaza, da večini vlad ne uspe zbrati točnih podatkov o pojavljanju nesreč, poškodb in bolezni osebja zdravstvene nege, na katerih bi lahko zasnovali formuliranje trdnih politik. Pomanjkanje relevantnih podatkov je nadvse zaskrbljujoče.

V določenih državah zakonodaja o medicini dela in varnosti na delovnem mestu sploh ne obstaja. V drugih so sredstva za spremljanje spoštovanja te zakonodaje in mehanizmi za discipliniranje kršilcev med delodajalci neučinkoviti ali jih sploh ni. V nekaterih državah so sprejeli zakonodajo, ki ne velja za bolnišnice in druge zdravstvene organizacije.

Konvencija 149 Mednarodne organizacije dela (ILO) v zvezi z zaposlitvijo in razmerami za delo ter življenje osebja v zdravstveni negi poziva države članice, da »izboljšajo obstoječe zakone

in uredbe, ki se nanašajo na medicino dela in varnost na delovnem mestu tako, da jih prilagodijo posebni naravi dela v zdravstveni negi in okolju, v katerem se opravlja«. Razdelek IX spremljajočih Priporočil (157)¹ razvije še ukrepe, ki naj bi bili nujni, da se zagotovita zdravje in varnost medicinskih sester na delovnem mestu.

¹Mednarodna organizacija dela, Konvencija 149 in Priporočilo 157 v zvezi z zaposlitvijo in razmerami za delo ter življenje osebja zdravstvene nege, Ženeva, ILO, 1977.

Sprejeto leta 1987 – Pregledana in popravljena leta 2006
Sorodna stališča Mednarodnega sveta medicinskih sester:

- Zmerjanje in nasilje nad medicinskimi sestrami
- Izmensko delo

Publikacije Mednarodnega sveta medicinskih sester:

- Smernice za obvladovanje nasilja
- Okvirne smernice za ukrepanje ob nasilju na delovnem mestu v zdravstvu

4. Zmerjanje in nasilje nad osebjem zdravstvene nege

Mednarodni svet medicinskih sester strogo obsoja vse oblike žalitev in nasilja nad osebjem zdravstvene nege, od pasivne agresivnosti do umora, prav tako obsoja spolno nadlegovanje. Takšna dejanja kršijo pravico medicinske sestre do osebnega dostojanstva in nedotakljivosti ter pravico, da ni izpostavljena poškodbam.

Mednarodni svet medicinskih sester obsoja zmerjanje in nasilje, **neglede na to, kdo je žrtev** – drugi strokovnjaki zdravstvenega varstva, bolniki, otroci, ostareli in drugi državljani. Vendar so v tem sektorju zaposlovanja medicinske sestre tiste, ki so še posebej izpostavljene, tako da je treba nenehno posvečati pozornost odpravljanju vseh oblik zmerjanja in nasilja nad osebjem zdravstvene nege.

Mednarodni svet medicinskih sester je povsem prepričan, da nasilje na delovnem mestu v zdravstvu ogroža zagotavljanje učinkovitih storitev bolnikom in s tem samo varnost bolnikov. Če hočemo zagotoviti kakovostno nego, moramo osebju zdravstvene nege zagotoviti varno delovno okolje in spoštovanje. Prevelike delovne obremenitve, nevarne razmere za delo in nezadostno podporo lahko razumemo kot oblike nasilja, ker niso združljive z dobro prakso.

Mednarodni svet medicinskih sester promovira in pomača pri razvijanju politik, ki odsevajo »ničto toleranco« nasilja – zakonodajo, uredbe o zaposlovanju, sodne sankcije, standarde delovnega okolja, kulturne norme. Sankcije morajo odsevati resnost vsakega posameznega incidenta. Pomembno je sodelovanje z drugimi organizacijami, ki imajo iste cilje v boju proti nasilju.

Mednarodni svet medicinskih sester meni, da je vsaka medicinska sestra osebno odgovorna, da poroča in učinkovito intervenira, ko se pojavi nasilje na delovnem mestu. Izvesti je treba ustrezne varnostne ukrepe, da se zaščitijo študentke zdravstvene nege, ki so še posebej izpostavljene nasilju na delovnem mestu.

Mednarodni svet medicinskih sester poziva organizacije medicinskih sester posameznih držav, da:

- Osvestijo javnost in skupnost zdravstvene nege glede različnih manifestacij nasilja nad osebjem zdravstvene nege.
- Zagotovijo dostop do svetovalnih služb za osebje zdravstvene nege (žrtve in storilce nasilja), vključno s podporo medicinskim sestram v procesih poročanja in pri odškodninskih zahtevkih.

- S pogajanji dosežejo uvedbo in vzdrževanje ustreznih varnostnih ukrepov ter zaupnost pri pritoževanju glede delovnih in učnih okolij.
- Podprejo medicinske sestre, jim omogočajo dostop do pravne pomoči, kadar je to potrebno.
- Se sestanejo z vodilnimi uradniki relevantnih skupin delodajalcev, zdravstvenih in drugih organizacij ter si zagotovijo njihovo pomoč pri uveljavljanju varnih in dostojanstvenih delovnih ter učnih okolij.
- Poskrbijo, da bodo delodajalci izpolnili svoje obveznosti glede medicine dela in varnosti na delovnem mestu, vključno z razvojem zadostnih ravni zaposlovanja, delovnimi metodami, ki podpirajo kakovostno nego, in promoviranjem vzorcev varnega vedenja. To lahko vključuje spremljanje in ovajanje zaposlenih, ki ne izpolnjujejo teh obveznosti.
- Poskrbijo za ozaveščenost glede virov, ki so medicinskim sestram na voljo za obvladovanje zmerjanja in nasilja na delovnem mestu, ter za njihovo dostopnost.
- Zagotovijo in zagovarjajo izboljšano izobraževanje in stalno usposabljanje za prepoznavanje ter obvladovanje zmerjanja in nasilja na delovnem mestu.
- Pomagajo pri ustvarjanju kulture zdravstvene nege, ki ne vzdržuje nagnjenja medicinskih sester, da za pojave nasilja krivijo same sebe.
- Gostijo pozitivno podobo medicinske sestre in spoštovanje pravice medicinskih sester do dostojanstva in osebne varnosti s pomočjo vzorov ter v učne načrte medicinskih sester vključijo programe za odpravo in/ali obvladovanje nasilja.
- Pomagajo pri razvoju delovnih metod, ki zagotavljajo kakovostno nego, vzdržujejo zadostne ravni zaposlovanja ter promovirajo vzorce varnega vedenja.
- S pogajanji dosežejo strategije zmanjševanja nasilja na delovnem mestu, ki vključujejo organizacijske, okoljske in tudi na posamezne primere osredotočene intervencije.
- Ustvarijo ali omogočijo uporabniku prijazne, zaupne in učinkovite mehanizme poročanja.
- Podprejo izobraževalne institucije pri uvajanju formalnega izobraževanja o zmerjanju in nasilju na delovnem mestu.

Ozadje:

Bolezni in dejavniki, ki potencialno ogrožajo življenje, povzročajo stres pri bolnikih, pri članih njihovih družin in pri osebju na delovnem mestu v zdravstvu. Takšen stres lahko okrepi dejavnike, ki vodijo v nasilje; poročila pričajo o tem, da slednji v družbi na splošno naraščajo, na delovnem mestu v zdravstvu pa še posebej.

Nasilje na delovnem mestu je splošno razširjeno. Učinek psihološkega nasilja je prav tako velik kot učinek fizičnega nasilja, če ne celo večji. Je tudi bolj razširjen.

Delovne razmere v zdravstvu dodatno izpostavljajo osebe zdravstvene nege in drugo osebje zdravstvenega varstva tveganju, da bodo žrtve nasilja, zaradi:

- Vzorcev zaposlovanja, vključno z nezadostnimi ravni zaposlovanja in nadzora, uporabo začasnega in neizkušenega osebja, velikimi delovnimi obremenitvami ter nedeljeno odgovornostjo za posamezno enoto zdravstvenega varstva.
- Izmenskega dela, vključno s potovanjem na delo in z dela ponoči.
- Nezadostnih varnostnih ukrepov v zdravstvenih organizacijah.
- Posegov, ki zahtevajo tesen telesni stik.
- Zahtevnih delovnih obremenitev, do katerih pogosto prihaja v čustveno naelektrinem ozračju.

- Zelo dostopnih delovnih prostorov, ki nudijo malo ali nič zasebnosti.
- Obiskov na domu s spremljajočo izolacijo.

Raziskave kažejo, da je med zdravstvenim osebjem osebje zdravstvene nege tisto, ki je najbolj izpostavljeno tveganju v zvezi z nasiljem na delovnem mestu. Obseg in učinek nasilja nad osebjem zdravstvene nege, tako nad moškimi kot ženskami, sta zaskrbljujoča, če ju primerjamo z drugimi poklici. Učinki nasilja presegajo delovno mesto, in prizadenejo družino žrtve in navzoče, znane kot tretje osebe, žrtve nasilja. Verbalno nasilje se ne sme minimalizirati – njegovi učinki so podobni telesnemu napadu, vključno z njegovim povratnim delovanjem na zagotavljanje nege.

Številne kulture tradicionalno na tihem sprejemajo telesno nasilje, spolno nadlegovanje ali zmerjanje, če so žrtve ženske, čeprav je to kršenje človekovih pravic. Podobno tudi medicinske sestre pasivno sprejmejo zmerjanje in nasilje kot »del službe« – to drži si včasih delijo z javnostjo in sodnim sistemom. Pritiski na ženske in moške žrtve, naj molčijo, so veliki in premajhno poročanje otežuje razvoj ter uveljavljanje učinkovitih strategij za omejevanje nasilja na delovnem mestu.

Od medicinskih sester se pričakuje, da obvladajo nasilje, čeprav le malo programov usposobi osebje zdravstvene nege za identificiranje potencialno nevarnih okoliščin in razvijanje učinkovitih mehanizmov za obvladovanje agresije.

Posledice telesnega in verbalnega nasilja ter spolnega nadlegovanja vključujejo:

- Občutja šoka, nejevernost, sram, krivdo, jezo, depresijo, strah, samoobtoževanje, neboljnost in izkoriščanje.
- Telesne poškodbe in motnje (npr. migrena, bruhanje) ter spolne motnje.
- Povečan stres in zaskrbljenost.
- Izgubo samozavesti in dvom v lastno kompetentnost.
- Izogibanje, kar lahko negativno vpliva na izpolnjevanje dolžnosti, vključno z absentizmom.
- Negativen učinek na medsebojne odnose.
- Nezadovoljstvo z delom, nizko moralo osebja in povečano fluktuacijo.
- Nasilje je uničevalno in ima zelo negativno učinkuje na opazovalce, žrtve, člane njihovih družin in končno tudi na nego ter varnost bolnikov. Za nasilje lahko rečemo, da »zastuplja« delovno okolje.

Viri:

Smernice za obvladovanje nasilja na delovnem mestu, Ženeva, ICN, 2004. ILO/ICN/WHO/PSI Okvirne smernice za ukrepanje ob nasilju na delovnem mestu v zdravstvu in Priročnik za usposabljanje (<http://www.icn.ch/sewworkplace.htm#Framework>; http://www.icn.ch/SEW_training_manual.pdf)

Sprejeto leta 2000 – Pregledana in popravljena leta 2006

Sorodna stališča Mednarodnega sveta medicinskih sester:

- Socialnoekonomska blaginja medicinskih sester
- Zadržanje, premeščanje in migracija medicinskih sester
- Medicina dela in varnost na delovnem mestu za medicinske sestre
- Medicinske sestre in izmensko delo
- Zdravstvo in razvoj človeških virov (HHRD)
- Medicinske sestre in človekove pravice

Mednarodni svet medicinskih sester je federacija več kot 120 združenj iz posameznih držav, ki predstavlja milijone medicinskih sester iz vsega sveta. Ker ga vodijo medicinske sestre za medicinske sestre, je Mednarodni svet medicinskih sester mednarodni glas zdravstvene nege in s svojim delovanjem zagotavlja kakovostno zdravstveno nego za vse ter trdne globalne zdravstvene politike.

Poročilo o funkcionalnem izobraževanju z učnimi delavnicami

Zdravstvena nega in sladkorna bolezen

Bled 2006

Milena Bohnec

V prekrasnem okolju, ki nam ga lahko nudi samo Bled, smo se na željo številnih, ki so se želeli udeležiti funkcionalnega izobraževanja, ponovno zbrali v petek, 17., in soboto, 18. marca 2006. Izobraževanje je potekalo prvi dan v obliki predavanj z diskusijo, ki so se nadaljevala še naslednje dopoldne, popoldne, po kosilu, pa so bile na programu učne delavnice. Delo je potekalo tako intenzivno, da smo bili zvečer prijetno utrujeni. Kljub utrujenosti smo se zvečer zavrteli in sprostili ob čudoviti večerji in prijetnih zvokih glasbene skupine. Naslednji dan je bil še bolj naporen, ker smo bili skupaj ves dan. Izobraževanje smo zaključili pozno v soboto zvečer, ko smo si tudi nazdravili in polni novih vtisov izmenjali prijetne občutke.

Na srečanju je bilo 120 udeležencev, ki so se podrobneje seznanili z zdravstveno nego sladkornih bolnikov. Spoznali so načine zdravljenja sladkorne bolezni ter preventivne ukrepe te zelo razširjene socialne bolezni.

Udeleženci so spoznali pripomočke za aplikacijo insulina, tehniko aplikacije insulina, pripomočke za merjenje sladkorja v krvi ter tehniko izvajanja meritev.

Izobraževanja so se udeležile medicinske sestre in zdravstveni tehniki, ki izvajajo zdravstveno nego sladkornega bolnika v bolnišničnem zdravljenju, v zdravstvenih domovih, domovih za ostarele ali pa izvajajo zdravstveno nego sladkornih bolnikov na domu. Prav tako so prisostvovala udeleženke iz lekarn, ki se neposredno srečujejo s sladkornimi

bolniki pri izdaji zdravil in pripomočkov za zdravljenje sladkorne bolezni. Prisostvovala so tudi udeleženke zdravstvenih šol, ki jim bo pridobljeno znanje pomagalo pri nadaljnjem poučevanju in izobraževanju učencev s področja zdravstvene nege sladkornih bolnikov.

Zaradi načina izobraževanja je bilo število udeležencev omejeno. Na željo številnih, ki bi se izobraževanja želeli udeležiti, pa smo jih žal morali zavrniti, sporočamo, da bomo organizirali izobraževanje s podobnim programom spomladi, 16. in 17. marca 2007 na Bledu.

Program bo objavljen v UTRIPU februarja 2007. Ker so udeleženci program in način izobraževanja ocenili zelo pozitivno, istočasno pa so izrazili željo po še dodatnih določenih temah, bomo njihove sugestije tudi upoštevali. Potrudili se bomo, da izboljšamo kvaliteto posameznih tem. Priprave na spomladansko srečanje leta 2007 že potekajo, torej na svidenje spomladi 16. in 17. marca 2007 na Bledu. V letu 2007 bo to že 12. leto organizacije in izvedbe funkcionalnih izobraževanj, ki bo še posebej skrbno strokovno in organizacijsko pripravljeno. Vsem dosedanjim udeležencem izobraževanj se iskreno zahvaljujemo za zaupanje in udeležbo na omenjenih dosedanjih strokovnih izobraževanjih.

Z lepimi pozdravi

Organizacijski in programski odbor strokovnega srečanja

Prvi zimpozij Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor je potekal pod naslovom "Kakovostna komunikacija in etična drža sta temelj zdravstvene in babiške nege"

Ksenija Pirš

Med udeleženci simpozija (od leve proti desni): gospod Peter Požun, gospa Darinka Klemenc, gospa Petra Kersnič, gospa mag. Danica Železnik, gospa mag. Bojana Filej, gospa mag. Milica Lahe, gospa dr. Sara Owen (Anglija), gospa dr. Cristine Jackson (Anglija), gospod dr. Tony Butterworth (Anglija), gospa dr. Majda Pajnkihar, gospa mag. Breda Koban, gospa Andreja Krajnc in gospod prim. Anton Židanik (Foto: J. Pristovnik, 2006)

V prizadevanjih, obvladovati spreminjajoče se okolje, v katerem delujeta tudi zdravstvena in babiška nega, je domače spoznanje, da je prilagajanje tako rekoč sinonim obvladovanja. To vsekakor ne pomeni odreči se zahtevam, ki jih oblikujemo zase, temveč ob teh slediti tistim, ki jih narekujejo okoliščine in pacient, ki je osrednji subjekt v času in prostoru. Pomeni torej odzivanje na potrebe okolja z vsemi njegovimi subjekti, ki je primerno in uspešno le ob predpostavki, da te potrebe razumemo.

Kako doseči sozvočje med obojim? To je nemara vprašanje, ki niti ni tako redko. Poenostavljeno se pogosto, če ne vsakodnevno vprašujemo, kako ob zadovoljevanju potreb drugih ubrano graditi svoje zadovoljstvo. Kako se ob tem ne odrekamo sebi temveč rastemo?

V tem razmišljanju je neka logika, ki je ne le osebna, temveč tudi poslovno uspešna v delovnem okolju. Ko se spreminjajo pogoji dela in se pred nas postavljajo vse bolj kompleksne naloge, ob tem pa narašča potreba po naglo

odzivnih, prožnih, uspešnih in kakovostnih strokovnjakov, je še kako potrebno razmišljati tudi o takšnih vprašanjih. V tem razmišljanju je jasno predvsem to, da je vzporedno s pričakovanji potrebno razvijati tudi oporo, ki bo slehernemu med nami omogočala, da ostaja "v toku". Opora je organizacija učenja na tako učinkoviti način, da je posamezniku omogočeno pridobiti znanja in sposobnosti za tisto, kar se od njega pričakuje. Si predstavljate stisko človeka, ki je, glede na naraščajoča pričakovanja, razpet med dejanskimi zmoglostmi in razpoložljivim kapitalom, tudi intelektualnim, ter zahtevami, ki jim zaradi primanjkljajev ne more uspešno ugoditi? In ali ni prav slednje odgovornost ne le posameznika temveč tudi vodij in organizacij? Gre za veliko odgovornost.

V merilu Društva, ki ga razumemo kot organizacijo, ki med drugimi organizira potrebno znanje ter pospešuje ustvarjalnost in inovativnost ter predstavlja generator spodbujajočega okolja za svoje člane, govorimo o poslovno prožni

Predavatelj gospod dr. Tony Butterworth (Anglija) med predstavitvijo prispevka "Razvijanje kliničnih akademskih karier za medicinske sestre- viro, možnosti in rešitve" (Foto: J. Pristovnik, 2006)

organizaciji, ki svojo primarno vlogo namenja prav neprekinjenemu strokovnemu izpopolnjevanju ter si prizadeva za enake možnosti vseh svojih članov. Zato svoje aktivnosti na področju strokovnega izpopolnjevanja usmerjamo v vzpostavljanje dostopnosti do znanja, ki naj bo enaka za vse, ne glede na različne potrebe posameznikov.

Načrti za prihodnost pred nas postavljajo zahtevo, da ob ugotavljanju potreb naših članov ustvarimo sinergijo med "našimi potrebami" in potrebami okolja, v katerem smo dejavni. Prepričani smo, da je le tako mogoče in pošteno govoriti o kompetentnih strokovnjakih zdravstvene in babiške nege. Pošteno do pacientov ter do nas samih. Želimo si prispevati k spodbujajoči kulturi med nami. Takšna kultura nagovarja k učenju, k povezovanju znanega z novimi stvarmi, k spodbujanju iskanja, torej k inovativnosti in ustvarjalnosti. Nenazadnje, takšna kultura združuje posameznike, ki čutijo pripadnost organizacijam, ki so si njihovo naklonjenost prislužile. Nekoliko na glavo postavljeni tradicionalni pogledi, ki posameznika podrejajo zahtevam, ki jim je potrebno odgovarjati, ne glede na to, ali jih zaposleni razume in jim je sposoben slediti. Kako pa je lahko, če se poistovetimo z idejo in smo pomembni pri njenem udeležanju? Ne gre zgolj za vprašanje občutka, gre za vprašanje uspeha. Ni uspešna, če vanjo ne verjamemo in ne prispevamo po najboljših močeh, mi, "zaposleni", ki ji krojimo usodo. To so spoznala uspešna podjetja v gospodarstvu, ki gospodari v neusmiljeni konkurenci in to spoznavajo tudi neprireditne organizacije, kjer so ljudje še pomembnejši in je zato intelektualna dediščina pomemben temeljni element uspeha. In to smo spoznavamo tudi v zdravstvu.

Zato si v Društvu želimo razvijati kulturo učenja s prenosom vrednot, ki so naša temeljna sestavina. V mislih imamo

spoštovanje, spodbujanje vseh vrst strokovnih izpopolnjevanj ter pridobivanja znanja, ki je dostopno vsem članom, spodbujanje ustvarjalnih, odprtih pogledov, povezovanje med nami in z drugimi, bodisi posamezniki ali institucijami, med katerimi še posebej sledimo izobraževalnim. Vrednote naše organizacijske kulture želimo s svojim delom posredovati tudi vsem, s katerimi sodelujemo, kakor tudi mladim generacijam in tako prispevati k stabilnosti in kontinuiteti "opore", ki jo razumemo kot "vlaganje v naše ljudi". Prepričani smo, da je ob številnih družabnih aktivnostih in ob ostalem delu to naša največja odgovornost, ki jo podpisujemo tudi s prepričanjem, da imamo možnost spodbujati ne le občutek posameznikove odgovornosti za lastno znanje, temveč zlasti veselje do učenja, izobraževanja, strokovnega izpopolnjevanja ter tako do dela, ki ga opravlja, ga opravljam.

V mesecu septembru smo v tem prepričanju organizirali prvi simpozij zdravstvene in babiške nege z mednarodno udeležbo, kjer smo bili deležni strokovnega dogodka, ki ga je vredno omenjati. Številni strokovnjaki zdravstvene in babiške nege v slovenskem prostoru ste s svojimi prispevki posredovali delo, ki ga opravljate ob pacientih in njihovih svojcih ter način, kako ga opravljate in je izrednega pomena. V goste smo povabili tudi nekatere ugledne strokovnjake v zdravstveni negi iz tujine, iz sosednje Hrvaške gospo mag. Sonjo Kalauz, iz Zdravstvenega veleučilišča Zagreb ter iz Anglije priznana in ugledna strokovnjakinja na področju preučevanja etike v zdravstveni negi, gospo, dr. Vereno Tschudin, z Univerze Surrey, gospo, dr. Cristine Jackson, z Oddelka za raziskovanje na Centre for Clinical and Academic Workforce Innovation na Univerzi Lincoln, gospo, dr. Saro Owen, profesorico zdravstvene nege na

Univerzi Lincoln ter gospoda, dr. Tony-ja Butterworth, prav tako profesorja na Univerzi Lincoln, direktorja- Centre for Clinical and Academic Workforce Inovation. V strokovni razpravi, ki je iz raznih vidikov opredeljevala pomen etike, komunikacije, medosebnih odnosov ter pojmovanje kakovosti v zdravstveni in babiški negi, smo s strokovnjaki drugih strokovnih področij razširili pojmovanje temeljnih elementov zdravstvene in babiške nege tudi na družbeno socialni vidik preučevanja. Gospa dr. Mirjana Ule, profesorica za socialno psihologijo Fakultete za družbene vede, Univerze v Ljubljani je med drugim poudarila, da je vzpodbudno komunikacijsko okolje odločilnega pomena za zdravljenje mnogih problemov in bolečin sodobnega človeka ter ob tem izpostavila vlogo strokovnjaka zdravstvene nege.

Zdravstvena in babiška nega se v izvajanju svojih nalog resno ukvarjata z vprašanji človeka in človečnosti. Ne le z idealom človeške narave, kakor ju teoretično opredeljujemo, temveč takšno premišljanje sodi v naš poklicni kontekst in je integrirano v naše vsakdanje delo kolikor je sploh mogoče. Ob tem se ne moremo izogniti potrebi po vedno novih znanjih, kajti "izvajati naloge v našem poklicu" kot radi rečemo je čista človečnost in je znanost. In umetnost. To so zahtevne a vendar zato tako velike naloge. To je dragocenost vsakega in vsake družbe. Premišljati o svoji vlogi strokovnjaka, o naših vsakdanjih nalogah, odgovarjati izredno kompleksnim pričakovanjem in spremenljivim potrebam ljudi, pomeni učiti se in sprejemati sleherno priložnost znanja, sleherni trenutek, ki je priložnost različnih odgovorov. Kajti odgovorov je mnogo. Govorimo namreč o kakovosti v zdravstveni in babiški negi, o osredotočenosti na paciente in njihove svojce, poudarjamo kompetence zaposlenih in zmožnosti njihovega obvladovanja sprememb z znanjem in izobraževan-

jem, govorimo o komunikacijski kulturi. Vse bolj se zavedamo, da so v ospredju vsake uspešne organizacije nesporno ljudje, zaposleni, zato se prioritete managementa pri nas temeljito spreminjajo. Samo kompetentni in zadovoljni zaposleni gradijo kakovostne medosebne odnose, zato je filozofija uspešnih filozofija učečih. S pomočjo voditeljstva je usmerjena v spodbujanje ljudi, da bi le ti mogli kar najbolj razvijati čim več svojih potencialov in zmožnosti skladno s poslanstvom organizacije, da bi tako osebnostno rasli in razvijali organizacijo na čim bolj racionalen način.

Timsko delo, ki v ospredje postavlja sodelovanje, skupne usmeritve in razmišljanja, izjava o poslanstvu, krepitev pripadnosti, sporazumevanje, vzajemno strokovno zaupanje, spoštovanje in partnerstvo, razvoj delovnega mesta v skladu z zmožnostmi zaposlenega, razvoj njegovih kompetenc ter tako prevzemanje lastne vloge odgovornega nosilca sprememb in spodbujevalca za izboljšave, aktivno vodijo in nenehno usmerjajo, gradijo kakovost partnerskih odnosov "človeka za pacienta", razvijajo komunikacijo med zaposlenimi in okoljem.

Ko bomo to obvladali med seboj, uspeh ob pacientu ne bo izostal!

Verjamemo da imamo v Društvu pri tem pomembno vlogo in sprejeli smo jo odgovorno ter v prepričanju, da potrebujemo drug drugega tako kot nas potrebujejo pacienti in njihovi svojci.

V upanju, da nam je tudi tokrat uspelo prispevati k številnim prizadevanjem na področju izobraževanja strokovnjakov zdravstvene in babiške nege v slovenskem prostoru, se, spoštovani kolegi, veselimo naslednjega srečanja z Vami. Iskrena hvala, ker ste z nami delili svoje dragoceno znanje, razmišljanja, spoznanja in delovne izkušnje.

Srečali smo se v Črnomlju

Karmen Janežič

V društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Novo mesto smo naše prvo jesensko strokovno srečanje organizirali v Črnomlju. Ker se nas vedno zbere veliko in imamo težave s prostorom, smo se tokrat zbrali v restavraciji Štajdohar v Kanižarici v Beli krajini. Tema tokratnega srečanja so bile zastupitve. Predavanje so pripravile kolegice z Internega oddelka v sodelovanju z go. dr. Renato Okrajšek, dr. med., specialistko interne medicine, zaposlene na kardiološkem odseku naše bolnišnice.

Po uvodnem pozdravu predsednice društva so nas pozdravili tudi župan občine Črnomelj, direktor doma starejših občanov in direktorica zdravstvenega doma Črnomelj, ki nam je predstavila novo organizacijo urgentne zdravstvene službe ZD Črnomelj.

Strokovni del srečanja smo začeli najprej s kratko predstavitvijo oblog za oskrbo ran podjetja Johnson & Johnson, nato pa smo začeli obravnavati zastupitve.

Nataša Lakner, dipl.med.ses., zaposlena na oddelku intenzivne interne medicine, nam je najprej predstavila raziskavo z naslovom Akutne zastupitve na internem oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto od leta 2003 do 2005. V tem delu je bila predstavljena statistika akutnih zastupitev v letu 2003 do 2005.

Nato nam je dr. Renata Okrajšek, dr. med., specialistka

interne medicine, predavala o zdravljenju zastrupljenega bolnika. Povedala nam je na splošno o zastrupitvah, vrstah zastrupitev, o tem, kaj je najbolj pomembno pri takih bolnikih, na kaj moramo biti najbolj pozorni in na koncu še o najpogostejših antidotih, ki jih pri določenih zatrupitvah uporabimo. Dala nam je tudi nekaj praktičnih nasvetov za domačo uporabo, saj se lahko z zastrupitvijo srečamo tudi zunaj delovnega okolja.

Sledil je praktični prikaz metode izpiranja želodca z zaprtim sistemom za izpiranje, ki nam ga je predstavila kolegica z oddelka intenzivne interne medicine, Metoda Gorenc, SMS.

V zadnjem delu pa nam je Nataša Lakner povedala še o vlogi medicinske sestre pri bolniku z zastrupitvijo, predstavila je rezultate raziskave, ki je bila opravljena pri bolnikih, ki so se namerno zastrupili s tabletami. Poudarila je predvsem to, da se iz leta v leto povečuje število namernih zastrupitev z zdravili in se vprašala, kako bo naprej, saj bo po novem zakonu o zdravilih omogočen vsem še večji dostop do zdravil, ki se dobijo brez recepta.

Na koncu so se nam predstavili še sponzorji iz podjetja Hartman, ki so tudi predstavili svoj program za oskrbo ran.

Srečanje smo zaključili z družabnim srečanjem ob belokranjskih dobrotah, ki so jih pripravile kolegice gostiteljice.

Humani papiloma virus

Premagajmo ga skupaj

Nives Pustavrh

Humani papiloma virusi (HPV) so obsežna skupina virusov, med katere prištevamo več kot sto različnih genotipov HPV. Med anogenitalnimi ali sluzničnimi HPV so najpomembnejši visokorizični, ki povzročajo nastanek raka materničnega vratu, in nizkorizični, ki povzročajo genitalne bradavice.

Skupina anogenitalnih HPV šteje približno 40 različnih HPV. Nizkorizični, najpogostejša sta HPV 6 in HPV 11, pri ženskah in moških povzročajo genitalne bradavice ali kondilome. Visokorizični povzročajo nastanek predrakavih sprememb in raka materničnega vratu (RMV), a tudi nekatere oblike rakov zunanjega spolovila, penisa in anusa. Najpogostejša predstavnika te skupine sta HPV 16 in HPV 18, ki povzročata več kot 70 % hujših predrakavih sprememb in raka materničnega vratu.

Nevarna perzistentna okužba

Z visokorizičnimi HPV naj bi bilo okuženih 15 % žensk. V 85 % primerov okužba s HPV v osmih do dvanajstih mesecih izzveni in ne pusti trajnih posledic. V približno 15 % primerov, ko imunskemu sistemu ne uspe premagati okužbe, se razvije perzistentna okužba s HPV, ki lahko traja več let. Samo perzistentne okužbe z visokorizičnimi HPV povzročajo nastanek blagih in nato hujših predrakavih sprememb ali celo raka materničnega vratu.

Prenosljiv s stikom

HPV se najlažje in najpogosteje prenašajo pri spolnih odnosih, zato je s HPV okuženih kar 30–60 % žensk, mlajših od trideset let. Vsem HPV je skupno, da se prenašajo s kože na kožo in ne s telesnimi izločki, kot so slina, kri, urin in sperma, zato kondom ni zanesljiva metoda zaščite pred okužbo.

Rak materničnega vratu

Rak materničnega vratu je pogost maligni tumor pri ženskah, pri katerem so maligne celice v tkivu materničnega vratu, ki spaja maternico z vagino in ustvarja tako imenovani porodni kanal. Približno 90 % malignih tumorjev materničnega vratu povzročijo ploščate celice, ki pokrivajo maternični vrat, preostalih 10 % pa izhaja iz žleznihih celic, ki izločajo sekret v cervikalnem kanalu, ki vodi v maternico. Najpomembnejši dejavnik tveganja za nastanek RMV je dolgotrajna okužba z visokorizičnimi genotipi HPV. Po izsledkih raziskav naj bi zaradi rakotvornega delovanja visokorizičnih HPV nastalo kar 99,7 % vseh rakov materničnega vratu.

Takoj za rakom dojke

Incidenca raka materničnega vratu je največja pri mlajših ženskah, starih od 35 do 45 let, incidenca predrakavih sprememb pa kakih pet do deset let prej. V zadnjem letu ali dveh se znova kaže pogostejše zbolevanje med ženskami, starejšimi od 50 let, nemara tudi zato, ker se v manjšem odstotku odzivajo vabilom in ginekološki pregled.

Rak materničnega vratu je predvsem v razvitih državah drugi najpogostejši rak pri ženskah, takoj za rakom dojke. V Sloveniji je rak materničnega vratu šesti najpogostejši rak pri ženskah in drugi najpogostejši rak rodil (za rakom maternične sluznice). Za to boleznijo zbolijo vsako leto 20 na sto tisoč žensk, kar pomeni okrog 200 žensk vsako leto. Za RMV

pa vsako leto umre 6 na sto tisoč žensk, kar pomeni, da vsako leto umre od 50 do 60 žensk.

Znaki

Znaki hujših predrakavih sprememb in zgodnjega raka materničnega vratu so redka in pogosto prikrita. Ženske morajo biti pozorne predvsem na bolečine ali krvavitve iz nožnice med spolnim odnosom ali po njem, nenadoma obilnejši izcedek iz nožnice, ki ga ne spremljajo očitni znaki vnetja, krvave madeže ali manjše krvavitve med rednimi menstruacijami. Začetne patološke spremembe materničnega vratu lahko spremljajo tudi dolgotrajna vnetja nožnice, težave pri odvajanju urina, tope ali krčevite bolečine v spodnjem delu trebuha in ? ne tako redko ? stalne tope bolečine v spodnjem delu hrbtenice ali križu.

Edini rak, ki ga je mogoče preprečiti

Za pravočasno odkrivanje rakavih sprememb materničnega vratu oziroma prizadevanje za manjšo zbolevnost žensk za RMV so najpomembnejši redni ginekološki pregledi in test HPV. Zbolevnost zaradi RMV je mogoče zmanjšati z rednim pregledovanjem žensk, s citopatološkimi pregledi brisov materničnega vratu in z zgodnjim zdravljenjem. Zaradi možnosti odkrivanja še predrakavih sprememb z brisom materničnega vratu je to edini rak, ki ga je mogoče preprečiti.

Cepljenje proti raku materničnega vratu

Pričakujemo možnost uporabe dveh cepiv proti raku materničnega vratu. Obe povzročita nastanek protiteles, ki jih sprožijo virusom podobni delci v cepivu. Po besedah prof. dr. Uršič Vrščaj, dr. med., resnih neželenih učinkov nima nobeno od cepiv, pojavljajo se približno pri 0,1 % cepljenih oseb, najpogostejše kot rdečina na vbojdnem mestu. Za popolno cepljenje je treba obe cepivi injicirati intramuskularno, v treh odmerkih vsake pol leta.

Kaj morajo ženske vprašati svojega ginekologa na pregledu?

Natančno morajo izvedeti, kakšen je bil izvid brisa materničnega vratu. Zlasti pri patološkem izvidu morajo natančno povprašati, kakšni bodo naslednji ukrepi.

Zapomniti si morajo, kdaj morajo ponovno na pregled in upoštevati opozorilne znake (bolečine ali krvavitve iz nožnice med spolnim odnosom ali po njem, nenadoma povečan obilnejši izcedek iz nožnice, krvavitve med rednimi menstruacijami, dolgotrajna vnetja, težave pri odvajanju urina).

Noben test ni stooostotno zanesljiv, zato premalo informacij ali neupoštevanje nekaterih značilnih dejstev lahko vzbuja pretirano zaupanje ženske, da pri njej ni resnejših sprememb, s tem pa tudi do odložitve vnovičnega ginekološkega pregleda.

Obe cepivi naj bi 100-odstotno ščitili pred visokorizičnima HPV 16 in 18, ki povzročata predrakave spremembe. Eno od cepiv, ki bo v Sloveniji že letos, 98-odstotno ščiti tudi proti nizkorizičnima HPV 6 in 11, ki povzročata genitalne bradavice. Za slednje cepivo je priporočena starost cepljenja od 9 do 26 let, za prvo, ki bo na voljo naslednje leto, pa od 15 do 55 let.

Strategija cepljenja

V ZDA že poteka cepljenje deklic, starih med 11 in 12 let, z enim od cepiv, cepijo pa tudi ženske, ki imajo HPV in so stare do 26 let. Dokler postopek cepljenja ni določen, tudi uporaba cepiv v Sloveniji ne bo mogoča, čeprav je eno od cepiv septembra že odobrila Evropska agencija za vrednotenje zdravil (EMA). Da bo cepljenje s katerim koli cepivom mogoče, se mora zgoditi več korakov: najprej odobritev cepiva pri evropski agenciji, nato oblikovanje natančnih priporočil za rabo cepiva in izvajanje cepljenja, vzpostavitev dostopnosti cepiva za ciljno skupino, dogovor o plačilu cepljenja, zbiranje podatkov in nadzor nad cepljeno populacijo, ukrepi za povečevanje deleža cepljenih, predvsem pa predstavitev primernosti postopkov na podlagi strokovnih podatkov, ki bo namenjena odgovornim državnim ustanovam, od katerih je odvisna potrditev postopkov.

Društvo za boj proti okužbam s HPV in raku materničnega vratu Kala

Društvo Kala si je zadalo za cilj, da bo javnost, zlasti slovenske ženske, a tudi moške, nenehno seznanjalo s pomenom odkrivanja okužb s HPV in povezanostjo teh okužb z nastankom raka materničnega vratu. Revija Viva se je društvu Kala pridružila že pri ustanavljanju in mu pri začetnem pomanjkanju sredstev odstopila prostore za začasni sedež društva, ki je tako na Poljanski 25 v Ljubljani. Vse, ki jih ta problematika zanima, vabimo, da se včlanite v društvo. Za več informacij lahko pokličete tajnico društva Nives Pustavrh na telefonsko številko 01/300 59 22 ali pišete na elektronski naslov nives.pustavrh@studio-moderna.com. Članarine ni, je pa veliko vsebine in dobre volje.

Specialistka ginekologinja: prof. dr. Marjetka Uršič Vrščaj, dr. med.: »Hiter razvoj znanosti na področju preprečevanja hujših predrakavih sprememb in RMV v zadnjih letih zahteva posebno skrb, usmerjeno k ozaveščenosti žensk o nastanku RMV, o HPV okužbah, o nujnosti ginekoloških pregledov in pravilni diagnostiki in zdravljenju.«

Osnovna sporočila o HPV

- Okužbe s HPV so zelo pogoste, prenašajo se predvsem pri spolnih odnosih.
- Polovica spolno aktivnih žensk ali moških se v življenju vsaj enkrat okuži s HPV.
- Okužba s HPV se razvije že 1–4 leta po pričetku spolnih odnosov (v prvem letu približno 20 %)
- Najvišji odstotek okuženih je med 20. in 30. letom.
- Pri 9 od 10 žensk, okuženih s HPV, okužba spontano izzveni že po enem letu.
- HPV 6 in 11 povzročata predvsem nastanek benignih papilomov grla in genitalnih bradavic.
- HPV 16 in HPV 18 povzročata nastanek večine predrakavih sprememb in raka materničnega vratu.
- HPV 16 in HPV 18 povzročata tudi nastanek nekaterih rakov zunanega spolovila, nožnice, anusa, ustne votline, grla in žrela.
- HPV 16 in HPV 18 povzročata pri moškem nastanek nekaterih rakov penisa, anusa, ustne votline, grla in žrela.
- Ugotavljanje okužbe s HPV (test HPV) priporočamo le pri ženskah s patološkimi brisi materničnega vratu in po zdravljenju predrakavih sprememb.
- Cepljenje bo učinkovito ščitilo pred okužbo z določenimi najpomembnejšimi tipi HPV.
- Tudi po cepljenju bodo potrebni redni ginekološki pregledi in odvzemi brisa materničnega vratu.

Članek je objavljen v soglasju z revijo Viva.

Radioaktivnost

Damjan Balabanič

Človek je bil kot zemeljsko bitje ves čas svojega obstoja izpostavljen virom ionizirajočih sevanj. Že narava je poskrbela, da imamo v svojih telesih radioaktivne snovi. V kosteh imamo radioaktivni polonij in radij, naše mišice vsebujejo radioaktivni kisik in kalij, v naših pljučih pa so radioaktivni žlahtni plini. Ves svet, mi vsi in naše telo je sestavljeno iz samih atomov. Seveda vsebuje naše telo tudi molekule, hormone in rdeče krvničke, vendar so tudi te sestavljene iz atomov. Če bi prešteli vse atome v našem telesu, bi ugotovili, da je naše telo sestavljeno iz približno 4000 kvadrilijonov (atomov) atomov. Človek je sestavljen iz nič drugega kot množice kisikovih, ogljikovih, vodikovih, dušikovih, natrijevih, fosforjevih, kalijevih in še nekaterih drugih atomov.

Viri ionizirajočih sevanj spremljajo človeka povsod, saj vemo, da so v zemeljski skorji in celo v človeškem organizmu. Človek se šele eno stoletje zaveda radioaktivnega sevanja in to z odkritjem inštrumentov, ki radioaktivno sevanje zaznajo. Človek nima odkritih čutil, s katerimi bi lahko zaznal ionizirajoča sevanja. Lahko smo prepričani, da je radioaktivno sevanje vplivalo na razvoj človeka. Raziskave so pokazale, da je kar 25 % vseh mutacij, ki jih je v razvoju doživel človek, posledica delovanja radioaktivnih sevanj.

Radioaktivno sevanje v naravi

Človek je bil vedno izpostavljen virom sevanja v naravi. Razlikujemo med naravnimi (inhalacija radona, kozmično sevanje, ingestija, gradbeni materiali, zemeljska skorja) in umetnimi viri sevanja (poskusne jedrske eksplozije, televizija, medicinski in zobozdravstveni rentgen, jedrske elektrarne, svetilne barve v ročnih urah, radioaktivni odpadki, letalski promet). K naravnemu sevanju največ prispevata kozmično sevanje in radioaktivni izotopi.

Kozmično sevanje

Zgornjo plast atmosfere neprestano zadevajo visokoenergijski delci, kot so protoni, helijeve in težja jedra. Večji del te primarne radiacije je galaktičnega izvora, manjši del pa prihaja iz Sonca. V atmosferi ti delci zadevajo v molekule zraka in pri tem nastaja sekundarno kozmično sevanje (elektroni, mezoni, nevtroni ...). Sekundarno sevanje predstavlja glavni del kozmičnega sevanja na morski gladini, saj se večji del primarne radiacije absorbira v atmosferi. Moč kozmičnega sevanja narašča z nadmorsko višino, kjer je zaščitna plast atmosfere tanjša.

Zemeljski radioaktivni izotopi

Poleg kozmogennih radioaktivnih izotopov so v okolju tudi dolgoživi izotopi, ki so ostali na Zemlji od njenega nastanka. Najpomembnejši so radioaktivni kalij ^{40}K in kompleksni razpadni verigi urana ^{238}U in torija ^{232}Th . Te izotope najdemo v vseh zemljah in kamninah. Tako je v zemlji 370 Bq/kg radioaktivnega kalija, 25 Bq/kg urana in torija. V majhnih količinah so prisotni tudi v hrani in vodi.

V razpadnih verigah urana in torija sta posebno pomembna radioaktivna razpadna produkta radon in toron. Oba sta žlahtna plina in se kemijsko ne vežeta z okoljskimi elementi, ampak delno uhajata v atmosfero. Zaradi izhajanja iz tal je v zunanem zraku od 1 do 10 Bq/m³ radona, v zaprtih prostorih pa se radon kopiči in so zato v zgradbah koncentracije okrog 10-krat višje.

Umetni viri

Človek je naravnim virom dodal številne umetne vire. To so naprave (rentgenski aparati, jedrski reaktorji, pospeševalniki ...), ki ob delovanju proizvajajo ionizirajoče sevanje, in umetni izotopi, ki nastajajo v napravah. Vpliv umetnih virov je večinoma omejen na njihovo neposredno okolico, dodatnemu sevanju so izpostavljeni skoraj le delavci. Izpuščanje radioaktivnih izotopov v okolje je omejeno in strogo nadzorovano. Izjema so nesreče, v katerih radioaktivne snovi pobegnejo v življenjsko okolje, ali pa jedrske eksplozije, pri katerih načeloma ni nadzora.

Radiološko sevanje in vpliv na človeka

Delovanje sevanja na DNA

Radioaktivni delci pri potovanju skozi snov oddajajo odvečno energijo. Če se ta absorbira, nastanejo prosti radikali. Ti so zelo reaktivni in cepijo kemijske vezi ter poškodujejo molekule DNA, RNA, proteinov, celičnih membran ... Moč absorpcije je med drugim odvisna tudi od prodornosti žarkov. Ionizirajoče sevanje deluje na celotno verigo DNA in na njene sestavne dele (glavni vzrok za smrt celice, ko sevanja ni več). Ionizirajoče sevanje lahko povzroči subletalne poškodbe, potencialno letalne in letalne poškodbe. Napake, ki pri tem nastanejo, se lahko popravijo z mehanizmi za popravljanje napak, če le ima DNA dovolj časa za to (vendar to velja le v prvih dveh primerih).

Okvare DNA zaradi znotrajmolekularnega povezovanja

Radiacija povzroči prekinitev H-vezi, prekinitev vijačnice DNA (bolj občutljiva je enojna kot dvojna vijačnica DNA), križne povezave, prepreči povezavo spremenjene DNA ... Prekinjena DNA se lahko ponovno poveže, če pa je v celici kisik, so povezave otežene, ker kisik oksidira proste konce odlomljene DNA, ki se neradi vežejo med seboj. Zato gredo raziskave v smeri uporabe kisika pri zdravljenju nekaterih tumorjev v hiperbaričnih komorah.

Viskoznost raztopine DNA

Viskoznost raztopine DNA se zmanjšuje linearno z dozo sevanja. Sevanje zmanjša prožnost molekule, ta zavzame bolj kompaktno strukturo in s tem manjši prostor oziroma volumen.

Zakasnitev sinteze DNA

Vzroki:

- zmanjšana aktivnost encima polimeraze DNA,
- zmanjšana prepustnost jedrne membrane, kar povzroči manjše število prekurzorjev oziroma drugih biokemičnih faktorjev, ki so potrebni za sintezo nukleotidov.

Vpliv na kromosome

Delovanje sevanja na pirimidinske in purinske baze

Pirimidinske baze (citozin, timin) so občutljivejšje kot purinske (adenin, gvanin). Na ionizirajoče sevanje najbolj občutljivejša baza je timin. Ionizirajoče sevanje povzroči deaminacijo baz in druge večje okvare. Posledica je prekinitev vijačnice DNA.

Mutacije

Sevanje okvari posamezne baze ter tudi encime, pomembne pri popravljanju napak v verigi DNA. Če ta mehanizem ne deluje, se lahko posledica sevanja izrazi kot mutacija, ki vodi v propad celice. Poznamo snovi, ki povečajo oziroma

zmanjšajo učinek radiacije, kar bi lahko koristno uporabili pri zdravljenju tumorjev, a so te snovi v telesu toksične tudi za zdrave celice. Novejše raziskave kažejo vse boljše rezultate.

Iz naslednjih dveh tabel je razvidno, da se količina sevanja zmanjšuje

Radioaktivnost v Sloveniji – zunanje sevanje gama, Ljubljana

Leto	Skupna doza zunanjega sevanja (μSv)	Prispevek Černobila (μSv)
1988	1080	360
1989	1131	280
1990	994	220
1991	966	190
1992	975	190
1993	904	180
1994	876	146

Radioaktivnost v Sloveniji – srednja letna aktivnost Sr-90 (Bq/m²) plasti tal globine 0–5 cm (travnata površina)

Leto	LJUBLJANA	KOBARID	MURSKA SOBOTA
1982	126	222	69
1983	157	161	43
1984	102	161	48
1985	107	154	56
1986	123	680	115
1987	115	465	90
1988	120	395	84
1989	129	384	89
1990	130	335	81
1991	80	240	73
1992	82	255	71
1993	93	280	54
1994	77	230	70

Literatura:

1. WAHLSTROM, B. Spoznajmo radioaktivnost, društvo jedrskih strokovnjakov Slovenije, julij 1998.
2. Journal of radiological protection, March 1990.
3. BEST, G. Environmental Pollution Studies. Liverpool: Liverpool University Press, 1999. 156 str.
4. GAJŠEK, P. Elektromagnetna sevanja – okolje in zdravje. Ljubljana: Projekt Forum EMS, maj 2005. 143 str.
5. Radioaktivnost v življenjskem okolju Slovenije (online). Obnovljeno 8. 5. 2001 (citirano 5. 11. 2005). Dostopno na svetovnem spletu: <http://www.sigov.si/ursjo/porocila/slo/94/slorad.html>

Novo študijsko leto na Visoki šoli za zdravstvo Univerze v Ljubljani

Jan Orešnik

Po toplem in občasno muhastem (vremenu mislim) poletju se je spet začelo novo študijsko leto. Za nekatere prvič v vsem svojem sijaju ...

Začeli smo 2. oktobra ob 9:00, v naši največji predavalnici – 18. Vse zbrane študente vseh sedmih študijskih smeri je najprej pozdravil gospod dekan, doc. dr. France Sevšek. Sledila je predstavitev vodstva šole ter predstojnikov posameznih oddelkov, ki so potem povabili študente svoje smeri na prvo mentorsko uro.

Ker sem študent Zdravstvene nege (ZN), me je mentorica 1. letnika ZN, mag. Darja Thaler, povabila, da se skupaj s Klavdijo Stanonik udeležim prve mentorske ure.

Pozdravljam tak uvod in prvo mentorsko uro, kjer študentje izvejo vse potrebne informacije, ki jih potrebujejo v času študija.

Mentorica prvega letnika je študente ZN seznanila s potekom študija ne naši šoli, kam, kdaj in kje se lahko obrnejo po pomoči, ko jo potrebujejo, ter z najbolj pomembno stvarjo, naj s študijem začnejo že prvi dan!

Klavdija je predstavila program tutorstva, ki ga izvaja

Naša 18 je pokala po šivih ... (FOTO: Jan Orešnik)

Univerza v Ljubljani, predstavila je tudi portal student-info.net ter še kakšno zanimivost v zvezi s študijem.

Če se ozrem na začetek, se mi sedaj, ko pišem, zdi, kot da sem tudi sam na začetku, še čisto nebogljen in poln pričakovanj, želja in znanja, ki ga bom pridobil.

Plan aktivnosti in strokovnih izpopolnjevanj v letu 2007

ZBORNICA - ZVEZA

6. KONGRES ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE Z MEDNARODNO UDELEŽBO

pod motom

"Zdravstvena in babiška nega – kakovostna učinkovita in varna"

Ljubljana, 10. - 12. maj 2007

Kotizacija polna do 31.3.2007:

člani 270 EUR, nečlani 350 EUR

Kotizacija enodnevna do 31.3.2007:

člani 100 EUR, nečlani 170 EUR

Kotizacija po 31.3.2007:

člani 350 EUR, nečlani 420 EUR

Aktivni udeleženci - prvi in drugi avtor predavanja in posterja: 130 EUR

Upokoјenci in študentje: 50 EUR

Informacije: info@zbornica-zveza.si

REGIJSKA DRUŠTVA

DMSBZT LJUBLJANA

IZOBRAŽEVANJE

SIMPOZIJ

27. 11. 2007: 8. simpozij, združen s slovesnostjo ob 80 - letnici DMSBZT Ljubljana

UČNE DELAVNICE:

»**Tudi beseda je zdravilo**« - dve delavnici (spomladi in jeseni); prispevek člana 21 EUR

(Irma Kiprijanovič 041 754 695; irma.k@email.si).

»**Izgorevanje na delovnem mestu**« dve delavnici; prispevek člana 15 EUR (Zdenka Dovč 041 323 883; zdenka.dovc@siol.net).

»**Nenasilje v zdravstveni negi**« ena delavnica (jeseni); prispevek člana: 15 EUR (Irena Spela Cvetežar 031 380 553; kkuro027@kcjlj.si)

Delavnice s področja etike v zdravstveni negi:

Management v zdravstveni negi v luči etike so namenjene vodilnim medicinskim sestram. Načrtujemo tri učne delavnice, eno v zimskem, eno v spomladanskem in eno v jesenskem terminu (Marina Velepčič, Sandra Naka)

Učne delavnice: **Etika v praksi zdravstvene nege** so namenjene medicinskim sestram, bobicam, zdravstvenim tehnikom in bolničarjem. Načrtujemo štiri učne delavnice, dve v spomladanskem in dve v jesenskem terminu (Marina Velepčič, Vera Stebe, Sandra Naka)

Učne delavnice: **Etika v zdravstveni negi** so namenjene medicinskim sestram in zdravstvenim tehnikom s KO za travmatologijo KC Ljubljana. Načrtujemo devet učnih delavnic, enkrat mesečno, razen v poletnih mesecih (Sandra Naka)

Informacije za področje etike v zdravstveni negi

Marina Velepčič (031 222 936; marina.veleplic@email.si), Sandra Naka (041 588 506; sandra.naka@siol.net)

Delo na sebi v »samopomočni skupini«

Konstantna skupina, deset do dvanajst prostovoljnih članov, kontinuirana srečanja na teden ali dva; program temelji na konverzaciji in vzpostavljanju dialoga, pridobitvi uporabnih tehnik za reševanje konfliktnih situacij in za kreativno kakovostno življenje; prispevek 3 EUR na srečanje.

Informacije za delavnico Nika Škrabl (nika.skrabl@kcjlj.si), Sandra Naka

Dan za naše srce – celodnevno srečanje (predavanje, svetovanje, aktivnosti) za člane in prebivalce Ljubljane – v sodelovanju s Sekcijo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji (spomladi).

Informacije za izobraževanje: mag. Andreja Kvas

INTERESNE DEJAVNOSTI

ZGODOVINA

- obeležitev **80 - letnice** društva, postavitve vitrine v avli KC Ljubljana, vezano na 80 - letnico delovanja društva in izdaja publikacije,

- organiziranje prireditve in pomoč pri **simpoziju 27. novembra**, 2007.

- sistematična ureditev **arhiva** društva,

- nadaljevanje urejanja **sobe z zgodovino** zdravstvene nege v prostorih društva,

- **popis** predmetov, ki so v lasti društva,

- vzporedno bodo potekale tudi vse, že **utečene aktivnosti**,

kot so zbiranje predmetov, pisnih virov, fotografij, delovne obleke s področja zdravstvene in babiške nege.

Informacije: za dejavnost zgodovine Irena Keršič Ramšak (041 325 431; irena.kersic@guest-arnes.si)

ŽENSKI PEVSKI ZBOR »FLORENCE«

Programska usmeritev in delo zbora: poudarek je na kakovosti posamezne pevke in zbora kot celote. Zbor bo nadaljeval z delom enkrat, po potrebi dvakrat tedensko. Želimo vzpostaviti dve kakovostni skupini. Takemu načinu dela bodo prilagojene tudi vaje, ki potekajo na OŠ Vrhovci: skupne vaje, glasovne skupine S1, S2, A1, A2, dve kakovostni skupini, individualne vaje, vaje za nove pevke. Zbor vodi Karlo Ahačič.

Planirani nastopi in dejavnosti v letu 2007

Božično-novoletni koncert OŠ Vrhovci

Božično-novoletni koncert

Kulturni praznik: Dom starejših občanov, Ljubljana - staro mestno jedro

revija ljubljanskih PZ, Zavod Sv. Stanislava, Ljubljana-Šentvid

Letni koncert in koncert šolskih zborov: Sv. A. Padovanski ai: nova lokacija

revija PZ Gora 2007, Srečanje na gori

Koncerti so namenjeni članom in prebivalcem Ljubljane ter širše okolice.

Vabimo nove pevke, ki bodo prispevale h kvalitativni rasti zbora (oblikovanje ženskega in dekleškega zbora).

Predsednica zbora **Saša Kotar** (040 204 193; sasa.kotar@kclj.si)

IZLETNIŠTVO

pustovanje (februar);

obisk Varšave (tri ali štiri dnevni izlet z letalom) konec maja, s strokovnim ogledom ene od tamkajšnjih bolnišnic;

martinovanje (november).

še naprej bomo sodelovali s Sindikatom delavcev v zdravstveni negi, SE KC in skupaj organizirali izlete.

Informacije: za izletništvo Saša Kotar (040 204 193; sasa.kotar@kclj.si)

LIKOVNA DEJAVNOST

poteka ob **torkih** od 15. 00 do 17. 00 ure, razen v poletnih mesecih v prostorih DMSBZT Ljubljana, Ul. Stare pravde 6, I. nadstropje, pod vodstvom Jana Milkoviča. Planiramo:

dve likovni razstavi, prvo v začetku leta na Psihiatrični kliniki v Ljubljani, drugo 8. maja v KC - ob mednarodnem dnevu medicinskih sester,

likovno **ustvarjanje v naravi** - enodnevni izlet v okolico Ljubljane,

večednevno **likovno kolonijo** v Savudriji (junij).

zamenjavo slik v prostorih društva z novimi,

izdelavo novoletnih voščilnic za potrebe društva,

popis že uokvirjenih slik in dopolnitev zgodovine likovne dejavnosti pri društvu.

Informacije za likovno dejavnost Margerita Ilič Kačar (041 902 480; gita.ilic@gmail.com)

KOMPLEMENTARNO IN NARAVNO ZDRAVILSTVO

Sledili bomo **aktualnim dogodkom** na tem področju, sodelovali z vsemi, ki razmišljajo v prid kakovosti življenja in zdravlja bolnikov in medicinskih sester,

še naprej sodelovali pri pripravi **zakona o zdravilstvu** pri MZ,

nadaljevali s poslušanjem **planetarnega gonga** vsaj enkrat mesečno skozi vse leto,

delavnica za **preprečevanje poklicnega izgorevanja** (glej izobraževanje),

dan sproščanja na prostem, vključujoč zdravo prehrano, glasbo, masaže, tehniko dihanja itd.,

organizacija obiskov **Zdravilnega gaja** v Tunjicah, izobraževanje s področja **zdrave prehrane**.

Informacije za področje komplementarnega in naravnega zdravilstva Zdenka Dovč.

JOGA

Število skupin ostaja enako kot lani. Vadba joge bo na vseh lokacijah potekala od sredine oktobra do konca aprila. Prednost imajo nove udeležence.

LJUBLJANA: Poliklinika, Njegoševa 4, v prostorih fizioterapije v kleti. Vadbo vodi **Slavka Verovšek**. Urnik: **ponedeljek**: 1. skupina od 16. 00 - 17. 30; 2. skupina od 17. 45 - 19. 15. Prijave sprejema **Nada Širnik**, tel. 583 90 82 ali 031 329 360, med 8.00 in 9.00 uro od ponedeljka do petka.

Očesna klinika, Zaloška 29/a (vhod iz Grablovičeve ul.); vadbo vodi **Dunja Bertonec**. Urnik: **torek**: 1. skupina od 16.30 - 18.00; 2. skupina od 18.15 - 19.45. Prijave sprejema **Ana Podhostnik**, tel. 041 557 139, lahko tudi po SMS sporočilu med 16. 00 in 18.00 uro. Urnik: **sreda**: 1. skupina od 15.30 - 17.00, 2. skupina od 17.15 - 18.45. Vadbo vodi **Julija Jež**. Prijave sprejema gospa **Bronka Kavčič**, tel. 040 329 358, od ponedeljka do petka med 17. 00 in 18. 00 uro.

Porodnišnica (bivša Babiška šola), Šlajmerjeva 3. Vadbo vodi **Irma Jančar**.

Urnik: **četrtek**: 1. skupina od 18. 00 - 19. 30; 2. skupina od 19. 45 - 21. 15. Prijave sprejema **Katja Hribar**, tel. 031 317 263, od ponedeljka do petka med 8. 00 in 9. 00 uro.

PODRUŽNICA ZASAVJE: Zdravstveni dom Trbovlje, Rudarska c. 12 (sejna soba) Vadbo vodi Irma Jančar. Urnik: **sreda**: 1. skupina 17. 00 - 18. 30; 2. skupina 18. 45 - 20. 00. Prijave sprejema **Marija Filipič** tel. 031 686 700, ali: 03 562 85 63 od 17.00 do 19.00 ure. Vabljeni tudi tisti, ki se vozite v službo v Ljubljano ali v druge kraje.

Finančni prispevek članic in članov je 65 EUR, za upokojene 30 EUR, plačljiv v enem obroku. S seboj prinesite veljavne članske izkaznice. Za vadbo priporočamo: lahko oblačilo (majico, športne hlače), "armaflex" podlogo, dobro voljo za stalno, redno udeležbo.

Informacije: za dejavnost joge Bronka Kavčič (040 329 358; bronka.kavcic@zd-lj.si)

ŠPORTNO GIBALNA VADBA

Vse dosedanje AKTIVNOSTI bomo nadaljevali po razporedu.

Prvi torek v mesecu **predavanja** za ohranjanje, pridobivanje zdravja in gibalne zmogljivosti, uravnavanje telesne teže... v prostorih društva;

Vpliv športno gibalne vadbe na zmanjševanje stresa (predavanje v prostorih društva) (junij)

Merjenje srčnega utripa v mirovanju v prostorih DMSBZT Ljubljana vsak četrtek

od 17. do 19. ure;

Merjenje srčnega utripa med gibanjem na Šmarni gori vsako sredo po razporedu.

PLANINARJENJE (**Đurđa Sima** 041 266 644; djurdja.sima@kclj.si)

Nanos (maj), **Snežnik** (september).

POHODNIŠTVO (**Jerca Zrimšek** 286 28 69; jerca.zrimsek@kclj.si); **Jadranka Cerkvenik** (041 494 231; jadranka.cerkvenik@zd-lj.si)

- po stezah **evropske peš poti E7** ali turistična pot po **stezah graničarjev** (marec),

- pohod po **kočevskem hribovju** (oktober).

Imamo še nekaj pobud in idej, o katerih vas bomo obveščali preko leta.

Informacije za športno gibalno vadbo pri DMSBZT Ljubljana **Đurđa Sima**

SEKCIJA UPOKOJENIH MEDICINSKIH SESTER PRI DMSBZT LJUBLJANA

Izleti: - z vlakom po Sloveniji (maj)

- popoldanski izlet po Sloveniji (oktober)

Udeleženci/ke izleta prispevajo 50 odstotkov cene izleta.

Predavanje: Težave s spanjem, maj ali oktober, predavateljica: as. dr. Leja Dolenc Grošel.

Informacije za Sekcijo upokojenih medicinskih sester pri DMSBZT Ljubljana: **Cilka Potokar (031 229 543)**

PODRUŽNICA ZASAVJE

Člani imajo možnost udeležbe in sodelovanja na vseh aktivnostih matičnega društva DMSBZT Ljubljana, kar bomo še naprej spodbujali. Za boljši pretok informacij in za druženje v zasavski regiji bomo na podružnici organizirali še:

- redne **sestanke** podružnice,

- **predavanja**, za katera se bomo sproti dogovarjali, glede na želje in potrebe članstva,

- redna **izobraževanja** ob pomoči območne enote,

- **strokovno ekskurzijo**,

- pridobivali **nove člane** v Zasavju,

- reševali sprotno **aktualno problematiko**, ki in se nanaša na opis del in nalog, medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov,

- vadili **jogo** (Marija Filipič).

Informacije za podružnico Zasavje **Zdenka Deželak (031 284 694; zdenka.dezelak@email.si)**

PODRUŽNICA LITJA KAMNIK

Članstvo bomo spodbujali k udeleževanju aktivnosti v okviru matičnega društva, poleg tega bomo za področje podružnice:

redno **obveščali** članstvo o aktivnostih društva in podružnice, organizirali ogled **kulturne prireditve** (spomladi), organizirali predavanje Draga Sotoška, dipl. zdrav., o drugi **odpravi v Zambijo**,

se odzivali na sprotne pobude, želje in potrebe članstva v podružnici.

Informacije za podružnico Sandra Krajšič (041 458 585; sandra.krajsic@yahoo.com)

RAZISKOVALNA DEJAVNOST

Nadaljevanje raziskovalnega projekta »Medpoklicno sodelovanje v zdravstvenem timu med medicinskimi sestrami in zdravniki«.

Objava prispevkov v domači in tuji literaturi in aktivno sodelovanje na Kongresu zdravstvene in babske nege.

Sodelovanje s študenti VŠZ Ljubljana (ponudili bomo bazo podatkov za nadaljnje raziskovanje in izdelavo diplomskih del).

organiziranje delavnic na temo »Raziskovanje v zdravstveni in babski negi«.

organizacija 8. simpozija društva in predstavitev novega raziskovalnega projekta za leto 2008.

Informacije za raziskovalno dejavnost: **mag. Andreja Kvas**

ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST

izdaja publikacije ob 80. letnici društva bomo

enkratna izdaja informativnega glasilo društva proti koncu leta, urednici **Irena Buček Hajdarevič (031 210 635, irena.bucek@kclj.si)** in **Sandra Naka**,

izdelava predstavitvene zloženke

Informacije za založniško dejavnost: mag. Andreja Kvas

SPLETNE STRANI www.drustvo-med-sester-lj.si

ažurno urejanje prenovljenih spletnih strani, prevod nekaterih področij v angleški jezik, drugo.

Informacije za spletne strani Peter Koren (031 495 456; pkoren@onko-lj.si)

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Društvo medicinskih sester i tehničara Srbije.

- pomoč pri organizaciji prvega svetovnega kongresa medicinskih sester (s področja

entorostomalne terapije – WCET) v Sloveniji,

- sodelovanje z ICN: **Veronika Pretnar Kunstek**, članica »boarda« (041 605 817;

veronika.pretnar@gmail.com),

-drugo.

Informacije za mednarodno sodelovanje: Peter Požun (041 648 938; peter.pozun@mfi.uni-lj)

Prispevki posameznikov so navedeni tam, kjer smo jih lahko oblikovali vnaprej; za posamezne dejavnosti (izleti, komplementarno in naravno zdravilstvo in drugo) jih bomo objavljali sproti.

Pripravili: nosilci posameznih dejavnosti in aktivnosti, podpredsedniki: **Zdenka Dovč**, **mag. Andreja Kvas**, **Peter Požun** in **Darinka Klemenc** predsednica društva.

DMSBZT MARIBOR

DRUŠTVO
MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV
MARIBOR

V letu 2007 nadaljuje svoje aktivnosti z razvojem številnih dejavnosti, tako na področju strokovnega izpopolnjevanja in raziskovanja, kakor tudi na področju kulturnih in interesnih dejavnosti. Društvo si bo v skladu s svojim poslanstvom prizadevalo za kakovostne strokovno izobraževalne projekte ter za uspešno vzajemno sodelovanje z različnimi strokovnjaki zdravstvene in babske nege ter z drugimi strokovnjaki in izobraževalnimi organizacijami.

Kot organizacija, ki med drugimi organizira potrebno znanje ter pospešuje usvarjalnost in inovativnost svojih članov, predstavljamo generator spodbujajočega okolja ter svojo primarno vlogo namenimo neprekinjenemu strokovnemu izpopolnjevanju ter z dostopnostjo do znanja prispevamo k enakim možnostim za vse svoje člane. V prizadevanjih, vlagati v svoje članice in člane pa se zavedamo, da je potrebno vzpodbujati tudi dejavnosti, ki prispevajo k osebnostni rasti in k sozvočju s samim seboj, zato svoje aktivnosti v prihodnje usmerjamo tudi v razvoj interesnih dejavnosti.

Društvo vladno vabi vse svoje člane, da se pridružijo obetavnim programom na področju interesnih dejavnosti. Sprotne informacije o aktivnostih Društva lahko spremljate na naši spletni strani <http://www.dmsbzt-mb.si>, prav tako pa vas bomo o njih pravočasno obveščali v Utripu.

Dosegljivi smo tudi preko elektronske pošte: info@dmsbzt-mb.si

Program kliničnih večerov (vsak prvi četrtek v mesecu, namenjeni so medicinskim sestram, babicam, zdravstvenim tehnikom in bolničarjem, aktualne teme s področij zdravstvene in babiške nege glede na potrebe prakse, poudarek na podpori članov, svetovanje in strokovno izpopolnjevanje na področjih komunikacije, medosebnih odnosov, razumevanja pacientovega zdravstvenega stanja in spreminjajočega se okolja zdravstvene in babiške nege; Cas trajanja je omejen na največ dve uri);

Program enodnevni strokovni seminarji

Program učnih delavnic

Jubilejno kulturno, strokovno in družabno srečanje Založništvo

Višina kotizacij za strokovna srečanja, ki jih bo izvedlo Društvo se bo določila glede na seštevke izdatkov, nastalih v zvezi s strokovnim izpopolnjevanjem, vendar ne bo presegala določene višine kotizacije Zbornice- Zveze.

Januar 2007

Promocija zdravja in nordijske hoje, klinični večer (kraj in čas: Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor, januar 2007)

Februar 2007

Profesionalna komunikacija in odzivanje medicinskih sester v spremenjenih okoliščinah pacientovega zdravja in bolezni, klinični večer (kraj in čas: Splošna bolnišnica Maribor, februar 2007)

Marec 2007

Kulturno- družabna čajanka »V zrcalu ženske podobe« ob mednarodnem dnevu žena (kraj in čas: Samsara Maribor, marec 2007)

Medicinske sestre v konfliktnih situacijah s sociološkega vidika, klinični večer (kraj in čas: Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor, marec 2007)

Obvladajmo stres, predavanje z učno delavnico (kraj in čas: Splošna bolnišnica Maribor, marec 2007)

April 2007

Zahtevnost zdravstvene nege starostnika - Kategorizacija odvisnosti od samooskrbe stanovalca v Domu upokojencev Danice Vogrinec Maribor, klinični večer (kraj in čas: Dom upokojencev Danice Vogrinec Maribor, april 2007)

Učinkovito je najpreprostejše - seminar za osebnostno rast in dobro počutje, (kraj in čas: mariborsko Pohorje, april 2007)

Maj 2007

Svečana proslava in strokovno srečanje ob 12. maju, mednarodnem dnevu medicinskih sester s podelitvijo Srebrnih znakov Društva, redni Občni zbor Društva (kraj in čas: Maribor, maj 2007)

Junij 2007

Organizacijska kultura, klinični večer (kraj in čas: Splošna bolnišnica Maribor, junij 2007)

September 2007

Šola retorike, dvodnevna učna delavnica (kraj in čas: Maribor, september 2007)

Strokovna ekskurzija, namenjena ogledu strokovne zanimivosti ter medsebojnemu druženju in zabavi članov Društva

Oktober 2007

Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor - Dojenju prijazna zdravstvena ustanova, enodnevni strokovni seminar, (kraj in čas: Maribor, oktober 2007)

November 2007

Duševno zdravje v skupnosti - socialni vidiki dela z osebami z demenco, klinični večer (kraj in čas: Splošna bolnišnica Maribor, november 2007)

Zdrava šola v procesu izobraževanja tehnika zdravstvene nege, klinični večer (predstavitel projekta Srednje zdravstvene šole Juge Polak Maribor, kraj in čas: Maribor, november 2007)

December 2007

Novoletni sprejem pri predsednici Društva s kulturno- družabnim programom.

V letu 2007 Društvo praznuje jubilejno 60- letnico svojega delovanja, zato bomo priredili svečano proslavo s podelitvijo Jubilejnih priznanj.

Založništvo: izdaja jubilejnega zbornika Društva ob 60- letnici delovanja

Interesne dejavnosti

Zdravo življenje (koordinatorica dejavnosti Zvezdana Vražič, dipl.m.s., e- pošta: zvezdana.vrazic@zd-mb.si)

Pohodništvo in nordijska hoja (koordinatorica dejavnosti Tamara Lubi, dipl.m.s., univ.dipl.org., e- pošta: tamaralubi@mail386.com)

Joga (koordinatorica dejavnosti Aleksandra Frangež, dipl.m.s., e-pošta: sasa.frangez@siol.net)

Likovna dejavnost (koordinatorica dejavnosti Ksenija Pirš, dipl.m.s., e- pošta: ksenija.pirs@dmsbzt-mb.si) Likovna skupina se pod strokovnim vodstvom likovnega pedagoga srečuje vsak petek od 14.30 do 18.00 v ZD dr. Adolfa Drolca Maribor. Razen likovnega tečaja si bomo prizadevali za pridobivanje novih članov, organizirali bomo pregledno letno razstavo in 1. likovno kolonijo članov mariborskega Društva v jesenskih mesecih prihajajočega leta.

Aktiv upokojenih medicinskih sester in babic (koordinatorica dejavnosti Ljuba Gergič, viš.med.ses., GSM: 041 710 941) -

Spoštovani članice in člani Društva, spoštovane kolegice in kolegi,

»nič na svetu ne more nadomestiti vztrajnosti.

Nadarjenost ne, nič ni bolj navadnega kot neuspešen nadarjen človek.

Genialnost ne, nenagrajen genij je skoraj pravilo.

Izobrazba ne, svet je poln izobraženih brezdomcev.

Vztrajnost in odločnost sta vsemogočni« (C. Coolidge).

Pridružite se nam in mi Vas bomo prepričali!

Informacije: predsednica Ksenija Pirš, MB: 041 850 270, e- pošta: [Xenia-pirs@volja.net](mailto: Xenia-pirs@volja.net) ali ksenija.pirs@dmsbzt-mb.si, podpredsednik asist. Boris Miha Kaučič, dipl. zn, univ dipl.org., e- pošta: miha.kaucic@zd-mb.si, mag. Milica Lahe, tel.: 02 300 41 21, MB: 041 710 939, e- pošta: milica_lahe@yahoo.com ali pa info@dmsbzt-mb.si.

DMSBZT CELJE

SPOMLADANSKI DEL 2007

Učne delavnice: **Medosebni odnosi - komunikacija**

Strokovno srečanje: **Pomoč odvisnikom** - predstavitev društva VIR

Regijska proslava ob 12.maju – Mednarodnem dnevu medicinskih sester

Svečana akademija Zbornice – Zveze ob 12.maju

Udeležba na Kongresu zdravstvene nege

Dvodnevni izlet v Italijo

Izlet upokojenih medicinskih sester

Planinski pohod Slapovi Bohorja

JESENSKI DEL 2007

Učne delavnice: **Medosebni odnosi - komunikacija**

Strokovno potovanje Norveška in Švedska

Martinovanje

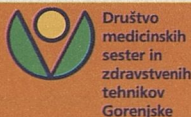
Strokovno srečanje v sodelovanju s SB Celje

Novoletno srečanje in občni zbor DMSBZT Celje

Termini dogodkov bodo objavljeni v Utripu. Skozi vse leto bodo organizirani ogledi gledaliških predstav po sprotnem programu.

Informacije: predsednica društva *Marijana Vengušt*, Gregorčičeva 5, 3000 Celje, tel. 051 398 909 ali 03 543 45 00, e-mail: magda.brloznik@zd-celje.si

DMSBZT GORENJSKA

Februar 2007:

Čajanka, Skriti gost - moderatorica Alenčica Bole Vrabec, Bled; Kompas hotel

Marec 2007:

Zaključek posveta o pripravi pripravi, Kranj: Zavarovalnica Triglav

April 2007:

Ustvarjalna delavnica: Kuhajmo skupaj s kuharskim mojstrom

Maj 2007:

Strokovno srečanje ob dnevu medicinskih sester – Ženska v skrbi za svoje zdravje od menarhe do menopavze, Bled; Kompas hotel – sobota 19.5.07

Strokovna ekskurzija – Ogled komune Cenacolo v Medjugorju 25. – 27.5.07

September 2007:

Strokovna ekskurzija upokojenih medicinskih sester

Pohod - Posočje 15.9. oziroma 22. 9. 07

Oktober 2007:

Strokovno srečanje: Izgorevanje – ali ga lahko preprečimo? - vabljeni predavatelj Viljem Ščuka

Kranj; Zavarovalnica Triglav – sobota: 20.10. 07

December 2007

Ob zaključku leta – gledališka predstava, podelitev priznanj »Srebrni znak«

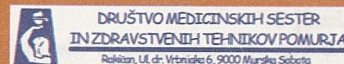
Jesenice, Gledališče Tone Čufar – sobota: 8. 12. 07

Letu v slovo z aktivom upokojenih medicinskih sester

Veseli bomo vašega sodelovanja. Pišite nam in nas obiščite!

Informacije: predsednica društva *Monika Ažman*, tel. 040 283 829, spletišče www.info@dmszt-gorenjske-drustvo.si, e-mail: info@dmszt-gorenjske-drustvo.si

DMSBZT POMURJE

V DMSZT Pomurja bomo v letu 2007 nadaljevali svojo začetno pot skrbi strokovnega in osebnega razvoja članstva, ki bo vodila k čim boljšemu strokovnemu razvoju zdravstvene nege, k skrbi za lastno zdravje prebivalcev v deželi ob Muri in k boljšemu zdravstvenemu varstvu prebivalcev v Pomurju.

Člani društva čutimo odgovornost za strokovni razvoj, za osebno zadovoljstvo in kvaliteto življenja, za skrb za lastno zdravje ter za promocijo vrednote zdravja v lokalni skupnosti pri različnih populacijskih skupinah od otrok, mladostnikov, srednje populacije, starejših, invalidov in drugih rizičnih skupin.

Da lahko pomagamo pri kakovosti storitev in življenja vseh populacij, moramo znati skrbeti za lastno zdravje in kakovost življenja. Zato bomo nadaljevali z aktivnostmi ter predavanji in delavnicami v skrbi za zdravje, kakovost, osebno rast in dobre medsebojne odnose članov društva. V te aktivnosti pa bomo poleg članov vključevali naše uporabnike in sodelavce.

Podpirali, sodelovali in organizirali bomo vrsto aktivnosti, ki bodo pripomogle h kakovosti življenja ljudi v naši pokrajini ter skrbi za čim bolj kakovostno strokovno in pacientom prijazno zdravstveno nego, zdravstvene storitve, s tem pa kakovostno in varno zdravstveno varstvo.

Januar 2007

Predavanje: kronična rana, RZP, diabetično stopalo

SB Murska Sobota

Februar 2007

Predavanje: spremljanje težko bolnih in umirajočih

SB Murska Sobota

14. marec 2007

Seminar: varnost pacientov, kakovostna zdravstvena nega, občni zbor DMSZT Pomurja, SB Murska Sobota

marec 2007

Predavanje društvo za boj proti raku, SB Murska Sobota

Koncert pevskega zbora in predstavitev zgoščenke, Murska Sobota

Predavanja skozi vse leto, Sodobna in kakovostna zdravstvena nega v službi pacienta v skrbi za lastno zdravje; SB Murska Sobota

7. april 2007

Svetovni dan zdravja

Pohod ob svetovnem dnevu zdravja-Otok ljubezni - ob 13.30 Beltinci grad, DMSZT Pomurja je soorganizator prireditve

28. april 2007

Izlet - Medjugorje

maj 2007

Revija pevskega zbora - M. Sobota, Ženski zbor društva sodeluje na reviji

12. maj 2007

Svetovni dan medicinskih sester,

Osrednje srečanje medicinskih sester in zdrav. tehnikov Slovenije, podelitev Zlatih znakov, kongres zdravstvene nege

12. maj 2007

Stojnica društva Murska Sobota

zadnja nedelja v maju

Spominski kolesarski maraton Beltinci, Rakičan, Tešanovci, Bogojina, Gančani, Beltinci, Start: Beltinski grad

25. maj 2007

Osrednje srečanje pomurskih med. sester in zdrav. teh.

Otok Ljubezni Ižakovci

Junij 07

Koncert pevskega zbora in izlet društva na Poljsko, Poljska

September 2007

Medžugorje

Predavanje, SB Murska Sobota

Izlet na Dunaj, Dunaj

Oktober 2007

Stojnica MS Skupine za samopomoč

SB Murska Sobota, Murska Sobota, Trezino senje, SB Murska Sobota, KRG avla

Predavanje, SB Murska Sobota

November 2007

Predavanje, SB Murska Sobota

23. november 2007

Srečanje upokojencev DMSBZT Pomurja, SB Murska Sobota

December 2007

15. december 2007, Božični izlet

22. december 2007, Božični koncert, Ženski pevski zbor DMSZT Pomurja, SB Murska Sobota

skozi vse leto

Aktivnosti skupin za samopomoč, Murska Sobota, Beltinci

Redno srečanje skupine za osebnostno rast, Murska sobota

Od septembra do maja 2007, Rekreativna, Murska Sobota

Jesensko zimski čas, Za člane bomo organizirali tečaj

angleškega jezika in tečaj računalništva, SB Murska Sobota

Svoje aktivnosti, delovanje, novice in vabila bomo objavljali

na spletni strani DMSZBT Pomurja -

www.drustvo-mszt-pomurja.si

Informacije: predsednica Emilija Kavaš tel.: 041 772 421, milka.kavas@gmail.com, podpredsednica Marija Zrim, SB Murska Sobota, tel.: 512 31 00 ali 041 328 256, blagajničarka Marta Stepanovič tel.: 512 31 01 in tajnica Jasni Meško tel.: 040 892 266.

DMBSZT NOVO MESTO

Februar 2007:

Stomatologija - 5. - 10.02.2007 v šolskem centru Novo mesto

Marec 2007:

Kako obvladati stres? - 8. - 20.03.2007 v Mirni peči

April 2007:

Delo medicinske sestre v mirovni misiji - 7.04.2007 v KC Janeza Trdine v Novem mestu

Maj 2007:

Prehrana onkološkega bolnika - 25. - 28.05.2007 v Kostanjevici

Oktober 2007:

Cindy program - 5. - 10.10.2007 v Trebnjem

November 2007:

Celostna obravnava nevrološkega bolnika - 08. - 10.11.2007 v Senovem

December 2007:

Novoletno srečanje - 15. - 20.12. 2007 na Prepihu

Natančni datumi bodo objavljeni.

Načrtujemo tudi štiri izlete in sicer marca v Slovenske Konjice in Celje, junija bo predvidoma sedemdnevni izlet na Irsko, oktobra dvodnevni izlet v Veliko Kladužo, Zadar in slapove reke Krke, decembra pa bo organizirano enodnevno predbožično potepanje.

Pohodniška sekcija načrtuje tudi štiri izlete v januarju pohod na Frato, aprila na Smarno goro, junija na Golico, septembra pa načrtujemo pohod na Rahtovec.

Informacije: predsednica društva Jožica Rešetič, MB 031 569 229, e naslov: jozica.resetic@insert.si

DMSBZT NOVA GORICA

Strokovna izpopolnjevanja:

Okvirna tema: **Kako pomagati v stiski.** Kraj srečanja: **Nova Gorica.** Čas srečanja: **24. marec 2007.** Prispevek članov društva MSBZT Nova Gorica znaša 26 EUR, članov ostalih društev Zbornice - Zveze 42 EUR, nečlanov Zbornice - Zveze 67 EUR. Prispevek vključuje DDV.

Okvirna tema: **Komunikacija v timu.** Kraj srečanja: **Nova Gorica ali Ajdovščina.** Čas srečanja: **20. oktober 2007.** Prispevek članov društva MSBZT Nova Gorica znaša 26 EUR, članov ostalih društev Zbornice - Zveze 42 EUR, nečlanov Zbornice - Zveze 67 EUR. Prispevek vključuje DDV.

Druženja:

Občni zbor društva. Kraj: **Nova Gorica.**

Čas: **6. april 2007.**

Strokovna ekskurzija v bolnišnico v Monfalconu.

Čas: **2. junij 2007.**

Zaključno srečanje.

Čas: **24. november 2007.**

Pohodi:

Pohod po grebenu Sabotina - 2. tradicionalni pohod skupaj z društvom MSBZT Koper.

Čas: **21. april 2007.**

Pohod po dolini Loške Koritnice.

Čas: **6. oktober 2007.**

Društvene dejavnosti:

Aktivno vključevanje v naloge in dejavnosti Zbornice - Zveze.

Aktivno sodelovanje z ostalimi društvi in strokovnimi sekcijami.

Lahko nas obiščete na spletnih straneh: www.drustvo-mszt-novagorica.si

Pišete nam na e-poštni naslov: info@drustvo-mszt-novagorica.si

Informacije: predsednica društva Renata Trampuž, MB: 031 590 487; e-naslov: renata.trampuz@zd-ajdovscina.si

DMSBZT KOPER

STROKOVNA SREČANJA

Prvo strokovno srečanje: februar 2007, Bernardin Portorož

Tema: Vpliv stresa na duševno in telesno zdravje

Drugo strokovno srečanje: april 2007, Bernardin Portorož

Tema: Tretje življenjsko obdobje

Tretje strokovno srečanje: november 2007, Bernardin Portorož

Tema: Diabetes – novosti v vodenju bolezni

DRUŠTVENA DRUŽABNA SREČANJA

Svečana proslava ob 12.maju – Mednarodnem dnevu medicinskih sester, bo **14. maja 2007** v Portorožu.

Udeležba članic/članov na osrednji proslavi v počastitev 12. maja v organizaciji Zbornice – Zveze v Ljubljani.

Novoletno srečanje 11.12.2007, Bernardin Portorož

Podelitev priznanj za dolgoletno delo na področju zdravstvene nege in glasbena prireditve.

IZLETNIŠKI PROGRAM

April 2007: več dnevni izlet od 26.4.2007 do 30.4.2007 na Sardinijo

21.9.2007 jesenski enodnevni pohod v neznanu.

Redna mesečna srečanja Izvršnega odbora društva potekajo v prostorih patronažne službe ZD Koper.

Program dela društva so pripravile članice IO DMSZT Koper: Boja Pahor, Marina Čok, Mira Peroša, Tadeja Bizjak, Virginija Benigar, Bojana Baričič, Mirsada Osmani, Rosana Škvarč Isovski, Tina Furlan, Tatjana Kastelic, Sonja Tul, Iva Ambrožič

Informacije: predsednica društva Boja Pahor, tel. 041 778 004, e – naslov: boja.pahor@zd-koper.si

DMSBZT PTUJ – ORMOŽ

V društvu Ptuj-Ormož načrtujemo 3 - 4 redne seje predsedstva.

Marec 2007: gledališka predstava;

9.6.2007: planinski pohod na Veliko planino;

April 2007: izobraževanje na temo Medicinske sestre in pravo;

September 2007: Zdravstvena nega forenzičnega pacienta;

November 2007: tema bo določena naknadno.

December 2007: zaključek leta v Kidričevem.

Prav tako se bomo udeležili sej ORD, ter sodelovali z Zbornico- Zvezo. Po potrebi bomo sodelovali z ostalimi

društvu, organizacijami. V svojo sredino bomo vključili upokojene kolegice.

Informacije: predsednica društva Vesna Krof, tel 02 74 15 121, e – naslov: krof.vesna@siol.net

DMSBZT SLOVENJ GRADEC

Januar 2007: Stres – predavanje z učno delavnico

Februar 2007: Transakcijska analiza – predavanje z učno delavnico - v kolikor bo večje zanimanje, bomo predavanje ponovili

Marec 2007: Informatika v ZN

April, maj 2007: Komunikacija – sklopi predavanj z učnimi delavnicami

Junij 2007: Zdravstvena nega pediatričnega pediatričnega pacienta

September 2007: Kako premagati depresijo? – predavanje z učno delavnico

Oktober, november 2007: Etika - sklopi predavanj

December 2007: Preventivna dejavnost na Koroškem.

Pohodniška sekcija predvideva 4 pohode – termini pohodov bodo pravočasno objavljeni v Utripu.

Informacije: predsednica društva Petra Štigl, MB 031 234 016, e – naslov: petra.stigl@sb-sg.si

DMSBZT VELENJE

Januar 2007: Zdravstveni dom Velenje

Tema: Bolnišnične okužbe v bolnišnici in v domačem okolju.

Marec 2007: Zdravstveni dom Velenje

Tema: Merilci kakovosti v zdravstveni negi.

April 2007: Zdravstveni dom Velenje

Tema: KOPB

September 2007: Zdravstveni dom Velenje

Tema: Pot do domske namestitve.

Oktober 2007: Zdravstveni dom Velenje

Tema: Hrana, užitek, potreba ali dejavnik tveganja

DELAVNICE: (potekale bodo skozi vse leto)

Zdravstveni dom Velenje, Bolnišnica Topolšica

Tema: Temeljni in dodatni postopki oživljanja

DRUŽABNA SREČANJA:

Ogled komedije

Junij 2007: Adrenalinski izlet v neznanu,

December 2007: Zaključek leta v hotelu Paka

Informacije: predsednica društva Lidija Časl, tel. 03 898 77 99, MB – 051 313 60, e-naslov: mb.molicnik@siol.net

STROKOVNE SEKCIJE

Višina kotizacij za strokovna srečanja strokovnih sekcij:

Enodnevni seminar: člani 95 EUR, nečlani 125 EUR

Dvodnevni seminar: člani 160 EUR nečlani 210 EUR

1. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V MEDICINI DELA, PROMETA IN ŠPORTA

Tema: Vid in preiskave vida v medicini dela, prometa in športa

Kraj in čas: Novo mesto, 1. 6. 2007

Informacije: predsednica strokovne sekcije Ana Nuša Lavrih, MNZ RS GPU Policija – služba za varnost in zdravje pri delu, tel. 01/300-14-50, e-naslov: ana.lavrih@policija.si

2. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V PSIHIATRIJI

Tema: Kakovost in varnost v psihiatriji

Kraj in čas: Psihiatrična bolnišnica Vojnik, 1.6.2007

Strokovni vodja seminarja: Duška Dreu, tel 03 7800124, MB 041 736 093

Tema: Celostna in kontinuirana obravnava v prihiatriji

Kraj in čas: Psihiatrična bolnišnica Idrija, 26.10. 2007

Strokovni vodja seminarja: Vesna Čuk, tel 053734435, MB 041 499 161

Informacije: predsednica strokovne sekcije Vesna Čuk, Psihiatrična bolnišnica Idrija, tel. 05/373-44-35, MB 041/499-161, e-naslov: vesna.cuk@pb-idrija.si

3. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

Tema: Pravilno rokovanje - handling - v zdravstveni negi zdravega dojenčka

Kraj in čas: Maribor, 20. 01. 2007

Tema: Drugačni pristopi pri poučevanju zdravstvene nege

Kraj in čas: Maribor, prva sobota v mesecu oktobru 2007

Informacije: predsednica strokovne sekcije Darinka Babič, Srednja zdravstvena šola Juga Polak Maribor, tel. 02/320-51-67, MB 041/594-365, e-naslov: bazing@siol.net

4. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V ANESTEZIOLOGIJI, INTENZIVNI TERAPIJI IN TRANSFUZILOGIJI

1. Tema: Naslovna tema : "Odvzem in presaditev krvotvornih matičnih celic"

Kraj in čas: Rogla, 13. – 14. 4. 2007

Vrsta strokovnega izpopolnjevanja: strokovni seminar

Število udeležencev: do 200

Ciljna populacija: medicinske sestre in zdravstveni tehniki, ki sodelujejo pri obravnavi pacientov pred, med in po opravljenih odvzemih in presaditvah krvotvornih matičnih celic. Strokovni seminar je namenjen vsem izvajalcem zdravstvene nege, ki se pri svojem delu srečujejo s pacienti pred in po presaditvi v domačem okolju, primarnem zdravstvu, bolnišničnem zdravljenju in rehabilitaciji.

Namen strokovnega izpopolnjevanja:

osvežiti in poglobiti znanja o postopkih, ki zagotavljajo varno presaditev

seznanitev s postopki zbiranja, shranjevanja in uporabe krvotvornih matičnih celic

seznanitev s posebnostmi zdravstvene nege in morebitnimi stranskimi učinki po odvzemu in presaditvi

seznanitev z zapleti, ki ogrožajo paciente po presaditvi

Informacije: predsednica sekcije Irena Buček Hajdarevič, Klinični center Ljubljana, Klinični oddelke za anesteziologijo in intenzivno terapijo operativnih strok, tel. 01/522-22-32, MB 031/210- 635, e-naslov: irena.bucek@kclj.si

5. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V PATRONAŽNI DEJAVNOSTI

Tema: Celostna obravnava pacientov z boleznimi kardiovaskularnega sistema

Kraj in čas: Velenje ali Šentjur maj 2007

Tema: Celostna obravnava pacientk z boleznimi rodil

Kraj in čas: Črnomelj ali Cerknica, november 2007

Informacije: predsednica strokovne sekcije Magda Brložnik, Zdravstveni dom Celje, tel. 03/543-43-01, e-naslov: magda.brloznik@zd-celje.si

6. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V OPERATIVNI DEJAVNOSTI

1. Tema: Svečana seja ob Dnevu operacijskih medicinskih sester Evrope

Kraj in čas: Ljubljana 5.2.2007

Organizacijski odbor: IO sekcije

2. Tema: Perioperativna zdravstvena nega na področju endoskopije

9. Kongres endoskopske kirurgije Slovenije z mednarodno udeležbo, 31.5. – 3.6.2007

Kraj in čas: 1.06.2007 Velenje,

Organizator: Združenje za endoskopsko kirurgijo Slovenije, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v

operativni dejavnosti Slovenije, SB Slovenj Gradec
Organizacijski odbor sekcije: Manica Rebernik Milič,
Veronika Kocuvan, Andreja Kušter

3. Tema: »Gradimo mostove znanj«

Kraj in čas: 23. – 24.11. 2007, kraj bo objavljen.

Organizacijski odbor: Manica Rebernik Milič, Sanja
Arnautovič, Andreja Kušter

Informacije: predsednica sekcije Manica Rebernik Milič,
Splošna bolnišnica Maribor - ginekologija, tel. 02/321-20-74,
e-naslov: manica.rebernik@sb-mb.si

7. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER BABIC

Tema: Porodniško – ginekološke teme

Kraj in čas: Novo mesto, 23.3.2007

Tema: Novosti v ginekologiji in porodništvu

Kraj in čas: Murska Sobota, 19.10.2007

Informacije: predsednica strokovne sekcije Gordana
Njenjič, Klinični center Ljubljana, Ginekološka klinika, tel.
01/522-60-48, MB 041/774-789, e-naslov:
gordana.njenic@kclj.si

8. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V PULMOLOGIJI

Tema: Sodobni načini zdravstvene nege in zdravljenja
pulmoloških pacientov

Kraj in čas: 19. in 20. maj 2007 - kraj bo
objavljen.

Informacije: predsednica strokovne sekcije Marija Špelič,
Klinični center Ljubljana, Center za pljučne bolezni in alergijo,
tel. 01/522-23-29, MB 041/992-296, e-naslov:
marija.spelic@kclj.si

9. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V PEDIATRIJI

9. marec 2007

1 dan, Vipava, »Otrok s posebnimi potrebami in ogled Centra
za usposabljanje invalidnih otrok Janka Premrla Vojska
Vipava«

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v pediatriji
sodeluje

13. in 14. aprila 2007, 2 dni, Maribor

»Metabolični sindrom pri otroku«

»Sodobni način življenja in imunski odziv«

»Racionalno predpisovanje zdravil v primarnem zdravstvenem
varstvu«

24. in 25. oktober 2007, 2 dni, Portorož, »Kakovost in
komunikacija v pediatrični zdravstveni negi«

Kontaktne osebe:

Beisa Žabkar, Zdravstveni dom Koper, Predšolski dispanzer,

Dellavallejeva 3, 6000 Koper, telefon: 05/ 66 47 273.

Doroteja Dobrinja, Splošna bolnišnica Izola, Otroški oddelek,
Polje 35, 6310 Izola

Telefon: 05 66 06 133.

Kontaktne osebe za srečanje v Mariboru:

Ivica Brumec, Splošna bolnišnica Maribor, Otroški oddelek,
Ljubljanska 5, 2000 Maribor

Milena Frankič, Zdravstveni dom Dr. Adolfa Drolca Maribor,
Vošnjakova 2, 2000 Maribor

Informacije: predsednica strokovne sekcije Beisa Žabkar,
Zdravstveni dom Koper, tel. 05/66-47-272, MB 041/784-
689, e-naslov: beisa.zabkar@zd-koper.si

10. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V SPLOŠNI MEDICINI

Tema: Skupni seminar s Katedro družinske medicine:
Celostna obravnava pacienta v družinski medicini

Kraj in čas: Ljubljana, 25.-26. 5.2007

Tema: Varovanje pacientovih podatkov in rokovanje z
medicinsko dokumentacijo v splošni ambulanti

Kraj in čas: 12.-13. 10.2007, kraj bo objavljen.

Informacije: predsednica strokovne sekcije Božena Istenič,
Zdravstveni dom Tolmin, tel. 05/388-11-20, MB 041/518-
324, e-naslov: bozena.istenic@siol.net

11. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V OFTALMOLOGIJI

1. Tema: Novosti v zdravljenju očesnih obolenj in očesna
zdravstvena nega

Kraj in čas: Kranjska gora, 13. in 14. 4.2007

2. Tema: Strokovna ekskurzija

Kraj in čas: 14.4.2007 Avstrija

Informacije: predsednica strokovne sekcije Đurđa Sima,
Klinični center Ljubljana, Očesna klinika, tel. 01/522-17-91,
MB 041/266-644, e-naslov: djurdja.sima@kclj.si

12. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V KIRURGIJI

1. Tema: Zdravstvena nega poškodovanca

Kraj in čas: Ljubljana, 12. - 13.4. 2007

Obravnava poškodovanca na terenu

Obravnava življenjsko ogroženega pacienta v prostoru za
reanimacijo

Komunikacija s poškodovancem

Poškodbe hrbtenice

Učne delavnice:

Obravnavo poškodovanca z ortopedskimi pripomočki
Skrb za drenaže in ortopas
Ocena bolečine in uporaba PCA črpalke
Oskrba rane s sodobnimi oblogami
Poškodbe medenice
Poškodbe prsnega koša
Posebnosti pri zdravljenju zlomov pri otrocih

Informacije: predsednica strokovne sekcije Irma Rijavec,
Splošna bolnišnica Šempeter pri Gorici, tel. 05/330-16-10 ali
330-16-11, e-naslov: irma.rijavec@bolnisnica-go.si

13. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V REHABILITACIJI IN ZDRAVILISKI DEJAVNOSTI

Tema: Spremljanje bolnika po prebolelem infarktu
Kraj in čas: 18. 5. 2007 - kraj bo objavljen

Informacije: predsednica strokovne sekcije Jelka Voda,
Terme Ptuj, tel. 02/749-45-50, MB 041/451-084, e-naslov:
jelka13@volja.net

14. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V ONKOLOGIJI

Tema: Ženska, moški in rak
Kraj in čas: 22. – 23. 3. 2007 ali 27. in 28. 9. 2007 – kraj bo javljen.

Informacije: predsednica strokovne sekcije Denis Mlakar -
Mastnak, Onkološki inštitut Ljubljana, tel. 01/587-96 79, e-
naslov: dmlakar@onko-i.si

15. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER V ENTEROSTOMALNI TERAPIJI

1. Tema: Oskrba zapletov črevesnih stom – z učnimi
delavnicami
Kraj in čas: Rogaška Slatina, 5. in 6. 4. 2007
Slatini

2. Tema: Srečanje enterostomalnih terapevtk
Kraj in čas: december 2007.

Informacije: predsednica strokovne sekcije Tomc Šalamun
Dragica, Klinični center Ljubljana, Bolnica Petra Držaja, tel.
01/522-55-39, MB 040/206-961, e-naslov:
dragica.salamun@kclj.si

16. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V ENDOKRINOLOGIJI

1. Tema: Strokovna ekskurzija na Dunaju: Združeni v
diabetesu
Kraj in čas: Dunaj, 31.05., 1.06., 2.06. 06 2007
Kotizacija: 245 EUR

Informacije: predsednica strokovne sekcije Mateja Tomažin
Šporar, Klinični center Ljubljana, Klinika za endokrinologijo,
diabetes in presnovne bolezni, tel. 01/522-25-16,
e-naslov: mateja.tomazin@kclj.si

17. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V NEFROLOGIJI, DIALIZI IN TRANSPLANTACIJI

Tema: Šola žilnih pristopov
Kraj in čas: Ljubljana, marec 2007

2. Tema: Šola obravnave anemij z mednarodno udeležbo,
pri bolnikih v nadomestnem zdravljenju
Kraj in čas: Celje april 2007

3. Tema: Šola prehranskega svetovanja z učnimi
delavnicami pri bolnikih v nadomestnem zdravljenju -
preverjanje znanja
Kraj in čas: Ljubljana, maj 2007

4. Tema: Šola transplantacij z učnimi delavnicami -
preverjanje znanja
Kraj in čas: Brdo pri Kranju, maj 2007

5. Tema: Šola iz peritonealne dialize z učnimi delavnicami
Kraj in čas: Ljubljana, junij 2007

6. Tema: Strokovni seminar »zdravstvena nega v
nadomestnem zdravljenju z dializo in transplantacijo«
organizator Dializni center Nefrodial
Kraj in čas: Naklo, november 2007

7. Tema: Učne delavnice pozitivne motivacije pri delu s
kroničnimi ledvičnimi bolniki
Kraj in čas: Ljubljana, 27.01., 17.02., 10.03. in
21.04.2007.

Informacije: predsednica strokovne sekcije Mirjana Čalič,
Klinični center Ljubljana, Nefrološka klinika, tel. 01/231-88-
71, e-naslov: mirjana.calic@kclj.si

18. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V ENDOSKOPIJI

Tema: 18. strokovni seminar medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov v endoskopiji z mednarodno udeležbo
Kraj in čas: 22. in 23. marec 2007.

Informacije: predsednica strokovne sekcije Stanka Popovič,
Klinični center, Klinični oddelek za abdominalno kirurgijo, tel.
01/522-26-77 ali 01/522-35-20, e-naslov:
stanka.popovic@siol.net

19. SEKCIJA REŠEVALCEV V ZDRAVSTVU

Tema: Nujna obravnava starostnika v predbolnišničnem
okolju
Kraj in čas: Terme Čatež, 20. in 21. april 2007

2. Tema: 14. mednarodni simpozij o urgentni medicini v
Portorožu – sodelovanje s Sekcijo medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov urgenci
Kraj in čas: Portorož, 20.- 23. junij 2007

3. Tema: Zaustavitev krvavitov ter oskrba akutnih ran na
terenu
Kraj in čas: Ig pri Ljubljani, 26.10.2007

Druge aktivnosti:

17. januar 2007: III. veleslalom reševalcev v zdravstvu na Rogli

09. junij 2007: III. srečanje služb NMP na Gorenjskem

Informacije: predsednik strokovne sekcije Jože Prestor, Zdravstveni dom Kranj – Reševalna postaja, GSM 041 608 201, služba 04 28 04 100, e-pošta joze.prestor@zd-kranj.com

20. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V ZOBOZDRAVSTVU

Tema: Kakovostna zobozdravstvena nega

Kraj in čas: Nova Gorica, 18. – 19. 5.2007

Informacije: predsednica strokovne sekcije Marija Miklič, Zdravstveni dom Ljubljana, MB 041/648-732, e-naslov: marija.miklic@zdlj.si

21. SEKCIJA ŠTUDENTOV ZDRAVSTVENE NEGE

V letu 2007 bo SŠZBN pri Zbornici – Zvezi praznovala 15 letnico delovanja. Izdelali bomo promocijske plakate, ki jih bomo slavnostno izobesili na vseh visokih šolah za zdravstvo.

Januarja bo potekala promocija, na vseh šolah in na strokovnih predavanjih, ki jih organizirajo druge strokovne sekcije v okviru Zbornice – Zveze.

Februarja bomo sodelovali na Informativnih dnevih visokih šol

Od 05.03. – 09.03.2007 bo potekal projekt Zdravstveni tim. Letošnja tema bo Sladkorna bolezen.

V spomladanskem času bomo zopet ponovili projekt Sarajevo z malenkostnimi spremembami.

Aprila bodo potekale Delavnice nujne medicinske pomoči. V maju planiramo slavnostno akademijo, ter predstavitev SŠZBN v Kliničnem centru Ljubljana.

Junija bodo potekale delavnice v sodelovanju s Slovensko vojsko, oz. predstavitev Enote vojaškega zdravstva pri Slovenski vojski.

Julija pa se bomo udeležili letnega srečanja (ENSA) na Irskem.

V rezervi imamo še dva projekta in sicer Pohod za zdravje, ki naj bi potekal v maju, po poti Spominov in tovarštva ter Delavnice negovalnih diagnoz, ki naj bi jih izvedli v mesecu februarju, ampak naj za enkrat ostanejo v rezervi zaradi nekaterih drugih (bolj pomembnih) projektov.

Informacije: predsednik sekcije Jan Orešnik – Visoka šola za zdravstvo Ljubljana, tel 041 804 985, e-naslov: jan.oresnik@gmail.com

22. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V STERILIZACIJI

Tema: Pomen sterilizacije v zdravstvenih zavodih in bolnišnicah

Kraj in čas: 19. in 20. april 2007, kraj bo objavljen.

Predvidena tematika je s področja ravnanja z infektivnimi odpadki, uporaba sredstev za čiščenje in dezinfekcijo, validacija, vzdrževanju inštrumentov, o delu z malimi sterilizatorji, o organizaciji dela v manjših enotah...ostale teme bomo vključili še glede na aktualne dogodke na področju našega dela.

Informacije: predsednica strokovne sekcije Andreja Žagar, Onkološki inštitut, Ljubljana, tel. 01/587-95-24, e-mail: azagar@onko-i.si

23. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V HEMATOLOGIJI

Tema: Centralni venski dovodi - možnosti zapletov in okužb

Kraj in čas: Kranjska gora, 13. –14. 4. 2007

Kraj in čas: Terme Olimia, Podčetrtek, 5.-6.10.2007

Informacije: predsednica strokovne sekcije Alenka Dobrovoljc, Klinični center Ljubljana, Klinični oddelek za hematologijo, tel. 01/522-47-46, e-naslov: alenka.dobrovoljc@kclj.si

24. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V URGENCI

Tema: Sodelovanje na 14. mednarodnem simpoziju o urgentni medicini

Kraj in čas: Portorož, 20.-23.junij 2007

Tema tema: Kongres Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v urgenci

»Življenjsko ogrožen pacient – učinkovita oskrba«

Kraj in čas: Terme Čatež, 18.10. – 20.10.2007

Informacije: predsednica strokovne sekcije Draga Štromajer, Klinični center Ljubljana, KO za maksilofacialno in oralno kirurgijo, tel. 01/522-43-61, e-naslov: draga.stromajer@kclj.si

25. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V DERMATOVENEROLOGIJI

1.Tema: 14. strokovno srečanje: Zdravstvena nega pacienta s spolno prenosljivo okužbo in okužbo kože

Kraj in čas: april 2007 – kraj in točen datum bo objavljen

2.Tema: Strokovna ekskurzija na Dunaj

Kraj in čas: september 2007

Informacije: predsednica strokovne sekcije Simona Muri, Klinični center Ljubljana, Dermatovenerološka klinika, tel. 01/522 25 - 39, e-naslov: simona.muri@email.si

26. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV NA INTERNISTIČNO - INFETOLOŠKEM PODROČJU

1.Tema: Strokovno srečanje ob 50 letnici respiracijskega centra na Kiniki za infekcijske bolezni in vročinska stanja v sodelovanju s Kliniko za infekcijske bolezni in vročinska stanja ter Infektološko

sekcijo pri Slovenskem zdravniškem društvu.

Kraj in čas: Klinični center, Ljubljana, 11. in 12. maj 2007

2.Tema: Timska obravnava revmatičnega bolnika

Kraj in čas: Dolenjske Toplice, 17. marec 2007

Informacije: predsednica strokovne sekcije: Jolanda Munih, Klinični center Ljubljana, Infekcijska klinika, tel. 01/522-26-11 ali 522-35-63, e-naslov: jolanda.munih@kclj.si

27. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V SOCIALNIH ZAVODIH

Tema: Varo in prijetno delovno okolje - zadovoljstvo starostnika in medicinske sestre.

Kraj in čas: Terme Čatež, 12. - 13. april 2007

2.Tema: Urgentna stanja pri starostniku, Poslovni protokol in retorika

Kraj in čas: Maribor, Hotel Habakuk 16.-17.oktober 2007

Informacije: predsednica strokovne sekcije mag. Liljana Leskovic, Dom upokoencev Tabor, tel. 01/234-73-17, e-naslov: lili.leskovic@siol.net

28. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V KARDIOLOGIJI IN ANGIOLOGIJI

1. Tema: Interdisciplinarna obravnava bolnika pred, med in po transplantaciji srca

Kraj in čas: Radenci, 1.- 2. junij 2007;

2.Tema: Zagotavljanje varnosti bolnikov z boleznimi srca in ožilja

Kraj in čas: Maribor, 16. november 2007.

Informacije: predsednica sekcije mag. Andreja Kvas, Univerza v Ljubljani, Visoka šola za zdravstvo Ljubljana, tel. 01/300-11-34, MB 041/946-140, e-naslov: andreja.kvas@vsz.uni-lj.si ali podpredsednica Irena Trampuž, Klinični center Ljubljana, KO za kardiologijo, tel. 01/522-49-26, e-naslov: marko.trampu@siol.net.

29. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN BABIC V MANAGEMENTU

Tema: 11. strokovno srečanje: Ali ima management zdravstvene nege sedanjost ali prihodnost?

Kraj in čas: november 2007 - kraj bo objavljen

Informacije: predsednik strokovne sekcije Peter Požun, Klinični center Ljubljana, tel. 01/522-11-44, e-naslov: peter.pozun@kclj.si

30. SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V NEVROLOGIJI

Tema: Strokovna ekskurzija - ogled in predstavitev nevrološkega oddelka bolnišnice v tujini

Kraj in čas: maj 2007 - kraj bo objavljen

2.Tema: Zagotavljanje varnosti nevrološkega pacienta

Kraj in čas: oktober 2007 volilni občni zbor sekcije - kraj bo objavljen

Informacije: predsednica strokovne sekcije Helena Tušar, Klinični center Ljubljana, SPS Nevrološka klinika, tel. 01/522-31-64, e-naslov: helena.tusar@kclj.si

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov na internistično-infektološkem področju vabi na

16. strokovno srečanje:

ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI BOLNIKA

Kraj in čas dogajanja: 17. in 18. november 2006 v Moravskih Toplicah – Hotel VIVAT

Program:

PETEK, 17. november 2006

- 09.30–10.30 **Registracija udeležencev**
 10.30–10.45 **Uvodni pozdrav**
 10.45–11.05 **Uvodno predavanje – varnost bolnikov**
 Jolanda Munih, prof. zdr. vzg.
 11.05–11.30 **Zagotavljanje varnosti bolnikov in aktivnosti, ki potekajo v okviru Ministrstva za zdravje RS**
 Bernarda Kociper, dipl. san. inž., višja svetovalka
 11.30–12.00 **Izzivi za globalno varnost bolnika**
 Dušan Dumič, dipl. zdr.
 12.00–12.30 **Varnost bolnikov in zdravila – rezultati slovenske raziskave**
 Slavica Kojanič, dipl.m.s.
 12.30–13.00 razprava
 13.00–14.30 Kosilo
 14.30–15.00 **Spremljanje neželenih dogodkov v Kliničnem centru Ljubljana**
 Mag. Maja Klančnik Gruden, prof. zdr. vzg., Ivanka Pupis Škapin, vms
 15.00–15.30 **Kritična mesta za pojavljanje napak v EIT**
 Anita Lenhart, dipl.m.s., Tina Kašič, ZT
 15.30–16.00 **Zagotavljanje varne reanimacije**
 Asja Jaklič, dipl.m.s., Veronika Jagodic, dipl.m.s.
 16.00–16.30 razprava
 19.00 Skupna večerja s kulturnim programom

SOBOTA, 18. november 2006

- 09.00–09.30 **Preprečevanje bolnišničnih okužb – pomemben element zagotavljanja varnosti bolnikov,**
 Mojca Dolinšek, VMS, univ. dipl. spc. ped.
 09.30–10.20 **Varnost na področju predpisovanja in dajanja zdravil**
 prim. Martin Možina, dr. med.
 10.20–10.50 **Kako varni so hospitalizirani bolniki »v rokah« zdravstvene nege?**
 Bojana Zemljčič, dipl.m.s., Ivan Tandler, dipl. zn.
 10.50–11.30 odmor za kavo
 11.30–12.00 **Vloga medicinske sestre pri preprečevanju padcev bolnikov**
 Lidija Ahec s sod.

12.00–12.20 **Predstavitve knjige: Zdravstvena nega infekcijskega bolnika**
 Irena Šumak, dipl.m.s.

12.20–12.40 **Razprava in zaključek**

12.40 Sestanek IO sekcije

Splošne informacije:

Kotizacija za člane zbornice znaša 38.000,00 SIT, za nečlane 50.000,00 SIT. Možna je udeležba samo en dan (kotizacija 22.000,00 SIT za člane, 38.000,00 SIT za nečlane). Pismo se prijavi s prijavnico, ki je objavljena v Utripu. Prijavnice lahko pošljete na zbornico ali na naslov: Simona Rojs, Klinika za infekcijske bolezni in vročinska stanja, Japljeva 2, 1000 Ljubljana. Možna je prijava na mestu dogajanja. V tem primeru vas prosimo, da se telefonsko prijavite vsej teden dni pred dogodkom.

Kotizacijo nakažete na TRR: NLB, posl. Tavčarjeva 7, Lj-ZDMSZTS: št. 02031-0016512314, sklic na št. 00 12029 s pripisom »za internistično-infektološko sekcijo« ali jo poravnate na dan seminarja v gotovini. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico ter potrdilo o plačani kotizaciji (fotokopija ali original virmana) ali fotokopijo potrjene prijavnice delodajalca, ki bo poravnal kotizacijo.

Kontaktne osebe: Jolanda Munih, tel. 01 522 26 32, GSM 041 819 745 ali e-naslov: jolanda.munih@kclj.si in Veronika Jagodic, tel. 01 522 26 25, e-naslov: veronika.jagodic@gmail.com.

Hotelska namestitve je možna v Moravskih Toplicah v Hotelu VIVAT. Telefon 02 538 21 00 <http://www.pocitek-uzitek.si> V hotelu nam nudijo 15-odstotni popust za nočitve.

Prisrčno vabljeni!

Programsko-organizacijski odbor:

Helena Horvat, Jolanda Munih, Veronika Jagodic, Alenka Roš, Erna Grabnar Kos, Lidija Ahec

Onkološki inštitut Ljubljana Služba za zdravstveno nego in oskrbo

Vljudno vabi na strokovno izobraževanje
z učnimi delavnicami

»ZDRAVSTVENA NEGA IN OBVLADOVANJE BOLEČINE PRI BOLNIKI Z RAKOM«

22. 11. 2006 ob 11.00 uri

Predavanja in usposabljanja so namenjena vsem, ki so vključeni v zdravstveno nego onkoloških bolnikov z bolečino. Cilj je izobraziti in usposobiti medicinske sestre za uporabo novosti na tem področju ter za bolj kakovostno izvajanje zdravstvene nege. V učnih delavnicah se bodo slušatelji seznanili z ukrepi za obvladovanje bolečine in usposobili za izvajanje specifične zdravstvene nege onkoloških bolnikov z bolečino ter s tem povezanimi medicinsko-tehničnimi posegi.

Strokovno izobraževanje bo potekalo v prostorih Onkološkega inštituta Ljubljana v predavalnici stavbe C, 22. 11. 2006 od 11.00 do 17.30 ure.

Kotizacija za udeležbo na strokovnem izobraževanju (vključeno tudi pisno gradivo) je 30.000 SIT brez DDV. Kotizacijo nakažete na TR Onkološki inštitut Ljubljana št.: 01100-6030277797, konto 299500, 3 dni pred pričetkom izobraževanja. Udeležba se upošteva pri napredovanju.

Zaradi omejenega števila udeležencev vas prosimo za pisno prijavo najkasneje do 20. 11. 2006 na naslov:

Ga. Cvetka Švajger

Onkološki inštitut Ljubljana,
Zaloška 2, 1000 Ljubljana
Faks: 01/58 79 400
Telefon: 01/58 79 113

PROGRAM STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA »ZDRAVSTVENA NEGA IN OBVLADOVANJE BOLEČINE PRI BOLNIKI Z RAKOM«

22. 11. 2006 ob 11.00 uri

I. Teoretični del:

- 11.00–11.05 **Informacije o poteku izobraževanja**
mag. Brigita Skela Savič, univ. dipl. org.,
pomočnica strokovnega direktorja za
področje zdravstvene nege
Andreja Žagar, viš.med.ses., dipl. oec.
Gordana Lokajner, univ. dipl. org., dipl.m.s.,
- 11.05–11.25 **Pregled razvoja zdravstvene nege
onkološkega bolnika z bolečino**
Tjaša Pečnik Vavpotič, prof. zdr. vzg.

- 11.30–12.15 **Mehanizem nastanka bolečine.
Zdravila za zdravljenje bolečine**
Asis. Ksenija Mahkovic-Hergouth, dr. med.
- 12.15–13.00 **Bolečinski sindrom pri napredovalem
raku – Principi zdravljenja bolečine**
Slavica Čavlovič-Lahajnar, dr. med.
- 13.00–13.15 Odmor
- 13.15–13.55 **Specifična zdravstvena nega bolnika z
bolečino**
Mira Logonder, viš.med.ses

Odmor – 60 min.

II. Usposabljanje:

15.00–17.00 Učne delavnice

Vsebine učnih delavnic:

Delavnica A: **Zdravstvena nega bolnikov s
podkožno infuzijo zdravil**
Marjana Bernot, univ. dipl. org., dipl. m. s.
Peter Koren, dipl. zn.
Nina Orhini, dipl.m.s.
Trajanje usposabljanja je 30 minut.

Delavnica B: **Zdravstvena nega bolnikov s spinalno
aplikacijo zdravil**
Mira Logonder, viš.med.ses.
Barabara Švigelj, univ. dipl. org., dipl.m.s.
Margareta Gradišek, ZT
Trajanje usposabljanja je 60 minut.

Delavnica C: **Priprava elastomerske črpalke za
aplikacijo protibolečinske terapije**
Gordana Lokajner, univ. dipl. org., dipl.m.s.,
Irena Križ, dipl.m.s.,
Marika Horvat, viš.med.ses.
Trajanje usposabljanja je 30 minut.

17.05–17.20 **Zaključek seminarja**
Gordana Lokajner, univ. dipl. org., dipl.m.s.,
Andreja Žagar, viš.med.ses.

*Pomočnica strokovnega direktorja
za področje zdravstvene nege
mag. Brigita Skela Savič, univ. dipl. org.*

Strokovno združenje nutricionistov in dietetikov Slovenije
vas vabi na **SEMINAR**

OBLIKOVANJE CELOSTNEGA PRISTOPA K OHRANJANJU IN KREPITVI ZDRAVJA: PREHRANA, GIBANJE IN POZITIVNA SAMOPODOBA

Kraj: Klinični center Ljubljana, Predavalnica št. 1
Zaloška cesta 7, Ljubljana

Dan: četrtek, 23. 11. 2006

PROGRAM

- 8.00–8.50 Registracija udeležencev
9.00–9.10 ozdravni govor in predstavitev seminarja
9.10–9.40 **Pomen beljakovin v prehrani**
doc. dr. Cirila Hlastan-Ribič, univ. dipl.inž.živ.teh.
9.40–10.10 **Vloga maščob v človeškem
organizmu**, red. prof. Zoran Grubič, dr. med.
10.10–10.40 **Ogljikovi hidrati v zdravju in bolezni**
as. dr. Jelka Zaleteš-Vrtovec, dr. med.
10.40–11.00 Razprava in odmor
11.00–11.30 **Osebná odgovornost za zdravo
samopodobo**, doc. dr. Zdenka Zalokar
Divjak, univ. dipl. psih., spec. logoterapije
11.30–12.00 **Individualna doživljanja oseb z
motnjo hranjenja**
Vesna Švab, univ. dipl. soc. del.
12.00–12.50 Razprava
Predstavitev sponzorjev in odmor
12.50–13.20 **Vloga telesne aktivnosti pri regulaciji
telesne teže**, Miloš Milošević, dr. med.
13.20–13.50 **Zdrava in učinkovita oblika telesne
aktivnosti z nordijsko hojo**
as. dr. Darja Ažman, prof. šp. vzg.
13.50–14.10 **Vzgoja za zdravje kot del
vseživljenjskega učenja**
mag. Andreja Kvas, prof. zdr. vzg.
14.10–15.00 **Praktični prikaz nordijske hoje – učna
delavnica**
as. dr. Darja Ažman, prof. šp. vzg.,
mag. Andreja Kvas, prof. zdr. vzg.
15.00 Zaključek srečanja, anketa in razdelitev
potrdil o udeležbi

Udeležba na seminarju šteje za strokovno izobraževanje. Kotizacija za seminar je 20.000,00 SIT za nečlane Strokovnega združenja nutricionistov in dietetikov, za člane Strokovnega združenja nutricionistov in dietetikov pa 5000,00 SIT. Kotizacijo je potrebno nakazati na transakcijski račun Strokovno združenje nutricionistov in dietetikov, Zaloška 7, p.p. 2061, 1000 Ljubljana na številko: 02012 – 0018124027; račun je odprt pri NLB ali pa jo boste poravnali pred pričetkom seminarja v času registracije 23. 11. 2006. V ceno kotizacije je všteta izvedba kvalitetnega programa, pijača in hrana v času obeh odmorov in Zbornik predavanj. Seminar je namenjen vsem zdravstvenim delavcem in sodelavcem v zdravstvenem timu, ki bodo z udeležbo na tem seminarju pridobili dragoceno znanja zase osebno in za svoje strokovno delovanje. Za kvaliteto izvajanja nordijske hoje priporočamo, da imate primerno obutev.

PRILAGA: prijavnico, ki jo najdete na spletni strani www.zdruzenje-nutricionisti-dietetiki.si, pošljite po elektronski pošti: karel.hruza@kclj.si ali po faksu: 01/ 522 34 56 najmanj 5 dni pred seminarjem.

Dodatne informacije: Karel Hruza, tajnik Združenja nutricionistov in dietetikov, tel.: 01/ 522 28 81, mag. Ruža Pandel Mikuš, Organizacijski odbor srečanja, tel.: 01/300 11 68.

Z veseljem Vas pričakujemo!

Predsednik strokovnega združenja: Mag. Stojan Kostanjevec

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN BABIC

Vabi na delavnico

KARDIOTOKOGRAFIJA V NOSEČNOSTI,

ki bo v petek, 24. 11. 2006 na Ginekološki kliniki v Ljubljani

- 09.00–9.30 **Registracija udeležencev**
09.30–10.00 **Patofiziološke osnove cirkulacije pri
plodu**
asist. dr. Tanja Premru Sršen, dr. med.
10.00–10.30 **CTG – od signala do zapisa**
asist. mag. Stanko Pušenjak, dr. med.
10.30–11.00 **Interpretacija snemanja CTG**
prim. dr. Vasilij Cerar, dr. med.
11.00–12.00 **ODMOR**
12.00–12.30 **Tehnika snemanja CTG**
Gordana Njenjić, ms. babica
Anže Čeh, dipl. babičar
12.30–13.00 **STAN – analiza ST spojnice fetalnega
EKG**
prof. dr. Živa Novak Antolič, dr. med.
asis. dr. Nataša Tul Mandič, dr. med.
13.00–13.30 **Praktični del**
A. Prelec, G. Njenjić
13.30–14.00 **Analiza CTG primera**
asis. mag. Stanko Pušenjak, dr. med.
14.00–15.00 **Zaključek**

Splošne informacije

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Kotizacija z DDV za člane znaša 22.000 SIT, za nečlane 32.000 SIT. V kotizacijo sta všteta gradivo in organizacija seminarja. Nujna je pisna prijava na seminar, ki jo pošljete na naslov ZZBNS-ZDMSBZTS, Vidovdanska 9, Ljubljana.

Zaželeno je tudi prijava po telefonu na št.

01 522 6048 (prijavnica je v vsakem Utripu). Kotizacijo nakažite na transakcijski račun: NLB, posl. Tavčarjeva 7, Lj-ZDMSZTS št. 02031-0016512314, sklic na številko 00-120-04. Omenjeni znesek lahko poravnate tudi pred začetkom seminarja. Ob registraciji potrebujete tudi člansko izkaznico, potrdilo o plačani kotizaciji (virman) in pisno prijavo, ustrezno izpolnjeno.

Informacije:

Gordana Njenjić, Ginekološka klinika Ljubljana,
01 522 6048.

Predsednica sekcije: Gordana Njenjić

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV LJUBLJANA

v sodelovanju s

SLOVENSKIM ZDRAVNIŠKIM DRUŠTVOM in

VISOKO ŠOLO ZA ZDRAVSTVO UNIVERZE V LJUBLJANI

vabi na 7. simpozij društva z mednarodno udeležbo

SODELOVANJE V ZDRAVSTVENEM TIMU med medicinskimi sestrami in zdravniki

v ponedeljek, 4. 12. 2006 na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani (Poljanska cesta 26 a) s pričetkom ob 9.00 uri v veliki predavalnici šole (št. 18).

PROGRAM:

08.00 - 09.00 REGISTRACIJA

09.00 - 09.40 Pozdravni nagovori: Darinka Klemenc, prof. dr. Pavle Poredoš, doc. dr. France Sevšek, predstavniki sindikatov, zbornic, ministrstva, IVZ, MF, Veronika Pretnar Kunstek, drugi vabljeni gosti.

I. del: Sodelovanje v zdravstvenem timu z vidika teorije, politike in prakse

09.40 - 10.10 prof. dr. Margaret Miers (University of West of England, Bristol): **Spodbujanje sodelovanja med zdravstvenimi in socialnimi strokovnjaki: primer iz Velike Britanije / Promoting collaboration amongst health and social care professionals: a UK example**

10.10 - 10.40 prof. dr. Guido Giarrelli (Univerza v Bologni): **Spreminjanje identitete italijanskih splošnih zdravnikov in medicinskih sester: nekaj rezultatov iz dveh nacionalnih raziskav / The changing professional identities of the Italian GP and nurses: some evidence from two national surveys**

10.45 - 11.05 doc. dr. Majda Pahor (Visoka šola za zdravstvo Univerza v Ljubljani): **Sodelovanje v zdravstvu kot predmet premišljevanja, pojasnjevanja in ukrepanja**

11.05 - 11.20 RAZPRAVA
Moderiranje: doc. dr. Majda Pahor, Zdenka Mrak, prim. Matija Cevc

11.20 - 11.50 ODMOR

11.50 - 12.10 dr. Andrej Robida (Ministrstvo za zdravje): **Razmislek o razvoju timskega dela v zdravstvu v luči kakovosti**

12.10 - 12.30 mag. Klelija Štrancar, prim. Jožica Červek, dr. med. (Onkološki inštitut): **Predstavitve paliativnega tima na Onkološkem inštitutu Ljubljana**

12.30 - 12.40 RAZPRAVA

Moderiranje: mag. Saša Kadivec, Peter Požun, Sanja Vrbovšek

12.40 - 13.00 Podelitev srebrnih znakov in priznanj častnim članom društva

13.00 - 13.30 ODMOR

II. del. Raziskovalne ugotovitve

13.30 - 13.45 doc. dr. Majda Pahor, Darja Ovijač, Nika Škrabl, Patricija Kobilšek, prim. Matija Cevc: **Sodelovanje v slovenskem zdravstvu s priče perspektive: anketna raziskava**

13.45-14.00 dr. Barbara Domajnko, doc. dr. Majda Pahor, mag. Andreja Kvas, mag. Klelija Štrancar, Nina Knific: **Živeta interprofesionalna razmerja: kvalitativni pogled**

14.00-14.15 Helena Peterle: **Stališča do medpoklicnega izobraževanja študentov medicine in zdravstvene nege**

14.20-14.35 Anja Simonič: **Prvi koraki k interdisciplinarnemu timskemu delu v paliativni oskrbi: intervencijska študija paliativnega tima KOPA Golnik**

14.35 - 14.50 Andreja Mihelič Zajec, Martina Horvat, Patricija Kobilšek: **Analiza objav o medpoklicnem sodelovanju medicinskih sester in zdravnikov v strokovnem periodičnem tisku v obdobju 1995 do 2005**

14.50 - 15.15 ZAKLJUČEK SIMPOZIJA
Moderiranje: Darinka Klemenc, mag. Andreja Kvas, Marjan Premik

Prijave sprejemamo na e-naslov: irma.k@email.si ali pisno preko prijavnice v Utripu, ki jo OBVEZNO pošljite na naslov: DMSBZT Ljubljana, Zaloška cesta 7, 1000 Ljubljana - za simpozij, do vključno četrta, 30. novembra 2006. Ob prijavi, prosimo, navedite: ime in priimek, naslov ali tel. številko, številko članske izkaznice.

Prispevek člana društva je 7000, SIT in ga lahko nakažete na račun DSMSBZT Ljubljana (01337-10001056329), SKB banka d.d.: Ljubljana ali poravnate pol ure pred pričetkom simpozija. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o morebitnem plačnem prispevku.

Prispevek nečlana ali člana drugega društva je 10.000 SIT. Izobraževanje šteje za medicinske sestre, babice in zdravstvene tehnike za strokovno izpopolnjevanje.

Podpredsednica DMSBZT Ljubljana: Andreja Kvas

Predsednica DMSBZT Ljubljana: Darinka Klemenc

Predsednik Slovenskega zdravniškega društva

Prof. dr. Pavel Poredoš

Onkološki inštitut Ljubljana
Služba za zdravstveno nego in oskrbo

vljudno vabi na strokovno izobraževanje z učnimi delavnicami

**»STANDARDNI POSTOPKI MEDICINSKIH
SESTER V ZVEZI Z VENSKIM PODKOŽNIM
PREKATOM – VENSKA VALVULA«**
13. 12. 2006 ob 9.00 uri.

Predavanja so namenjena vsem zaposlenim v zdravstveni negi, ki se srečujejo z bolniki, ki imajo vstavljen podkožni venski prekat in preko njega prejemo terapijo. Namen strokovnega izobraževanja je seznaniti in usposobiti slušatelje za pravilno oskrbo in izvedbo medicinsko-tehničnih posegov, vezanih na podkožne prekate – venske valvule ter za bolj kakovostno izvajanje zdravstvene nege. V učnih delavnicah se bodo slušatelji seznanili s standardnimi medicinsko-tehničnimi postopki: punkcija, aplikacija zdravil oziroma infuzij in heparinizacija venskih podkožnih prekatov. Obenem pa se bodo usposobili za izvajanje specifične zdravstvene nege onkoloških bolnikov z vstavljenim venskim podkožnim prekatom. Strokovno izobraževanje z učnimi delavnicami bo potekalo v prostorih Onkološkega inštituta Ljubljana.

Strokovno izobraževanje bo potekalo v prostorih Onkološkega Inštituta Ljubljana v predavalnici stavbe C 13. 12. 2006 od 09.00 do 16.00 ure.

Kotizacija za udeležbo na strokovnem izobraževanju (vključeno tudi pisno gradivo) je 30.000 SIT brez DDV. Kotizacijo nakažete na TR Onkološki inštitut Ljubljana št.: 01100-6030277797, konto 299500, 3 dni pred pričetkom izobraževanja. Udeležba se upošteva pri napredovanju.

Zaradi omejenega števila udeležencev vas prosimo za pisno prijavo najkasneje do 11. 12. 2006 na naslov:

Ga. Cvetka Švajger

Onkološki inštitut Ljubljana,
Zaloška 2, 1000 Ljubljana
Faks: 01/58 79 400
Telefon: 01/58 79 113

I. Teoretični del:

- 09.00–09.10 **Informacije o poteku izobraževanja**
mag. Brigita Skela Savič, univ. dipl. org.,
pomočnica strokovnega direktorja za
področje zdravstvene nege (10 min.)
- 09.10–09.25 **Indikacija vstavitve podkožnega
venskega prekata**
doc. dr. Barbara Jezeršek Novakovič, dr.
med. (15 min.)
- 09.25–10.25 **Podkožni venski precati – tehnične
značilnosti, kirurška tehnika in
komplikacije**
Franc Pompe, dr. med (60 min.)
- 10.30–11.00 **Preprečevanje okužb – podkožnih
venskih prekatov**
Milena Kerin – Povšič, dr. med. (30 min.)

Odmor – 15 min.

- 11.15–11.30 **Standardni posegi medicinskih sester
v zvezi z venskimi podkožnimi
prekati – tehnika dela in pripomočki**
Gordana Lokajner, dipl.m.s. (15 min.)
- 11.30–11.45 **Punkcija venskega podkožnega
prekata in aplikacija terapije**
Snežana Umičević, viš.med.ses. (15 min.)
- 11.50–12.05 **Prebrizgavanje in heparinizacija
venskega podkožnega prekata**
Metka Zajc, dipl.m.s. (15 min.)
- 12.05–12.20 **Odvzem krvi iz venskega
podkožnega prekata**
Brigita Prijatelj, dipl.m.s. (15 min.)
- 12.20–12.30 **Predstavitev varne igle – Gripper
AUREMIANA d.o.o. SEŽANA (10 min.)**
Boštjan Gorše, prof. zdr. vzg.

Odmor – 60 min.

13.30–15.00 II. Usposabljanje:
UČNE DELAVNICE:

Slušatelji bodo razdeljeni v tri skupine.
V vsaki skupini bo lahko največ 10 slušateljev.

- **Punkcija venskega podkožnega prekata,**
- **Heparinizacija venskega podkožnega prekata**
- **Odvzem krvi iz venskega podkožnega prekata**

Predavatelji na učnih delavnicah:

Snežana Umičević (viš.med.ses.)
Nataša Gorenc (dipl.m.s.)
Metka Zajc (dipl.m.s.)
Brigita Prijatelj, (dipl.m.s.)
Marjana Bernot (dipl.m.s., univ. dipl. org.)
Gordana Lokajner (dipl.m.s., univ. dipl. org.)

**15.00–16.00 Razprava, evalvacija znanj, zaključek
seminarja**

Mag. Brigita Skela Savič, univ. dipl. org.
Katarina Lokar, prof. zdr. vzg.
Andreja Žagar, viš.med.ses., dipl. oec.
Gordana Lokajner, dipl.m.s., univ. dipl. org.

*Pomočnica strokovnega direktorja
za področje zdravstvene nege
mag. Brigita Skela Savič, univ. dipl. org*

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER V MANAGEMENTU

vabi na 10. strokovno srečanje,
ki bo v ČETRTEK, 24., IN PETEK, 25. NOVEMBRA 2006
v MURSKI SOBOTI v Hotelu Diana
na temo

PRIVATIZACIJA - PRENOSTI IN PASTII

Četrtek, 24. 11. 2006

- 15.00 - 16.00 Registracija udeležencev in udeležencev strokovnega srečanja
16.00 Otvoritev strokovnega srečanja - Peter Požun
16.10 - 16.40 **Zakaj sem postala zasebnica?** - Murska Sobota
16.40 - 17.00 **Javno zasebno?** - Irena Vidmar
17.00 - 17.40 **Država in zasebnštvo** - MZ
17.40 - 18.00 ODMOR
18.00 - 19.00 **Zakon o dolgotrajni oskrbi** - Andreja Peternelj
20.00 Druženje udeležencev

Petek, 25. 11. 2006

- 09.00 - 9.45 **Zakon o javnih uslužbcih** - Dolores Maučec
09.45 - 10.30 **Stres** - Duška
10.30 - 11.00 ODMOR
11.00 - 12.30 **Učne delavnice na temo stres**
12.30 poročanje skupin
13.00 zaključek srečanja

Splošne informacije:

Udeležba na strokovnem srečanju se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Kotizacija za člane znaša 38.000,00 SIT, za druge/ nečlane 50.000. Navedeni znesek lahko nakažete na transakcijski račun: NLB Ljubljana, ZZBN - ZDMSBZTS št.: 02031-0016512314, sklic na številko 0012032 s pripisom Za sekcijo medicinskih sester v managementu.

Pisne prijave na prijavnici, objavljeni v vsaki številki Utripa, pošljite na sedež Zbornice - Zveze - Vidovdanska 9 Ljubljana, najkasneje do 20. novembra 2006. Ker je udeležba omejena, bomo upoštevali vse v roku prispеле prijave in vas o potrditvi sprejema prijave tudi obvestili. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji.

Za dodatne informacije se obrnite na organizacijski odbor: Danica Morec - mb 041 746 074, Peter Požun - mb 041 635 373, in Petra Kersnič - mb 041 677 360.

Vljudno vabljeni!

Predsednik sekcije
Peter Požun

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V DERMATOVENEROLOGIJI

vabi na
13. strokovno srečanje z naslovom

NEGOVALNE DIAGNOZE V DERMATOVENEROLOGIJI,

ki bo v četrtek, 30. novembra 2006 v Celju,
Celjski sejmi d.d., Dečkova 1, Celje
Modra dvorana

PROGRAM:

- 08.00 - 09.00 Registracija udeležencev
09.00 - 09.10 Otvoritev strokovnega srečanja, pozdravni govori
09.10 - 09.40 **Predstavitve učne delavnice UMKPZN v KC na Dermatovenerološki kliniki** - Nataša Čermelj, dipl.m.s.
09.40 - 09.55 **Predstavitve negovalnih diagnoz pri odraslih bolnikih** - Mojca Vreček, dipl.m.s.
09.55 - 10.20 **Bolnik z golenjo razjedo in negovalne diagnoze** - Mojca Koštomaj, dipl.m.s.
10.20 - 11.00 Pogostitev udeležencev
11.00 - 11.15 **Predstavitve negovalnih diagnoz pri otroku** - Simona Muri, dipl.m.s.
11.15 - 11.45 **Otrok z boleznijo epidermolysis bullosa in negovalne diagnoze** - Martina Miklič, ZT
11.45 - 12.00 **Negovalne diagnoze da ali ne?** - Nataša Čermelj, dipl.m.s.
12.00 - 12.15 **Razprava**
12.15 - 13.00 **Izredni občni zbor in sestanek izvršnega odbora sekcije**
13.00 Oglad sejma Dnevi zdravja

SPLOŠNE INFORMACIJE:

Udeležba na strokovnem srečanju se šteje za strokovno izpopolnjevanje.

Udeležba na strokovnem srečanju je brezplačna. Plačati je potrebo vstopnino za sejem, ki znaša 900 SIT. Pisna prijava na strokovno srečanje je obvezna s prijavnico, ki je objavljena v Utripu. Prijave pošljite do 24. novembra 2006 na naslov: Simona Muri, Dermatovenerološka klinika, Zaloška 2, 1000 Ljubljana ali po faksu: 01 522 43 33. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico.

Organizacijski odbor:
Simona Muri, Mojca Vreček, Nataša Čermelj

Vljudno vabljeni!

Predsednica sekcije: Simona Muri

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V OPERATIVNI DEJAVNOSTI

vabi na strokovno srečanje

»ZAGOTOVIMO VARNOST BOLNIKA«

ki bo 24. novembra 2006 v

KONGRESNEM CENTRU HOTELA MONS v LJUBLJANI

Program:

- 09.00–09.30 REGISTRACIJA UDELEŽENCEV
- 09.30–09.35 Manica Rebernik Milič, org. dela, predsednica sekcije
OTVORITEV SEMINARJA
- 09.35–09.55 Veronika Kocuvan, dipl.m.s.
STARODAVNA SKRIVNOST PETIH TIBETANSKIH VAJ POMLAJEVANJA – NAREDIMO NEKAJ ZASE
- 09.55–10.15 Ana Seničar, dipl. m. s.
PSIHIČNA PRIPRAVA BOLNIKA NA OPERATIVNI POSEG
- 10.15–10.35 Renata Jakob Roban, dipl.m.s.,
Tjaša Svetel, dipl.m.s.
VARNOST BOLNIKA V AMBULANTNI OPERACIJSKI SOBI
- 10.35–10.55 Nina Žvab, dipl. babica
VARNOST BOLNIKA – ZAGOTOVIMO JO!
- 10.55–11.15 Doc. dr. Blaž Trotovšek, dr. med.
ZAKAJ BI MORALA OPERACIJSKA MEDICINSKA SESTRA VEDETI VSE O LOKALNIH HEMOSTIPTIKIH?!
- 11.15–11.45 RAZPRAVA IN ODMOR
- 11.45–12.05 Suzy Cotič, dipl.m.s., Marija Zrim, dipl.m.s.
VARNOST BOLNIKA IN ZDRAVSTVENEGA OSEBJA NA KLINIČNEM INŠTITUTU ZA RADIOLOGIJO – INTERVENTNI RADIOLOGIJI V LJUBLJANI
- 12.05–12.25 Lolita Prišenk, SMS,
Manica Rebernik Milič, org. dela
PREPREČIMO NAPAKE
- 12.25–12.45 Marjetka Mihelič, dipl. m. s.
NEŽELENI DOGODKI V OPERACIJSKI DVORANI
- 12.45–13.05 Mag. Miljenko Križmarič, univ. dipl. inž. el.,
Breda Jerenko, SMS, Manica Rebernik Milič,
org. dela, Marija Brezovec, dipl.m.s.
POTENCIALNI VIRI RESNIH NEŽELENIH ŠKODLJIVIH UČINKOV V PROSTORIH OPERACIJSKEGA BLOKA
- 13.25–15.00 RAZPRAVA IN ODMOR ZA KOSILO

- 15.00–15.20 Mag. Miljenko Križmarič, univ. dipl. inž. el.,
Breda Jerenko, SMS, Manica Rebernik Milič,
org. dela., Marija Brezovec, dipl.m.s.
ANALIZA VARNOSTNIH SISTEMOV SODOBNE ELEKTROKIRURŠKE OPREME
- 15.20–15.40 Marko Schulz, univ. dipl. komunikolog, Zorica Šuligoj, VMS
STANDARD ZA POKRIVANJE IN ZAŠČITO BOLNIKA V OPERACIJSKI DVORANI – EN 13795
- 15.40–16.00 Stanko Grabljevec, dipl. zn., univ. dipl. org.
STANDARD KIRURŠKIH MASK – EN 14863
- 16.00–16.15 RAZPRAVA
- 16.15–16.35 Tatjana Trotovšek, dipl.m.s.,
Sanja Arnautovič, dipl. babica,
Milena Prosen, VMS, Vesna Pipan, dipl.m.s.
URINSKA INKONTINENCA
- 16.35–16.55 Veronika Kocuvan, dipl. m. s.
STRESNA URINSKA INKONTINENCA IN REKONSTRUKCIJA MEĐENIČNEGA DNA – NOVE METODE ZDRAVLJENJA
- 16.55–17.15 Manica Rebernik Milič, org. dela, Sonja Ciglar, ZT, prof. dr. Igor But, dr. med., Saša Rakič, dr. med.
APOGEE, PERIGEE
- 17.15 Razprava, razglasitev zmagovalca v fotonatečaju, zaključek seminarja

POSTERJI BODO NA OGLED VES ČAS SEMINARJA V AVLI PRED DVORANO:

– Vesna Vrečer, dipl. m. s.

ZAGOTAVLJANJE ZASEBNOSTI PRI GINEKOLOŠKIH OPERATIVNIH POSEGIH

– Anton Zorjan, ZT, Nataša Kravcar, dipl.m.s.

VLOGA OPERACIJSKE MEDICINSKE SESTRE V TRANSPLANTACIJSKI DEJAVNOSTI

Strokovni odbor:

Manica Rebernik Milič, Zorica Šuligoj, Alenka Slak

Organizacijski odbor:

Manica Rebernik Milič, Katja Pirnat, Darinka Reisman

Splošne informacije:

Udeležba na seminarju šteje za strokovno izpopolnjevanje in se upošteva pri napredovanju.

Kotizacija za člane znaša 22.000 SIT in 30.000 SIT za nečlane. Kotizacijo nakažete na TR: NLB, posl. Tavčarjeva 7, LJ – ZDMSZTS št. 02031 - 0016512314 sklic na stroškovno mesto – 0012003, s pripisom za Sekcijo OPMS in ZT.

Pisne prijave so obvezne na prijavnici, objavljeni v UTRIPU. Prijavnice pošljite na

naslov: Manica Rebernik Milič, SB Maribor – GIN. OP., Ljubljanska c. 5, 2000 Maribor do 22. novembra.

Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o vplačilu kotizacije.

*Predsednica sekcije
Manica Rebernik Milič*

**INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA
REPUBLIKE SLOVENIJE,**
Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana

Vabimo vas na strokovni seminar

**ZDRAVSTVENOVZGOJNO DELO VI
(Zdravstvena vzgoja za hipertoniče)**

termin: **6. december 2006**

termin: **7. december 2006**

na Inštitutu za varovanje zdravja, Trubarjeva 2, Ljubljana

PROGRAM:

- 10.00–10.15 **UVOD V SEMINAR,**
dr. Aleksandra Žalar, univ. dipl. org.
- 10.15–10.45 **DELAVNICA ZA HIPERTONIKE V
ZDRAVSTVENEM DOMU RADLJE,**
Andrej Horvat, dr. med.
- 10.45–11.00 **Odmor**
- 11.00–11.30 **OZAVEŠČENOST PREBIVALCEV
SLOVENIJE O DEJAVNIH TVEGANJA
NASTANKA BSO,**
dr. Aleksandra Žalar, univ. dipl. org.
- 11.30–12.00 **PREDSTAVITEV PRIPRAVE
ZDRAVSTVENOVZGOJNEGA
PROGRAMA,**
Maja Bajt, univ. dipl. psih.
- 12.00–12.45 **Odmor**
- 12.45–14.15 **SODELOVANJE V ZDRAVSTVENEM
TIMU – RAZISKOVALNI REZULTATI,**
doc. dr. Majda Pahor, univ. dipl. soc.

KOTIZACIJA za udeležbo na seminarju znaša 6800,00 sit / 28,38 eur (z DDV). Nakazati jo je potrebno največ 7 dni pred seminarjem na Inštitut za varovanje zdravja R Slovenije, Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana, št. transakcijskega računa: 01100 – 603 092 6242 (sklic na št.: 165).

PRIJAVE in morebitna vprašanja naslovite na naslov: dr. Aleksandra Žalar, Inštitut za varovanje zdravja RS, Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana; tel.: 01/2441- 400 (dir. 2441- 466), faks: 01/ 2441-535, e-pošta: Aleksandra.Zalar@ivz-rs.si

Navedite tudi datum, ko se želite udeležiti seminarja. Prijave sprejemamo do 15. novembra 2006 oziroma do zapolnitve terminov. Število udeležencev je omejeno! Prijavo vam bomo potrdili do 25. novembra 2006.

**Kolaborativni center Svetovne zdravstvene
organizacije za primarno zdravstveno nego,
ki deluje v okviru Zdravstvenega doma
dr. Adolfa Drolca,**

in

Nacionalna komisija za negovalne diagnoze

VABITA K AKTIVNEMU SODELOVANJU

NA

**3. SLOVENSKE KONFERENCI
O NEGOVALNIH DIAGNOZAH**

Z MEDNARODNO UDELEŽBO

pod motom

NEGOVALNE DIAGNOZE V PRAKSI,

ki bo potekala od 29. do 31. marca 2007 v Mariboru.

Prijavo z izvlečkom referata ali posterja
pošljite programskemu odboru do 31. 12. 2006
na naslov: Tatjana Geč, viš.med.ses., univ. dipl. org.,
Kolaborativni center SZO za primarno zdravstveno nego,
Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor, Ulica talcev 9,
2000 Maribor ali na elektronski naslov who.kcmb@zd-mb.si.

O izbiri prispevkov vas bomo obvestili do 31. 01. 2007.

Programski odbor:

Tatjana Geč, mag. Maja Klančnik Gruden, Katarina Lokar,
Andreja Mihelič Zajec, dr. Majda Pajnikhar

Vse podrobnejše informacije bodo objavljene na spletni strani
www.zd-mb.si.

Navodila za oblikovanje izvlečka:

Prispevek z izvlečkom oblikujte v programu Microsoft Word,
uporabite pisavo Times New Roman – velikost črk 12.
Vsebovati mora naslov prispevka, imena avtorjev ter kontaktno
osebo, njen naslov, telefonsko številko ali elektronski naslov.
Izvleček naj ne presega ene strani formata A4; pošljite ga na
disketi ali po elektronski pošti na zgoraj navedeni naslov.

**Vljudno vabljeni k aktivnemu sodelovanju
z referati in posterji.**

Klinični center Ljubljana, Služba za kakovost

Delovna skupina za zagotavljanje varnosti pacientov, zaposlenih, obiskovalcev in drugih

V času mednarodnih dni boja proti nasilju nad ženskami od 25. novembra do 10. decembra 2006 in v okviru akcije **"Kaj ti je, deklica?"**

vas vabimo na manifestacijo v Kliničnem centru Ljubljana

v sredo, 6. decembra

PREDAVANJE v predavalnici I ob 13. 00 uri

PROGRAM

ZA KAKOVOST, NENASILJE IN VARNOST V DELOVNEM OKOLJU

Uvodni pozdravi vodstva KC Ljubljana:

mag. Darinka Miklavčič, generalna direktorica KC
prof. dr. Saša Markovič Predan, strokovna direktorica KC
Erna Kos Grabnar, glavna medicinska sestra KC

mag. Sonja Robnik (Urad za enake možnosti):

Predstavitev magistrske naloge - raziskava med zaposlenimi v KC Ljubljana: Spolno nadlegovanje na delovnem mestu kot mnogoplasten družbeni konstrukt

Jelka Mlakar:

Predstavitev projekta: Za zagotavljanje varnosti pacientov, zaposlenih, obiskovalcev in drugih

Irena Špela Cvetežar:

Obravnava nasilnega dogodka - metoda primera

Na dan dogodka bo v avli KC Ljubljana stojnica, kjer bo na voljo informativno gradivo.

Z udeležbo na tem dogodku boste podprli naša prizadevanja za kakovostno, varno, nenasilno delovno okolje.

Organizacijski odbor:

Irena Špela Cvetežar, Darinka Klemenc, Jelka Mlakar

PRIJAVNICA ZA STROKOVNA SREČANJA

Zavod, podjetje, član/ica

Poštna številka in kraj

Ulica in hišna številka

Zavezanec za DDV DA NE (obkrožite) - Davčna številka

Telefon

e-kontakt:

Prijavnica za strokovno srečanje v kraju dne

z naslovom

Organizator

Prijava udeleženk/cev:

S podpisom prijavljena/ni
soglašam, da se moje ime,
priimek in delovna organizacija
posreduje sponzorjem.

IME IN PRIIMEK

DELOVNO MESTO

Št. članske izkaznice

Kotizacijo z DDV v višini tolarjev je poravnana:

☐ z nakazilom dne ali

☐ Z gotovino na dan seminarja

Kotizacijo bo poravnal

☐ zavod

☐ drugo

Datum prijave

Podpis prijavitelja:

»Ko te strese stres«

Nataša Vidnar

»Svet zlomi vsakogar, toda marsikdo je potem močnejši!«
(E. Hemingway)

Center za spremljanje zdravstvenega varstva prebivalstva in promocijo zdravja na Zavodu za zdravstveno varstvo Maribor in Služba za promocijo zdravja in izobraževanje v Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca Maribor sta ob svetovnem dnevu duševnega zdravja organizirala predavanje z delavnico z naslovom »Ko te strese stres«, katere namen je bil povečati osveščenost o najbolj pogostih duševnih motnjah – stresu, anksioznosti in depresiji.

Tema letošnjega svetovnega dneva duševnega zdravja **POVEČANJE OSVEŠČENOSTI – ZMANJŠANJE TVEGANJA: DUŠEVNE MOTNJE IN SAMOMOR** vzpodbuja globalno skupnost, da si prizadeva za zmanjševanje samomorilnosti med ljudmi z duševnimi motnjami kot prioriteto – nezdravljene duševne motnje so lahko smrtonosne, zato predstavljajo zelo pomembno področje. Prvi korak k temu je osveščanje in povečanje prepoznavnosti osnovnih in najpogostejših duševnih motenj in sicer stresnih, anksioznih in depresivnih motenj.

Namen zaznamovanja svetovnega dneva duševnega zdravja je izboljšati razumevanje duševnih motenj in stališč splošne populacije ter vzpodbuditi politične voditelje k večjim prizadevanjem za usmerjevanje virov v zgodnje odkrivanje in zdravljenje duševnih motenj, kar vodi v prevlenco samomora. Samomora ne bi smeli imeti za nujni aspekt duševne motnje. Študije so pokazale, da se ena petina samomorov med ljudmi z duševnimi motnjami lahko prepreči.

Brezplačno delavnico z naslovom »Ko te strese stres« smo organizirali v četrtek, 12. 10. 2006 v predavalnici Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor. Zanimanje za delavnico je bilo veliko, saj smo morali zaradi tehnične izvedbe odsloviti več kot 100 ljudi, kljub temu pa se je delavnice udeležilo 70 slušateljev. To nam je pokazalo, da nas sodobni življenjski slog oziroma življenjski slog sodobnega

časa vodi v začaran, tvegan življenjski krog, katerega del so tudi duševne motnje in iz katerega marsikdo od nas zelo težko ali sploh ne najde poti.

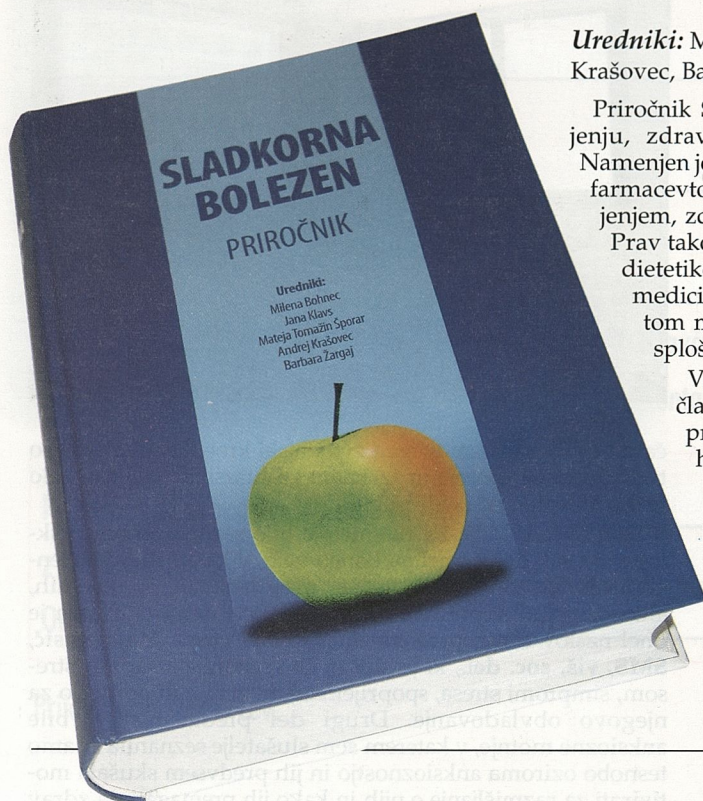
Samo predavanje z delavnico je bilo razdeljeno na tri sklope in vsak del je imel na koncu vajo, v kateri so udeleženci aktivno sodelovali in se prepoznavali v stresnih, anksioznih in depresivnih motnjah. Prvi del predavanja je imel naslov **Stres**, predavateljica je bila gospa **Maja Rusič, SMS, viš. soc. del.**, ki je slušatelje seznanila s samim stresom, simptomi stresa, spoprijemanjem z njim in pomočjo za njegovo obvladovanje. Drugi del predavanja so bile anksiozne motnje, v katerem sem slušatelje seznanila s samo tesnobo oziroma anksioznostjo in jih predvsem skušala motivirati za razmišljanje o njih in kako jih premagati na zdrav način.

V tretjem delu je gospa **Olivera Stanojevič Jerković, dr. med., spec.**, slušatelje seznanila z najhujšo obliko, tj. depresijo in nas prav tako vzpodbudila k razmišljanju, da bomo to motnjo znali prepoznati pri sebi in da jo bomo začeli predvsem pravočasno zdraviti.

Zaključila bi, da upamo, da je bil namen našega predavanja uspešen. Če so ljudje vsaj malo razmislili o sebi, svojem življenju, življenjskem slogu in se neke prepoznali ter bodo v prihodnje stremeli k boljšemu, kakovostnejšemu življenju, smo naredili veliko.

Sladkorna bolezen - priročnik

Uredniki: Milena Bohnec, Mateja Tomažin Šporar, Jana Klavs, Andrej Krašovec, Barbara Žargaj

Priročnik **SLADKORNA BOLEZEN** je celovit pripomoček pri zdravljenju, zdravstveni negi in zdravstveni vzgoji sladkornih bolnikov. Namenjen je medicinskim sestram, zdravstvenim tehnikom, zdravnikom, farmacevtom, ki se pri svojem delu ukvarjajo s preprečevanjem, zdravljenjem, zdravstveno nego in zdravstveno vzgojo sladkornih bolnikov. Prav tako je namenjen širši populaciji bralcev (učiteljem na vseh šolah, dietetikom, biologom, timom specialističnih ambulant (zdravnikom, medicinskim sestram), študentom visoke šole za zdravstvo, študentom medicine, sekundarijem, specializantom interne medicine ter splošne in družinske medicine itn.

Vsebina priročnika je zelo široka in zajema 64 strokovnih člankov vrhunskih strokovnjakov s področja diabetologije, prehrane, preventive in zdravljenja sladkorne bolezni, psihologije, okulistike, ginekologije, pedagogike, andragogike v povezavi s sladkorno boleznijo. Priročnika obsega 900 strani, dopolnjen je s slikovnim gradivom, razlago pojmov in vezan v trdo vezavo. **Cena priročnika je 11.000,00 SIT z DDV.**

Prisrčno vabljeni k branju tega obsežnega in celovitega priročnika.

Naročilo pošljite na naslov: Klinični center Ljubljana, Klinični oddelek za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, diabetološke ambulate, Milena Bohnec, Njegoševa 4, 1000 Ljubljana, Tel/faks: 01-522 25 16.

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor je ob 1. simpoziju zdravstvene in babiške nege z mednarodno udeležbo izdalo zbornik predavanj in posterjev z naslovom

Kakovostna komunikacija in etična drža sta temelj zdravstvene in babiške nege

(format A4, število strani 202, II., ponatis, plastificirana naslovnica)

V zborniku predavanj in posterjev **Kakovostna komunikacija in etična drža sta temelja zdravstvene in babiške nege** so zbrani strokovni prispevki, ki zgovorno pripovedujejo o zavedanju izvajalcev zdravstvene in babiške nege, kako pomembno je medsebojno sodelovati v strokovnih razpravah, ki temeljno opredeljujejo in hkrati razvijajo področje zdravstvene in babiške nege.

Zbornik naj bi, kolikor je to mogoče, služil kot opora strokovnim prizadevanjem za razvoj njunih najbolj temeljnih sestavin, ki hkrati postajajo ali ostajajo najpomembnejše, ne glede na številne spremembe in potrebe ljudi, ki v najbistvenejšem ostajajo potrebe po ljubezni, medsebojnem spoštovanju, solidarnosti, to je etike in komunikacije sodobnega človeka.

Cena zbornika z davkom na dodano vrednost je 3000 tolarjev – 12,52 EUR (brez poštne).

Zbornik je možno naročiti preko e-pošte na naslov: info@dms-bzt-mb.si ali preko priložene prijavnice, ki jo lahko pošljete po pošti na naslov:

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor, Žitna ulica 15, 2000 Maribor ali po faksu 02/228 65 85 (gospa Majda Medved)

V znamenju rožnatega oktobra

Parlamentarna učna delavnica o potrebi po evropskih smernicah na področju zdravstvene nege dojk

Katarina Lokar

Potek učne delavnice

Rak dojk je trenutno najpogostejši rak in najpogostejši vzrok smrti zaradi raka pri ženskah v Evropi. Demografski trendi nakazujejo nenehen porast tega obsežnega javnozdravstvenega problema. Sistematično zgodnje odkrivanje s presejalnimi testi, učinkovita izpeljava diagnostike in optimalno zdravljenje lahko precej zmanjšajo trenutno smrtnost zaradi raka dojk in zmanjšajo breme te bolezni v populaciji.

V juniju 2003 je Evropski parlament pozval k pripravi programa do leta 2008, ki bi moral voditi k 25-odstotnemu zmanjšanju smrtnosti zaradi raka dojk v Evropski uniji (EU) in k 5-odstotnemu zmanjšanju razlik v preživetju med članicami EU (OJ C 68 E, 2004). Vpeljava presejalnih programov, prioritete aktivnosti za zagotavljanje kakovosti, kot sta izobraževanje in nadzor, skupaj z ustanovitvijo specialističnih enot za dojke (v Sloveniji smo jih poimenovali sekundarni centri za bolezni dojk), naj bi bili bistveni za doseg postavljenih ciljev. Zahteve za sekundarne centre za bolezni dojk (SCBD) so opredeljene v 4. izdaji evropskih smernic (Eur J C 36 (2000 2288-2293; European guidelines for quality assurance in breast cancer screening and diagnosis, 4th ed. 2006). Namen evropskih smernic je zagotoviti vsem ženskam zdravljenje v specializiranih ustanovah, določiti standarde specializiranih ustanov ter omogočiti akreditacijo in nadzor teh ustanov. Zahtevano kakovost zdravljenja pogojujejo obseg dela, oprema in izobrazba ter izkušnost kadra. V teh ustanovah je celotni tim specializiran za benigne in maligne bolezni dojk in delo mora potekati multidisciplinarno. Vsak SCBD mora zdraviti vsaj 150 novih bolnikov z rakom dojk vseh stadijev. Bolniki, ki so že začeli zdravljenje v drugi ustanovi, ne štejejo. In vsak SCBD mora imeti vsaj dve medicinski sestrski, specializirani na področju zdravstvene nege dojk.

Obstoječi problem v zdravstveni negi je, da je vloga specializiranih medicinskih sester za dojke (angl. breast care

nurse), ki je bila prvotno razvita v Veliki Britaniji, še vedno slabo poznana v ostalih članicah EU. Zahteve za to profesionalno področje se med članicami zelo razlikujejo, nekatere pa te specialnosti znotraj zdravstvene nege sploh ne poznajo. Zato je Evropski parlament zaprosil Evropsko zvezo za raka (European Cancer Network), da pripravi smernice za zdravstveno nego na področju raka dojk kot naslednji korak zagotavljanja kakovosti. S tem namenom je potekala v Evropskem parlamentu 17. oktobra 2006 učna delavnica o potrebi po evropskih smernicah na področju zdravstvene nege dojk (angl. breast care nursing). Dogodek so organizirali gospa Karin Jöns, predsednica Evropske parlamentarne skupine za raka dojk, gospa Anna Záborská, predsednica Komisije za pravice žensk in enakopravnost spolov, in gospod Karl-Heinz Florenz, predsednik Komisije za okolje, javno zdravje in varno prehrano v sodelovanju z Evropsko zvezo za raka. Namen parlamentarne učne delavnice je bil odkriti glavne značilnosti te specialnosti zdravstvene nege, pogledati najboljšo obstoječo prakso in se učiti drug od drugega ter vplivati na pripravo evropskih smernic.

K aktivnemu sodelovanju na učni delavnici s predstavitvijo standardov, izobraževanja in izkušenj na področju zdravstvene nege dojk v posamezni državi smo bile povabljene medicinske sestre iz Velike Britanije, Švice, Nemčije, Nizozemske, Poljske, Slovenije in Slovaške.

Gospa Maria Noblett (Royal College of Nursing, London, Velika Britanija) je predstavila razvoj specializirane vloge medicinske sestre za dojke in vlogo, ki jo ima zdaj. Ta specializirana vloga v zdravstveni negi se je v VB začela razvijati že v letih 1970–1980 zaradi obstoječih dokazov, kompleksnosti zdravljenja raka dojk, pritiska bolnikov, potrebe po strokovni podlagi in spremembe v zakonodaji. Področje dela medicinske sestre za dojke zdaj obsega zdravstveno nego, raziskovanje in izobraževanje. Zdravstvena nega bolnikov z

rakom dojke zajema spremljanje neželenih učinkov zdravljenja (fizičnih, psihičnih) in reakcij na bolezen in zdravljenje, pospeševanje informirane izbire in odločanja, nudenje praktičnih nasvetov (npr. glede prsne proteze, izbire oblačil) ter podporo bolnikom in njihovim družinam. Medicinska sestra za dojke mora biti ekspert na področju raka dojke in zdravljenja ter mora biti kompetentna v ocenjevanju stanja. Medicinske sestre za dojke imajo končan magistririj ali doktorat.

Gospa Agnes Glaus (Tumorcentrum ZeTuP, St. Gallen, Švica) je predstavila problematiko svoje dežele na področju zdravstvene nege dojke. Povedala je, da ta vloga medicinske sestre v praksi še ne živi. Srečujejo se s številnimi težavami, saj je Švica dežela 4 kultur, 4 jezikov, mnogih regij in dolin, mešanega sistema javnega in zasebnega zdravstvenega varstva, različna pa so mnenja in pogledi na zdravstveno oskrbo pri raku dojke na vseh ravneh. Opozorila je tudi na polemike, ki potekajo med švicarskimi medicinskimi sestrami glede poimenovanja te vloge v zdravstveni negi, saj je za mnoge medicinske sestre moteče, da ni usmerjeno k bolniku, ampak k delu telesa. Mnenje medicinskih sester glede usposobljenosti medicinske sestre za dojke pa je, da mora biti izkušena na področju onkološke zdravstvene nege in imeti akademske kvalifikacije v zdravstveni negi dojke.

Gospa Doris Scholt (Klinikum Links der Weser, Bremen, Nemčija) in gospa Sara Marquard (Universitätsklinikum Witten-Herdecke, Nemčija) sta predstavili razvoj kurikula, potek izobraževanja, izkušnje in prihodnje vidike na področju zdravstvene nege dojke.

Gospa Saskia Claassen (Eindhoven, Nizozemska) je predstavila nizozemske izkušnje na področju zdravstvene nege dojke. V to področje se vključujeta dva profila medicinskih sester, ki tesno sodelujeta med seboj, in sicer medicinska sestra za dojke in medicinska sestra splošne prakse. Aktivni sta predvsem pri obravnavi bolnikov, ki se zdravijo ambulantno.

Gospa Alina Flejszer (National Cancer Institute, Varšava, Poljska) in gospa Jana Borožová (Trnava, Slovaška) sta predstavili svoje izkušnje na področju oskrbe in zdravstvene nege bolnikov z rakom dojke. Nobena izmed držav nima specializirane medicinske sestre za dojke, imata pa specializacijo iz onkološke zdravstvene nege.

Ker sem zaposlena kot medicinska sestra na Onkološkem inštitutu Ljubljana in ker sem članica delovne skupine za pripravo zahtev za SCBD pri Ministrstvu za zdravje, sem bila pozvana, da podam slovenske izkušnje na področju zdravstvene nege dojke. Na učni delavnici sem predstavila organiziranost zdravstvene nege v Sloveniji, izobraževalni proces in trenutno delovanje medicinskih sester pri oskrbi bolnikov z rakom dojke. Predstavila sem tudi zahteve in področje delovanja medicinske sestre za dojke (povzeto po Specialist breast nurse competency standards, National Breast Cancer Centre 2005, Avstralija), ki so bile pripravljene v okviru delovne skupine za SCBD. Glede na omenjene zahteve vodijo zdravstveno nego bolnikov z rakom dojke posebej usposobljene medicinske sestre za zdravstveno nego dojke. Za posebej usposobljene se štejejo medicinske sestre, ki imajo opravljeno podiplomsko izobraževanje v Sloveniji ali tujini s področja zdravstvene nege dojke po programu, ki ga potrdi s strani Ministrstva za zdravje pooblaščen tertiarni center za bolezní dojke. Medicinske sestre morajo obnavljati znanja najmanj vsaka 3 leta na tečajih doma ali v tujini, namenjenih izključno zdravstveni negi dojke. SCBD mora imeti eno medicinsko sestro na 75 novih bolnikov z rakom dojke, ki po potrebi sodeluje tudi na multidisciplinarnih konzilijih. Medicinska sestra za dojke vodi zdravstveno nego v času diagnosticiranja, zdravljenja, rehabilitacije, spremljanja po zaključenem zdravljenju in paliativni oskrbi pri bolnikih z rakom dojke. Njeno delovno področje zajema:

- Podporno zdravstveno nego

Medicinska sestra za dojke prepozna številne fizične, psihološke, socialne, seksualne in duhovne potrebe bolnikov v celotnem procesu zdravstvene oskrbe. V prakso vnaša z dokazi podprte podporne intervencije zdravstvene nege na fleksibilen in bolniku dostopen način znotraj multidisciplinarnega tima za raka dojke, da bi se dosegli najboljše zdravstveni cilji pri bolnikih z rakom dojke.

- Kolaborativno zdravstveno nego

Medicinska sestra za dojke pospešuje kolaborativen pristop k načrtovanju, izvajanju in vrednotenju zdravstvene oskrbe z aktivnim sodelovanjem znotraj multidisciplinarnega tima za raka dojke ter s povezovanjem z drugimi medicinskimi sestrami in zdravstvenimi delavci in sodelavci, ki sodelujejo pri oskrbi bolnikov z rakom dojke.

- Koordinirano zdravstveno nego

Medicinska sestra za dojke pospešuje koordiniran pristop k načrtovanju, izvajanju in vrednotenju zdravstvene oskrbe s pravočasnim, fleksibilnim in učinkovitim povezovanjem z zdravstvenimi in podpornimi službami, ki skrbijo za zadovoljevanje potreb bolnikov z rakom dojke.

- Informiranje, izobraževanje in zdravstveno vzgojo

Medicinska sestra za dojke zagotavlja izčrpne, razumljive, specifične in individualizirane informacije bolnikom o patofiziologiji in posledicah raka dojke, načinih zdravljenja, podporni oskrbi in samooskrbnih strategijah z uporabo izobraževalnih pristopov, podprtih z dokazi, ki se ujemajo z individualnimi kliničnimi okoliščinami, preferencami, informiranostjo in samooskrbnimi potrebami bolnikov z rakom dojke.

- Vodenje strokovnega področja

Medicinska sestra za dojke razvija in izboljšuje zdravstveno nego in oskrbo bolnikov z rakom dojke s številnimi aktivnostmi na področju klinične prakse, izobraževanja in raziskovanja.

Prezentacijo sem zaključila s ovirami, izzivi in priložnostmi, ki čakajo našo stroko pri uvajanju te nove vloge v prakso, to so: odsotnost podiplomskega izobraževanja na področju zdravstvene nege dojke in onkološke zdravstvene nege, pomanjkanje učiteljev na področju zdravstvene nege dojke, visoke zdravstvene šole ne sledijo razvoju onkološke zdravstvene nege in njenim potrebam, pomanjkanje medicinskih sester in odsotnost kvalificiranih medicinskih sester za dojke, pritiski k povečanju učinkovitosti namesto k človeški interakciji (slednjo imajo za neučinkovito in ekonomsko neproduktivno), hierarhične strukture in paternalizem pri obravnavi bolnikov, družbene posebnosti (bolniki se ne želijo sami odločati), hierarhija v multidisciplinarnih timih za dojke, slaba prepoznavnost vloge medicinske sestre za dojke, medicinske sestre se ne prepoznajo kot neodvisne strokovnjakinje na področju zdravstvene nege dojke (želijo si avtonomije, ki jo vloga predstavlja, imajo pa težavo sprejeti odgovornost za svoje delo), večina zdravnikov ne pozna področja zdravstvene nege, veliko zdravnikov (tudi družba na splošno) se vidi kot edine nosilce oskrbe bolnikov in ne pristajajo na delitev odgovornosti za oskrbo bolnikov z drugimi strokovnjaki. Vse naštetu vpliva na multidisciplinarno obravnavo, časovno delo in oskrbo bolnikov. A to se mora spremeniti, če želimo, da bo vloga medicinske sestre za dojke zaživel.

Parlamentarna učna delavnica se je zaključila s razpravo. Predvsem se je razpravljalo o tem, kako bi bilo možno vpeljati smernice zdravstvene nege dojke v prakso v posameznih državah EU in kako lahko pri tem pomagata Evropski parlament in Evropska komisija. Izpostavljena je bila tudi pomembnost društev bolnikov z rakom dojke, npr. Europa Donna, ki lahko s svojim lobiranjem in zagovorništvom pripomorejo k uveljavitvi vloge medicinske sestre za dojke in pri vzpostavljanju izobraževalnih programov za ta profil medicinskih sester.

Pohod DMSBZT Ljubljana na Lipanjski vrh in po evropski pešpoti E7

Durda Sima

Fotografija skupine na planini Pretovč.

Pohod na Lipanjski vrh smo zamenjali z načrtovanim pohodom na Kališče in Storžič.

Sobotno jutro 16. septembra 2006 ni bilo prav nič prijazno za pohodnice in pohodnike, ki so se namenili na dvatisočak, zato smo se odločili za spremembo.

Oblaki so se kopičili nad večjim delom Slovenije in tudi napoved ni bila obetavna.

Podali smo se na pot do Blejske koče na Lipanci ter proti Lipanskemu vrhu na 1975 metrov.

Zapeljali smo se do Mrzlega studenca in planine Javornik. Od tod smo odšli do Blejske koče na Lipanci, kakšno dobro uro hoje.

Oblačno in megleno jutro se je vleklo še v dopoldan, vendar brez padavin. Zato smo se podali še na Lipanjski vrh. Na povratku pa nas je spremljal dež. Še dobro okrepčilo v Blejski koči in naš načrt je bil izpolnjen, dan pa tudi.

Bili smo maloštevilni, vendar vztrajni pohodniki in skupina se je vedno bolj oblikovala v prijetno, skoraj stalno zasedbo, ki pa se počasi širi.

Ne gre vedno verjeti vremenarjem; kljub slabi napovedi smo zmagali.

Pohod v oktobru nas je vodil po evropski peš poti E 7. Izbrali smo pohajkovanje po stezah zgornjega Posočja, kjer smo čutili sosesčino mogočnega Krna, od vasi Krn do Zatoľmina pri Tolminu. S predlogi za organizacijo pohoda po kobariskem in tolminskem so pomagale kolegice domačinke, ki se ob vikendih in prostih dnevih z veseljem vračajo v domače kraje.

Po prihodu v Kobarid smo se posvetili ogledu razstave v

muzeju prve svetovne vojne. Grozoviti prizori, epizode iz življenja vojakov na soški fronti, številne fotografije in razstavljeni eksponati ter avdiovizualna projekcija so zaznamovali čas obiska v muzeju s protivojnim sporočilom. Kobariski muzej prve svetovne vojne je bil nominiran za muzej leta v evropskem merilu in leta 2003 tudi nagrajen. Nekaj trenutkov smo se posvetili še monumentalni kostnici nad Kobaridom, posvečeni padlim italijanskim vojakom v prvi svetovni vojni.

Pot iz Kobarida nas je peljala proti slikoviti vasi Vrsno, kjer smo namenili nekaj trenutkov za ogled rojstne hiše Simona Gregorčiča.

V Vrsnem smo začeli pohod v smeri proti Zatoľminu. Hodili smo skozi vas Krn ter se povzpeli na planino Pretovč 1124 metrov visoko na najvišjo točko našega pohoda. Po treh urah zmerne hoje smo se začeli spuščati v dolino proti našemu cilju pohoda v Zatoľmin. Na levi strani smo lahko v daljavi globoko pod seboj opazovali cerkvico v Javorci. Vredno jo je videti, je nekaj posebnega. Zgradili so jo avstro-ogrski vojaki med 1. svetovno vojno leta 1916. To je spomenik 2800 avstro-ogrskim vojakom, ki so v tem času padli v okoliških gorah med 1. svetovno vojno. Po dobri uri spuščanja po obnovljeni gozdni cesti, ki gre na planino Pretovč in še višje na planino Sleme, smo v poznem popoldnevu zagledali prve strehe v Zatoľminu. Tu smo se okrepčali s primorsko enolončnico joto.

Čas, namenjen hoji, navadno izkoristimo za pogovore in humor. Tokrat smo si privoščili manj zahtevne vzpone. Družba je bila sproščena in ne zgolj stanovska, saj smo povabili s seboj dužinske člane in prijatelje

Razpis za podelitev srebrnega znaka

V skladu s 16. in 23. členom Statuta DMSZT Gorenjske in pravilnikom o priznanjih objavlja Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Gorenjske razpis za podelitev srebrnega znaka DMSZT Gorenjske za leto 2006.

Društvo
medicinskih
sester in
zdravstvenih
tehnikov
Gorenjske

Kriteriji za podelitev srebrnega znaka

Priznanje DMSZT Gorenjske lahko prejme član društva, ki je v zdravstveni, izobraževalni ali socialnovarstveni ustanovi s svojim delom prispeval k:

- večji prepoznavnosti in kakovosti zdravstvene in babiške nege;
- krepitvi dela vloge medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov v svojem okolju ali navzven;
- krepitvi medsebojnih odnosov;
- skrbi pri ohranjanju in razvijanju kulturne in zgodovinske dediščine medicinskih sester ter socialnem in športnem delovanju svojih članov;
- višji ravni znanja v strokovni ali laični javnosti;
- razvoju raziskovalne dejavnosti v zdravstveni negi.

Predlagatelji naj pisne vloge posredujejo na sedež društva: Bleiweisova cesta 20, 4000, Kranj s pripisom **KOMISIJA ZA PRIZNANJA**, najkasneje do ponedeljka, 20. novembra 2006!

Podeljena bodo največ štiri priznanja.

Podelitev Srebrnih znakov bo na svečani slovesnosti 9. decembra 2006 v Kranjski Gori.

Komisija bo upoštevala le pravočasno prispеле predloge v skladu s pravilnikom o priznanjih DMSZT Gorenjske.

Marjan Žagar
Predsednik komisije za priznanja

Monika Ažman
Predsednica DMSZT Gorenjske

Upravni odbor DMSZT Novo mesto na podlagi Pravilnika o priznanjih društva zbira predloge za

podelitev SREBRNEGA ZNAKA.

Podeljenih bo največ pet priznanj. Priznanja bodo podeljena na slovesnosti, ki bo 14. decembra 2006 na Prepihu.

Priznanje lahko prejme član društva za dolgoletno aktivno delo v društvu, za uspešno poklicno delo na področju zdravstvene nege, za prispevek k uspešnemu uresničevanju programov zdravstvene nege in zdravstvenega varstva ali za prispevek k humanizaciji odnosov med uporabniki in izvajalci.

Kandidate za priznanje lahko predlagajo člani, delovna telesa in organi društva.

Pisne predloge z utemeljitvijo pošljite do 30. novembra 2006 na naslov: DMSZT Novo mesto, komisija za priznanja, Marjeta Berkopce, Šmihelska c. 1, 8000 Novo mesto.

Predsednica DMSZT Novo mesto, Jožica Rešetič

društvo
medicinskih sester
in zdravstvenih tehnikov
Novo mesto

Vabilo

9. decembra 2006 Vas vabimo na praznovanje 35-letnice ustanovitve delovanja Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Nova Gorica. Prireditev bo potekala v Kulturnem domu v Novi Gorici z začetkom ob 15.00 uri.

Vljudno vabljeni!

Predsednica društva MSBZT Nova Gorica: Renata Trampu

Potepanje po srednji Italiji

Milena Frankič

DRUŠTVO
MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV
MARIBOR

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor je v mesecu septembru organiziralo dvodnevno ekskurzijo po srednji Italiji. Ogledali smo si pisan potpuri srednje Italije.

Na pot smo se odpravili z avtobusom v zgodnjih jutranjih urah. Pot nas je najprej pripeljala v prijazno mesto Mantova med tremi jezери, ki so nastala z razcepitvijo reke Mincio. V mestu smo največ pozornosti namenili velikemu kompleksu dožev palače in trgu Piazza Sordello. Ogledali smo si grad San Giorgio, palačo Palazzo dei Gonzaga, dožev kapelo in baziliko Sant Andrea, ki predstavlja enega od vrhov italijanske renesanse. Sprehodili smo se po čudovitem trgu Piazza delle Erbe, kjer stoji tudi romanska rotunda di San Lorenzo, za katero pravijo, da naj bi stala na mestu nekdanjega rimskega templja, posvečenega Veneri. V čudovitem sončnem dopoldnevu smo si v okolici Mantove ogledali še marsikatero znamenitost. Po ogledu mesta smo nadaljevali vožnjo mimo Riminija do prijetnega srednjeveškega mesteca Gradara. Prijazni vodič, gospod Milko, nam je predstavil ljubezensko zgodbo, ki jo je veliki italijanski književnik Dante Alighieri opisoval v Božanski komediji. Po ogledu smo zapustili Gradaro, se podali proti obali in nastanili smo se v hotelu v Riminiju, kjer nas je čakala zelo dobra in obilna večerja. Rimini je po našem najboljših diskotekah v Italiji in eno od teh diskotek smo tudi obiskali.

Naslednji dan smo po zajtrku obiskali miniaturno državo San Marino, ki meri le 61 kvadratnih kilometrov. Videti je kot večja vas, ki se je prilepila na vrh griča le deset kilometrov od jadranske obale. San Marino je prava »kolobocija« različnih lastnosti. Državica z dolgo zgodovino svobode in neodvisnosti, ki ji je ime podaril dalmatinec Mare. V spominu nam je ostala kot velika utrdba, skrita za obzidjem, nakupovalni center in prostor nešteti stojnic, kjer te prodajalci vabijo k nakupu številnih spominkov. Po ogledu državnice San Marino smo si ogledali še nekaj znamenitosti in se zadovoljni in polni vtisov vrnili domov.

Udeleženci se zahvaljujemo vsem, ki so poskrbeli za organizacijo strokovne ekskurzije, z željo, da s tradicijo strokovnih ekskurzij nadaljujemo.

Parlament

Udeleženci izleta

Jesensko srečanje upokojenih medicinskih sester pri DMSBZT Ljubljana

12. oktober 2006

Breda Podboj

društvo
medicinskih
sester, babic in
zdravstvenih
tehnikov
Ljubljana

Na gradu Tuštanj

Kakšna čudovita jesen! Z lepimi sončnimi dnevi in prijetno toploto nas razvaja že dva meseca in izziva, da ta čas kolikor je mogoče izkoristimo. Nekateri modrujejo, da se narava odkupuje za deževni avgust, pesimisti napovedujejo, da bomo vse to plačali z ostro mrzlo zimo. Kdo bi vedel!?

Lepega sončnega dneva smo si želele tudi me, ko smo 12. oktobra 2006 prišle na redno jesensko srečanje Sekcije upokojenih medicinskih sester. In želja se nam je izpolnila!!

Za začetek smo se zbrale na Ginekološki kliniki, kjer nam z naklonjenostjo dajo na voljo predavalnico in nas tudi sicer prijazno sprejmejo.

Predavateljica prof. dr. Ana Kranjc, andragoginja in sous-tanoviteljica Društva za izobraževanje v 3. življenjskem obdobju, je govorila o aktualni temi: »Kakovost življenja ob upokojitvi«.

Današnja družba – tudi slovenska obožuje mladost, pri tem pa ji narašča število starejših, ki ne ve, kam z njimi. V Sloveniji je povprečna starost ob upokojitvi najnižja v EU, zato je še toliko bolj pomembno, kako in s čim zapolnimo 3. življenjsko obdobje: za družbo in za posameznika, ki se upokoji. Ko postanemo upokojenci, imamo dve možnosti:

1. Sprejmemo v družbi uveljavljen stereotip (smo stari, nimamo več prave vloge v družbi, smo odrinjeni) in se tako tudi obnašamo. To pa pomeni vegetiranje, nujno pot navzdol in odvisnost.

2. Druga možnost je, da zastavimo novo pot – navzgor. Pridobili smo si svobodo, lahko sami načrtujemo in izbiramo glede na naše želje, zanimanje in zdravje. Sproti izbiramo dejavnosti in si postavljamo cilje. Tako zastavljena aktivna podoba starejše generacije pomaga srednji – zaposleni generaciji k razbremenitvi in lažjemu preživetju.

Družba dejavne starosti je družba vseh generacij.

Odpirati mora možnosti upokojencem, da s svojim znanjem in izkušnjami pripomorejo k napredku in razvoju. Dr. Kranjčeva meni, da smo medicinske sestre sposobne izbrati drugo možnost, saj prinašamo v 3. življenjsko obdobje samostojnost, odgovornost, samoiniciativnost, ki smo jih razvile v poklicu.

Starost po 80. letu ali kasneje poimenuje 4. življenjsko obdobje, ko potrebujemo ustrezne možnosti in razmere, da živimo naprej.

Udeleženke srečanja je s priložnostnim nagovorom pozdravil tudi gospod Peter Požun, podpredsednik društva.

Po predavanju smo se z avtobusom odpravile še na krajši izlet v Moravsko dolino, na grad Tuštanj. Ogledale smo si ga v spremstvu lastnika Petra Pirnat, ki v njem z družino živi. Stavba je bila zgrajena konec 15. stoletja v renesančnem slogu, skozi obstoj je večkrat spreminjala podobo in tudi lastnike. Na gradu je bogata zbirka notranje opreme, peči, kasetirani stropi in podi, bidermajerski porcelan, orodje, orožje itd.

Po spletu okoliščin je v prvi polovici 19. stoletja iz rok gosposke prešel v last družine Pirnat, kmetov domačinov, zato tudi ni bil uničen ali nacionaliziran. Iz družine Pirnat so uveljavljeni člani: Maks P., filozof in pravnik, odličen pisec in govorec, njegov sin Nikolaj P., znan slikar, kipar in grafik, ter Janez Pirnat – sin Nikolaja, ki je šel tudi po očetovi poti. V gradu je poročna dvorana, nudi pa tudi sicer lep ambient za razne prireditve.

Ob njem je kapela s oltarno sliko Janeza Nepomuka, delo Leopolda Layerja, slovenskega slikarja, na stropu pa freske baročnega slikarja Franca Jelovška.

Manj utrujene kolegice so si privoščile še »sprehod po lepi sončni okolici do gostilne« Pri Frfrav, kjer smo ob poznem kosilu zaključile prijeten, bogat dan.

DMSZT Celje letos na Poljskem

Magda Brložnik

Skupinski posnetek na mestu, kjer je bil židovski geto

S pet je minilo leto in prišel je čas, ko se člani in članice DMSZT Celje in seveda pridruženi člani odpravimo na pot. Kot smo sklenili prejšnje leto, je naš letošnji cilj bila **Poljska**, pretežno ravninska država, ki je dala svetu vrsto pomembnih žena in mož, kot so Marya Sklodowska, bolj znana kot Marie Curie, Jan Sobieski, ki je rešil Dunaj pred Turki, astronom Nikolaja Kopernik, skladatelj Frideric Chopin, papež Janez Pavel II,... Kljub dejstvu, da so Poljsko pogosto pretresala vojne vihre, so Poljaki zgledno poskrbeli za obnovo arhitekturnih in drugih zgodovinsko pomembnih spomenikov. Obdobje po II. svetovni vojni je deželi dalo svoj pečat, danes pa jo temeljito spreminja nagel gospodarski razvoj.

Na pot smo se podali v ponedeljek 17. septembra v zgodnjih jutranjih urah. Klasične postaje Kongresni trg v Ljubljani, Glazija v Celju in železniška postaja v Mariboru so napolnile naš avtobus ki ga je vozil prijazen in nasmejan **Milan**, seveda pa brez našega **Frenka** sploh ne bi odšli na pot. Preko meje smo jo mahčili mimo Dunaja proti **Brunu**, središču Moravske. Na kratkem ogledu smo si ogledali njegovo staro mestno jedro, na hitro popili kavico in vmes navezovali stike z našimi bivšimi sožigljani, ki so našli drugi dom tukaj. Sledila je vožnja do **Olomuca**, starega mesta, kjer je študiralo tudi nekaj velikih mož iz Slovenije. Tisti, ki se še spominjamo potovanja z bivšo »železno zaveso« pred desetletji, kar nismo mogli verjeti, da smo tako mimogrede prešli meje med državami. Skoraj že v mraku smo prispeli do **Krakova**, se sprehodili na mestni grad in se potem odpeljali do našega hotela. Po zajtrku smo si naslednji dan

ogledali **Wawel** in katedralo z grobovi poljskih kraljev. Odpravili smo se na dogovorjen obisk v **krakovsko univerzitetno bolnišnico**, kjer nas je zaradi izrednih razmer, saj so se zaposleni pripravljali na stavko, kar na pločniku pred upravo sprejela njihova varuhinja bolnikovih pravic, ki nam je predstavila ustanovo in odgovarjala na naša vprašanja. Tako smo spoznali poljsko zdravstvo samo od zunaj, no tudi to mora človek doživeti. Potem smo se sprehodili do trga **Rynek**, si ogledali tržnico **Sukenice** in se na njej dobro založili z jantarem v taki ali drugačni obliki. Ogledali smo si še **Matejkov trg**, utrdbo **Barbicon** in **Marijino cerkev** z zanimivim gotskim oltarjem. Popoldan pa smo si ogledali znamenit in izredno star rudnik soli **Vieličko**. Globoko pod zemljo smo si z zanimanjem ogledovali velike in male dvorane in kipe iz soli, delo umetniških rok. Utrujeni smo se vrnili v hotel. Po zajtrku smo v sredinih jutranjih urah podali do kraja strahot in zločinov človeka nad človekom, do koncentracijskega taborišča **Auchwitz** in njegove podružnice **Burkenau**. Neme priče grozodejstev so tudi na nas pustile pečat in nemo smo se poklonili žrtvam z željo, da se take in podobne zgodbe ne bi več dogajale. Pot nas je naprej vodila do romarskega kraja **Czenstochowa** z znamenito ikono device Marije, ki ga že od leta 1392 obiskujejo romarji z vsega sveta. Tudi mi smo si jo ogledali in prav tako samostan s čudovitimi umetniškimi zbirkami. Pot smo nadaljevali proti glavnemu mestu Poljske, kamor smo prispeli v večernih urah, se namestili v hotelu in po večerji odšli počivat. Naslednji dan smo si **Varšavo** najprej ogledali s panoramsko vožnjo in z zelo simpatično vodičko, ki nam je na iskrivo

ironičen način približala bližnjo in daljno preteklost, pa tudi včasih težko vsakdanost poljskega človeka. Pretresljivo je bilo obiskati predel, kjer je bil med nemško okupacijo **židovski geto**. Maketa, pano fotografij, zemljevidov in spomenik so neme priče teh dogodkov, ki jih zelo tankovestno prikazuje tudi filmska uspešnica *Pianist*. Med sprehodom smo občudovali mestni park s palačami in paviljoni. Sprehodili smo se do **Grajskega trga**, nekateri so si ogledali **Kraljevi dvorec** in dragocenosti, ki jih hrani. Ogledali smo si **katedralo sv. Janeza**, dvorec **Radziwill**, **cerkev Svetega križa**, kjer počiva srce Friderica Chopina. Seveda smo poskusili njihove piroge na sto in en način, se ohladili s sokom ali pivom in tudi kakšna kavica je bila dobrodošla. Predvsem pa smo se vsi veselili prijetnih sončnih žarkov, ki so že tako lepo staro mestno jedro naredili še lepše. V petek smo se odpeljali do **Żelezowe Wole**, kjer smo si ogledali hišo – muzej znamenitega skladatelja in pianista. Pot smo nadaljevali bogatejši za kakšen CD z njegovo glasbo. Ustavili smo se še v **Lodzu**, industrijskem mestu, ki preživlja težke čase industrijske krize, saj se je njegova tekstilna industrija preselila tja, kjer je delovna sila cenejša. Sprehodili smo se po starem mestnem jedru in se nato podali do **Wroclawa**. Sledil je hiter sprehod po starem mestnem jedru in potem namestitev v hotelu v samem središču mesta, ki nas je s svojo arhitekturo nostalgичno spominjal na minula obdobja. Po večerji je sledil še večerni obhod starega mestnega jedra, ogled **mestne hiše**, **Solnega trga**, **katedrale**, **cerkve Sv. Elizabete** in seveda klepet v simpatičnih lokalih med prijaznimi Poljaki. Naslednji dan smo morali vstati bolj zgodaj, saj nas je čakala dolga pot preko poljsko nemške meje do **Dresdna**. Ogledali smo si to prelepo mesto, ki je bilo neusmiljeno

bombandirano med zadnjo vojno. Pa vendar so ohranili

veliko znamenitosti. Sprehodili smo se po prelepem trgu, si ogledali palače kraljev, katedralo in opazovali kako se že sredi popoldneva pred prelepo zgradbo Opere vije dolga vrsta ljudi, ki kupujejo karte za predstavo. Vožnjo smo s kratkimi postanki nadaljevali do **Nurnberga**, kjer smo preživeli našo zadnjo noč na letošnjem potovanju. Po zajtrku smo si ogledali največjo stavbo v Nemčiji, ki jo je postavil veliki diktator za kongres svoje stranke, ogledali smo si tudi paradni prostor, ki je dobro znan iz arhivskih posnetkov iz časov druge svetovne vojne. Ustavili smo se tudi pred zgradbo, kjer so potekali sodni procesi nacističnih veljakov po koncu vojne, potem pa smo se z mestnega gradu spustili proti mestnemu središču, kjer smo si ogledali **Frauenkirche**, **Nassausko hišo** in prelepo fontano na mestnem trgu. Seveda smo se med potjo ustavili tudi pred hišo znamenitega slikarja **Durerja**. Na mestnem trgu je bil semenji dan in seveda smo si dobro ogledali vse stojnice in ugotovili, da je podobno kot pri nas, le suhe robe iz Ribnice nismo našli. Po kratki osvežitvi smo pot nadaljevali mimo Munchna, se zaradi časovne stiske odpovedali Oktoberfestu in po dolgi vožnji z vmesnimi postanki preko predora Karavanke prispeli v domovino. V Ljubljani smo se poslovili od naših prijateljic **Ilone**, **Marije** in **Borke** iz prestolnice in od **Romane** iz Novega mesta in krenili proti Celju. Med potjo so se od nas poslavljal sopotniki in sopotnice in naša vožnja se je zaključila v Celju. V Ljubljani smo se poslovili tudi od našega Frenka, ki je dobil novo nalogo. Priprava naslednjega potovanja, ki bo z letalom in malo daljše kot letos. Kam bomo šli, bo znano v decembru, izbrali pa bomo med 3 variantami: Švedska in Norveška, Severna Španija, Južna Španija. Torej smo si zaklicali samo še: "Na svidenje septembra 2007, na severu ali na jugu."

Spoštovani članice in člani ljubljanskega društva,

v skrbi za lastno zdravje in dobro počutje lahko izkoristimo tudi tisto, kar nam ponuja narava. Naše društvo je pred leti odprlo področje komplementarnega in naravnega zdravilstva in članstvu že nekaj let nudimo možnosti spoznavanja različnih tovrstnih metod.

Preizkusimo nekaj novega! Pridružite se nam na prvi delavnici

Sproščanje v zdravilnem gaju Tunjice

Delavnico bomo izvedli v Zdravilnem gaju Tunjice v četrtek, 23. novembra ob 16. uri. Zberemo se pred vhodom v gaj. Priporočamo udobno obutev ter topla oblačila za peš hojo po gaju, s seboj prinesite tudi sobne copate. Delavnica bo potekala v vsakem vremenu.

Kako do Tunjic: Skozi staro središče Kamnika pri gostilni "Pri Cesarju" zavijete levo proti Tunjicam ter se peljete skozi vasi: Košiša, Tunjiška Mlaka, nato pred tablo Tunjice zavijete levo in se peljete do cerkve Sv. Ane. Prosimo, da avtomobile pustite na urejenem parkirišču pod cerkvijo ter se naprej podate peš. Že v desetih minutah boste prišli na začetek Naravnega zdravilnega gaja. Vožnje iz Ljubljane do Zdravilnega gaja je približno eno uro. Za prevoz se lahko dogovorite med seboj.

Prijave sprejemamo do zasedbe prostih mest (20):

- Po e-pošti: irma.k@email.si
- Na tel. številko: 041 754 695 (ob delavnikih od 7.00 do 8.30 ure)
- Prispevek udeleženke/ca znaša 2.500,00 SIT.

Odbor za komplementarno in naravno zdravilstvo
v zdravstveni negi pri DMSBZT Ljubljana
Zdenka DOVČ

Predsednica DMSBZT Ljubljana
Darinka KLEMENC

ČESTITKA

V mesecu oktobru 2006 je na Visoki šoli za zdravstvo Univerze v Ljubljani diplomiral članica upravnega odbora in vodja dejavnosti joge pri DMSBZT Ljubljana

BRONKA KAVČIČ

Ponosni smo nanjo in ji iskreno čestitamo.

V imenu DMSBZT Ljubljana in v najinem osebnem imenu

Zdenka Dovč, podpredsednica za področje interesnih dejavnosti,

Darinka Klemenc, predsednica

ČESTITKA

V mesecu oktobru 2006 je na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani z naslovom diplomskega dela: »Strukturne značilnosti odnosov med medicinskimi sestrami in zdravniki« z odliko diplomiral članica Raziskovalne skupine pri DMSBZT Ljubljana

SANJA VRBOVŠEK.

Ponosni smo nanjo in ji iskreno čestitamo.

V imenu Raziskovalne skupine, celotnega društva in v najinem osebnem imenu

mag. Andreja Kvas, podpredsednica, vodja raziskovalne skupine

Darinka Klemenc, predsednica

Šteje tisto, kar storimo,
ne pa tisto kar bi lahko storili.

(Leo L. Spears)

Iskreno čestitamo sodelavki

TATJANI POŽARNIK,
diplomirani medicinski sestri, specialistki perioperativne zdravstvene nege, za opravljen podiplomski specialistični študij perioperativne zdravstvene nege na Visoki zdravstveni šoli v Mariboru.

Ponosni smo nate!

Sodelavke in sodelavci iz Operacijskega bloka, SPS Kirurška klinika, Klinični center Ljubljana.

ČESTITKA

V mesecu oktobru 2006 je na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani z naslovom magistrskega dela: "Spolno nadlegovanje na delovnem mestu kot mnogoplastni družbeni konstrukt" z odliko magistrirala strokovna zunanja sodelavka Delovne skupine za nenasilje v zdravstveni negi

mag. **SONJA ROBNIK**

z Urada za enake možnosti

Delovna skupina za nenasilje v zdravstveni negi pri Zbornici - Zvezi

Društvo SOS telefon

Klinični center Ljubljana

Pesmi

Tanja Petelinek

Noč

Tiho se plazijo zlovešče sence
po širokih in brezkončnih hodnikih.
Za mnogimi vrati ranjene duše
v snu hrepenijo po nežnih dotikih

tistih, ki so jim neuslišane prošnje
vsejale obup pod utrujene veke,
ki so se še obdržali na bregu
blatne, deroče in brezdanje reke,

ki še upajo, da se umiri blazni tok,
ki še hranijo poslednje moči, da
skupaj presekajo začarani krog.

Minute med sanje razpete noči
stara ura na steni vztrajno odšteva
in sence zbledijo, ko dan se zbudi.

Zanke

Potuhnjene pasti
med drobnimi cvetovi
komaj posejanih radosti.
Neusmiljeni vetrovi
lažne resničnosti
bičajo tvojo mladost.
Zvezde so daleč.
Kot svetle oči neba
vztrajno zrejo vate
skozi kopreno omame.

Bežni trenutki
blagodejne pozabe.
Sladkosti opoja.
Zlagana svoboda.
Davna bolečina
ujeta v jeklene
zanke spomina.

Nikoli končana zgodba

Obledel pod komolci izgubljenih.
Zaznamuje. Da je le tam.
In ona in kemijska osnova za
raztapljanje scefranih laži.

Moten pogled je prikovala nase.
Vseeno. Nasloni glavo in jo gleda
pod zaprtimi vekami ali odide.
Ve. Kmalu zopet pride.
Tresočih rok, hlepeč po novi utehi.
In ona ve. Hipen pogled proti
lovilcema sanj na orumenelem zidu
natančno pove, kdo vstopa z
zadnjimi pomečkanimi bankovci.

Pozna to nikoli končano zgodbo.

»SPOMIN«

Za vaš nasmeh in kaj več se trudi Petra Kersnič

»Draga moja Martica, zakaj sprašuješ, ali si težka – ne, sploh ne, lahka si kot perešček, a ne morem in ne morem se spomniti, po kaj morava iti v zgornje nadstropje?«

ZGLED

»Gospa Koren, vaš Marjanček je zelo nemaren in španska vas so mu higienske navade,« se pritožuje učiteljica.

»Gospa učiteljica, vi sploh ne veste. kakšno srečo imate, če bi videli in imeli v šoli njegovega očeta, bi šele noreli!«

IDEAL

»Jože, zakaj pa se ne poročiš, a še nisi našel ta prave,« ga sprašuje Andrej.

»Ja, jaz sem že našel ta pravo, a Marta mečka in še ni našla ta pravega!« se odreže Jože.

PRI ZDRAVNIKU

»Koren, kaj pa ste delali?« sprašuje dr. Kotnik.

»Pes me je ugriznil v prst!« žalostno pove Koren.

»Ja, pa ste ga vsaj dezinficirali!«

»Ne, gospod doktor, takoj, ko me je ugriznil, je pobegnil!«

TROSKOK

»Marta, letos bom tekmoval na atletskih igrah,« se pohvali Miha.

»Me zeli veseli, v kateri disciplini pa boš tekmoval,« ga vpraša Marta.

»V troskoku!«

»Lepo, ampak kdo pa sta še druga dva,« zanima Marto.

ŠTORKLJA

»Babi, kako pa sem jaz prišel na svet,« sprašuje šestletni Mihec.

»Miha, štorklja te je prinesla,« se odreže babi.

»Veš kaj babi, da ne boš umrla nevedna, ti povem resnico!«

GOVOR

»Lojze, si slišal moj zadnji govor po televiziji,« sprašuje Jože svojega kolega.

»Sem, pa tudi upam, da je res zadnji!« mu odvrne kolega.

MORDA STE ŽE KDAJ SLIŠALI ALI PREBRALI – ČE NE, JE DANES PRVIČ

- da pred malimi zasloni največ časa preživijo Japonci, ki so pred ekrani v povprečju 9 ur
- da je bila v Idriji 1876 ustanovljena samostojna čipkarska šola in da je daleč po svetu najbolj znana idrijska čipka
- da volkuljine mladiče po skotitvi prevzame oče, jih uči, kako preživeti, jih hrani in čuva ozemlje
- da 0,5 % svetovnega prebivalstva obišče McDonalds
- da je na svetu več piščancev kot ljudi

REKLI SO – DA BI SPREMINJALI SVET IN LJUDI!

*Če oko noče videti, mu ne pomagajo niti luči
niti naočniki.
Arabski pregovor*

*Spomin je človeku najzvestejši prijatelj.
Slovenski pregovor*

*Grenke so solze, ki tečejo, toda še grenkeje so
tiste, ki ne tečejo.
Irski pregovor*

*Večina ljudi je propadla, ker so preveč investi-
rali v prazno življenje.
Oskar Wilde*

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana in Sindikat delavcev v zdravstveni negi SLO, SE Klinični center smo v sodelovanju z agencijo Alpetour pripravili naslednji zanimiv enodnevni izlet:

GRAZ – štajerska prestolnica

ODHOD: sobota, 16. 12. 2006

AVSTRIJSKA ŠTAJERSKA – poimenovali so jo »zeleno srce Avstrije«. A njena značilnost niso samo obsežni gozdovi, travniki ter pašniki, ampak se v tej drugi največji avstrijski deželi prepletajo mogočne gore, ki se spuščajo v hribovja, ta v gričevja, le-ta pa še nižje v 'gričke', posajene z vinsko trto. Obliko deželi pa daje tudi reka MURA, ob kateri so nastala številna mesteca, znana po svoji arhitekturi in obrteh. Med njimi je najveličastnejši GRADEC (GRAZ), ki so ga proglasili za evropsko mesto kulture za leto 2003. To leto 'kulture' je mestu pustilo bogat pečat, najlepšega pa mu vsekakor daje prav predpraznični čas.

PROGRAM IZLETA:

Odhod proti Gorenjski bo ob 4.30 uri zjutraj s Kongresnega trga v Ljubljani. Del poti proti Avstriji nam je že precej poznan, a tokrat bomo malo skrenili. Po prečkanju meje se bomo proti vzhodu vozili mimo Villacha (Beljaka), Wörtherseeja (Vrbskega jezera), Klagenfurta (Celovca)... – na kratko – po deželi KÄRNTEN. Tokrat bo Koroška predstavljala le pot, po kateri bomo potovali proti Avstrijski Štajerski. Prvi »resni« postanek bomo naredili v **mestecu BÄRNBACH**, ki res ni najslavnejše, a vseeno nudi mnogo zanimivega. Najbolj poznana je cerkev sv. Barbare, ki jo je postavil slavn arhitekt HUNDERTWASSER, katerega ustvarjalnost se odraža v številnih nepravilnih oblikah, kombinacijah pisanih barv in neizmerni domišljiji. Prav nobena izjema ni tudi cerkev, ki jo bomo obiskali, poimenovali pa so jo kar po avtorju – Hundertwasserkirche.

Mestece pa je poznano tudi po izdelavi steklenih izdelkov, ki še vedno poteka na tradicionalen način – s pihanjem. Ustavili se bomo v steklarskem muzeju, številne uporabne predmete nepravilnih oblik in pisanih barv, ki jih ustvarjata domišljija in tehnika pihalca stekla, pa bomo lahko tudi kupili.

Od tu bomo nadaljevali proti **Grazu – 'štajerski prestolnici'**. Avstrijsko ime za mesto izvira iz slovenske besede 'gradec' = mali grad. Staro mestno jedro, ki je vključeno v UNESCO-ov program, z mogočnimi fasadami mestnih hiš iz različnih obdobij, skriva marsikatero skrivnost in pripoveduje številne zgodbe. Odkrivati jih bomo začeli na HAUPTPLATZU z mestno hišo, od tu pa ulice in uličice vodijo do frančiškanske cerkve, deželne hiše, mestne farne cerkve, katedrale, mimo številnih muzejev in pomembnih kulturnih stavb. Nikakor ne smemo pozabiti na URIN STOLP, ki je simbol mesta in se mogočen dviguje nad starim mestom.

Mesto pa ni samo 'staro'. Leto 2003 ga je zaznamovalo s številnimi novimi 'futurističnimi' stavbami. Ena od teh je tudi t. i. MURINSEL – most – restavracija, ki povezuje desni in levi breg reke Mure.

Postanek nam bo ponudil priložnost, da kakšno skrivnost praznično okrašenega mestnega jedra odkrijemo tudi sami.

Predvidoma ob 18.00 uri se bomo začeli vračati nazaj proti Sloveniji (Mariboru) in domu. Prihod domov bo med 22.00 in 23.00 uro.

Cena: 4900,00 SIT – za člane Sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije, SE Klinični center in člane Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana, **za nečlane** oz. iz drugih slovenskih sindikalnih enot SDZNS ali DMSBZT pa je cena **6200,00 SIT**.

Prijave in vplačila: sprejema ga. Saša Kotar, pisarna SDZNS, SE Klinični center, Zaloška 2, Ljubljana, **od 29. 11. do 07. 12. 2006**, med 8.00 in 12.00 uro oz. do zasedbe mest v avtobusu. Dodatne informacije dobite po telefonu 01 522 22 28.

Cena vključuje: avtobusni prevoz na omenjeni relaciji, stroške cestnih pristojbin, lokalno vodenje po cerkvi sv. Barbare, vstopnico v steklarno, vodeni ogled, zunanje ogleda po programu, vodenje in organizacijo izleta ter DDV.

PRIDRUŽITE SE NAM PRI ODKRIVANJU NOVIH IN LEPIH DOŽIVETIJ V TEM PREDBOŽIČNEM ČASU !

Predsednica SE KC:
Saša Kotar, s.r.
Zdenka Dovč, s.r.

Predsednica za interesne
dejavnosti pri DMSZTLJ

Predsednica DMSBZTLJ
Darinka Klemenc, s.r.

Dnevi zdravja - nova strokovna sejemska prireditav na Celjskem sejmišču

Največja kongresno-sejemska prireditev s področja zdravja v Sloveniji doslej

Nataša Vodušek

Konec novembra bo na celjskem sejmišču potekala nova sejemska prireditev. V družbi Celjski sejem d.d., ki je organizator sejma, poudarjajo, da bodo DNEVI ZDRAVJA največja kongresno-sejemska prireditev s področja zdravja v Sloveniji doslej. Od četrтка, 30. novembra, do sobote, 2. decembra 2006 se bo v Celju predstavilo preko 70 razstavljalcev ter se odvijalo več kot 30 predavanj, predstavitev, seminarjev zdravnikov, farmacevtov in drugih strokovnjakov s področja zdravstva za strokovno in splošno javnost. Obiskovalci DNEVOV ZDRAVJA bodo lahko izvedeli veliko koristnih nasvetov za ohranjanje svojega zdravja, kakšne pravice imajo kot bolniki ter si med drugim brezplačno izmerili kostno gostoto za ugotavljanje osteoporoze, sladkor v krvi, holesterol, krvni tlak, telesno višino in težo ter srčni utrip pri telesni aktivnosti.

Mag. Robert Otorepec, vodja projekta DNEVI ZDRAVJA in pomočnik direktorja uprave družbe Celjski sejem, pojasnjuje, da so dnevi nastali na pobudo nekaterih ponudnikov medicinske opreme, ki so si želeli prireditev, na kateri jih bo obiskalo zadostno število kupcev in uporabnikov njihove opreme. »Projekt smo pripravljali kar dve leti in vanj vključili širok krog partnerjev, saj smo želeli pritegniti vse, ki v Sloveniji delujejo na področju zdravstva. To

nam je uspelo, saj pri pripravi DNEVOV ZDRAVJA sodelujejo ministrstva, stanovske zbornice in društva zdravstvenih delavcev, javni in zasebni zdravstveni zavodi, združenja, skupnosti, inštituti, društva in številni drugi, ki skrbijo za zdravje prebivalcev Slovenije.«

DNEVI ZDRAVJA so sestavljeni iz dveh delov. Prvi del sestavljajo kongresi, predavanja, okrogle mize, delavnice in podobne prireditve, ki bodo potekale v štirih prireditvenih dvoranih Celjskega sejma vse tri dni prireditve. Drugi del projekta pa je razstava, na kateri bo poleg medicinske opreme predstavljenih tudi veliko izdelkov in storitev za splošno publiko, ki nam lahko pomagajo ohraniti zdravje ali pa nam pomagajo, ko zbolimo. Razstava se bo odvijala v dvorani L celjskega sejmišča. Podjetja in društva, ki se bodo predstavila, bodo prav tako pripravila številne predstavitve in svetovanja o preprečevanju in zdravljenju številnih bolezenskih stanj, s katerimi se zdaj soočamo.

Prisluhniti bo mogoče predavanjem o preprečevanju in zdravljenju sladkorne bolezni, predstavljene bodo različne vrste pomoči materam pri dojenju, prehranska dopolnila za rakave bolnike. Četrtek, prvi dan prireditve, bo med drugim minil v znamenju bolnikovih pravic in varnosti bolnikov, bolnišnice in druge institucije s področja zdravstva bodo predstavile novosti, ki jih pripravljajo, pozornost bo posvečena še zdravstveni negi starejših in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo ter prostemu pretoku bolnikov znotraj EU. Velikega zanimanja bo zagotovo deležna tudi plastična kirurgija, o kateri bo prav tako tekla beseda, izvedeli pa bomo lahko tudi, ali je mogoče sožitje javnega in zasebnega zdravstva.

Na DNEVIH ZDRAVJA se bodo obiskovalci med drugim lahko naučili pravilnega pregleda dojke za zgodnje odkrivanje raka, si ogledali prikaz prve pomoči, se seznanili s pomenom zdrave prehrane in telesne aktivnosti za dobro fizično in duševno zdravje ter izvedeli vse o brezglutenski dieti, peki in napotkih za peko brezglutenskega kruha v avtomatih.

Dnevi zdravja

30. november – 2. december 2006

Celje, Celjski sejem

Ne le splošni javnosti, ki se zaveda pomena skrbi za lastno zdravje, DNEVI ZDRAVJA bodo v Celje pritegnili tudi strokovno javnost. Zdravniki, zobozdravniki, farmacevti, management v zdravstvenih in socialnih ustanovah ter drugo zdravstveno osebje se bo lahko v treh dneh seznanilo z novostmi in zadnjimi dosežki na strokovnem področju, na katerem delajo. Veliko pa bo tudi priložnosti za izmenjavo mnenj in razpravo o prihodnjih izzivih zdravstva.

»DNEVI ZDRAVJA bodo zagotovo priložnost, da strokovna in splošna javnost odgovorne povpraša o trenutno najbolj aktualnih temah na področju zdravstva, od uvajanja zasebnosti do pravic in mobilnosti bolnikov,« še poudarja Otorepec.

DNEVI ZDRAVJA bo mogoče obiskati med 9. in 18. uro. Za obisk prireditve bodo odrasle osebe odštele 1000 SIT, upokoenci in skupine nad 20 oseb 900 SIT, učenci, dijaki in študenti pa 800 SIT.

O Celjskem sejmu d.d.

Celjski sejem d.d. je največja slovenska sejemska hiša z več kot 50-odstotnim tržnim deležem. Družba letno pripravi 12 mednarodnih sejmskih prireditev – zaradi bienalnosti nekaterih sejmskih prireditev se število sejmskih prireditev povzpne tudi na 14 in več, ki jih obišče preko 260 000 obiskovalcev. Če prištejemo še udeležence prireditev, simpozijev in drugih dogodkov, ki jih pripravijo na celjskem sejmišču, sejmišče letno obišče preko 300 000 ljudi. Celjski sejem d.d. ima na voljo najsoodnejše sejmišče v Sloveniji, veliko 60 000 m², od tega je 24 000 m² pokritih razstavnih površin.

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –
Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Podoba medicinske sestre

Medicinska sestra je oseba, ki je zaključila najmanj dvanajstletno splošno in/ali strokovno izobraževanje in končala visoko strokovno izobraževanje s področja zdravstvene nege ter ji je ustrezeni organ podelil pravico za samostojno delo v zdravstveni dejavnosti. V okviru svojih kompetenc je usposobljena za zadovoljevanje potreb po zdravstveni negi in oskrbi, za zdravstveno vzgojo in izobraževanje, za organizacijo dela in razvojno raziskovalno dejavnost.

Dejavnost zdravstvene nege v skladu s svojo strokovno usposobljenostjo samostojno opravljajo naslednji poklici: srednja medicinska sestra, zdravstvena tehnica/zdravstveni tehnik, tehnik/ica zdravstvene nege, višja medicinska sestra/višji medicinski tehnik (tudi specialist/ka), diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik, tudi specialist/ka), profesor/ica zdravstvene vzgoje, (diplomirani/a) babica/babičar in druge medicinske sestre s fakultetno izobrazbo.

Področje dela medicinske sestre je zdravstvena nega, ki je pomemben del zdravstvenega sistema v vsaki družbi. Medicinska sestra je nosilka in izvajalka zdravstvene nege, ki jo je definirala Mednarodni svet medicinskih sester – International Council of Nurses – ICN in se glasi:

»Zdravstvena nega obsega samostojno, soodvisno in sodelujočo obravnavo posameznikov vseh starosti, družin, skupin in skupnosti, bolnih in zdravih ter v vseh okoljih. Vključuje promocijo zdravja, preprečevanje bolezni ter skrb za bolne, invalidne in umirajoče ljudi. Glavne naloge zdravstvene nege so tudi zagovornišтво, promoviranje varnega okolja, raziskovanje, sodelovanje pri oblikovanju zdravstvene politike ter managementa zdravstvenih sistemov in izobraževanja ter vzgoje.«

Medicinska sestra je usposobljena strokovnjakinja za celostno (holistično) obravnavo posameznikov in skupin, ki avtonomno prevzema naloge in odgovornosti v sistemu zdravstvenega varstva, socialnega varstva in področja šolstva. Je samostojna strokovnjakinja v negovalnem timu in članica zdravstvenega tima, v katerem si z drugimi strokovnjaki deli vloge v zdravstveni obravnavi pacienta. Išče učinkovite poti za spoštljive, strpne, razumevajoče in dobre medsebojne odnose na delovnem mestu, ki so temelj kakovostnega, uspešnega in učinkovitega dela in so bistvene za zadovoljstvo posameznika, skupine in institucije.

Človek, zdrav ali bolan (pacient, pacient, varovanec, uporabnik, klient,...) je osrednji namen njenega delovanja, enkraten in neponovljiv v času in prostoru in zato najvišja vrednota vrednostnega sistema medicinske sestre. Skozi njeno delovanje je zaznati celostno skrb za posameznika, ki je pred njenim lastnim interesom. Sposobnost doživljanja in razumevanja človeka kot celote telesnega, duševnega, duhovnega in socialnega bitja usklajuje s svojimi znanji, izkušnjami in sposobnostmi ob nenehnem prilagajanju in spreminjanju svojega pozitivnega odnosa do sebe, do drugih in do okolice.

Vrednota zdravstvene nege je tudi znanje, zato medicinska sestra nenehno vzpodbuja strokovno okolje za nadaljnje pridobivanja znanja in spretnosti, za strokovni razvoj in izgradnjo osebne in strokovne rasti. Medicinska sestra izvaja in vzpodbuja raziskovalno dejavnost ter sodeluje v raziskovalnih projektih.

Podobo medicinske sestre oblikujeta dva enako pomembna dela: osebnostna podoba in posebne poklicne lastnosti.

- Osnovni pogoj za osebnostno podobo medicinske sestre je telesna, duševna, duhovna in socialna zrelost; pomembna je sposobnost sožitja z ljudmi, humanost, sposobnost empatije. Osebnostno podobo sestavljajo njene temeljne človeške lastnosti, kot so človekoljubnost, dobrohotnost, optimizem, spoštljivost, strpnost in druge.

Na osnovnem človeškem liku slonijo tudi posebne poklicne poteze medicinske sestre.

- Strokovna usposobljenost, pripadnost poklicni skupini, samostojnost, prijaznost, razumevanje, sprejemanje drugačnosti, doslednost, strpnost, umirjenost, zaupljivost in drugo so posebne poklicne lastnosti, ki izstopajo pri njenem delu s pacientom.

Medicinska sestra spoštuje temeljne človekove vrednote, kar ji omogoča, da svoje poklicno poslanstvo uspešno opravlja. Sledi naj moralnemu nauku, da ne stori drugemu tega, kar ne želi, da bi drugi storili njej.

Posebno pomembno vrednoto predstavlja zdravje; skrb za zdravje je dolžnost in odgovornost do nje same in do drugih, je njena notranja vrednostna vedenjska namera.

Medicinska sestra predstavlja svojo poklicno skupino najprej s samopodobo (identiteto), katere del je **strokovna podoba**. Primeren videz, obnašanje in vedenje so temelji njene suverenosti, znak samozavedanja in predstavljajo odnos do poklica, do drugih ljudi, do položaja in do institucije. Medicinska sestra se mora zavedati, da vsako njeno neustrezno, lahkomišno, nečastno in ponižujoče dejanje prizadene ne samo paciente, temveč tudi druge pripadnike poklicne skupine.

Meja med zasebnim in poklicnim življenjem medicinske sestre je zaradi pričakovanja družbe težko določljiva. Družba pričakuje, da medicinska sestra tudi zunaj delovnega okolja pomaga človeku.

Za svojo osebno rast in razvoj, za razvoj stroke, pa tudi za boljšo lastno osveščenost in obveščenost se medicinska sestra prostovoljno vključuje v organizacije (regijsko društvo, stanovski sindikat, strokovne sekcije, nevladne, politične, humanitarne in druge organizacije in združenja) z namenom krepitev stanovskega združevanja, solidarnosti in vpliva na aktualna dogajanja doma in v svetu.

Medicinsko sestro zavezuje Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije. ■

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Kratka zgodovina delovanja in združevanja medicinskih sester v Sloveniji

27. novembra 1927 je bila v Ljubljani ustanovljena prva stanovska organizacija medicinskih sester, ki se je imenovala "Organizacija absolventk šole za sestre v Ljubljani".

V letu 1951 se je stanovsko združenje medicinskih sester preimenovalo v Društvo medicinskih sester, ki je v letu 1963 dobilo naziv Zveza društev medicinskih sester Slovenije ter se povezovalo v Zvezo društev medicinskih sester Jugoslavije. Člani in članice Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije so se na podlagi 87. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS št.9/92) odločili in 15. 12. 1992 ustanovili Zbornico zdravstvene nege Slovenije.

Nalogam, ki so do takrat že bile zapisane v Statutu Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, je z ustanovitvijo Zbornice zdravstvene nege Slovenije bilo dodano še nekaj nalog, ki so značilne za zbornično organiziranost določene poklicne skupine.

Članstvo v organizaciji

Vsak, ki želi postati član, mora izpolniti pristopno izjavo, s katero se včlani v eno izmed 11 regijskih društev. Regijska društva so s pogodbo povezana v Zbornico - Zvezo. Z izpolnitvijo pristopne izjave vsak član izrazi voljo po članstvu in načinu plačevanja članarine. Na podlagi pristopne izjave prejme vsak član člansko izkaznico, s katero se lahko izkaže na vseh strokovnih srečanjih.

Članstvo je prostovoljno - je čast in obveza za vse medicinske sestre in zdravstvene tehnike iz vrst aktivnih delavcev v zdravstveni negi, upokojenih medicinskih sester, dijakov in študentov zdravstvene nege.

Organizacijo sestavlja 11 regijskih društev: Ljubljana, Maribor, Celje, Pomurje, Ptuj - Ormož, Nova Gorica, Koper, Slovenj Gradec, Novo mesto, Velenje in društvo Gorenjske.

V organizaciji deluje 30 strokovnih sekcij, ki s svojimi izobraževalnimi programi skrbijo za strokovno izpopolnjevanje svojih članov in vseh, ki delajo na področju zdravstva.

Strokovne sekcije so organizirane za naslednja področja zdravstvene nege:

- vzgojo in izobraževanje, medicino dela, prometa in športa, ginekologijo in porodništvo, psihiatrijo in nevrologijo, za področje pulmologije, za področje pediatrije, za patronažno zdravstveno varstvo, anesteziologijo, intenzivno nego in terapijo in transfuziologijo, splošno medicino, oftalmologijo, za področje kirurgije, zdraviliško dejavnost, onkologijo, za področje zdravstvene nege stom, endokrinologijo, za področje nefrologije, dialize in transplantacije, endoskopijo, za področje reševalnih služb, stomatologijo, sterilizacijo, hematologijo, urgentno medicino, za področje interne medicine in infektologije, dermatovenerologijo, sekcijo operacijskih medicinskih sester, sekcijo študentov zdravstvene nege, sekcijo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v socialnih zavodih, sekcijo na internističnem in infektološkem področju, za področje kardiologije in angiologije, za področje managementa in za področje nevrologije.

Namen organizacije

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije je edina profesionalna organizacija medicinskih sester, ki predstavljajo najštevilčnejšo poklicno skupino med zdravstvenimi delavci. Njen glavni namen je:

- združevati medicinske sestre in zdravstvene tehnike iz vse Slovenije in zastopati njihove profesionalne, socialne in ekonomske interese;
- razvijati in promovirati sodobno zdravstveno nego in
- vsem ljudem zagotavljati kakovostno zdravstveno nego. ■

Članstvo, članarina, vstop in izstop

Pristopna izjava

Ko prejmemo vašo pristopno izjavo, ki jo lahko dobite na spletni strani www.zveza-dmszts.si ali vam jo na vašo željo pošljemo po pošti, člana/ico vpišemo v register članov in o tem obvestimo regijsko društvo. Na izjavi je rubrika, na kateri se član/ica izreče o načinu plačila članarine – mesečno z odtegljajem od osebnega dohodka pri delodajalcu ali po položnici – mesečno, polletno ali letno. Zbornica – Zveza pošilja položnice za letno plačilo v mesecu juniju.

Če želi član/ica takojšen vpis in izdajo potrdila o članstvu, mora ob vpisu poravnati znesek 3000 sit.

Mesečna članarina za redne člane/ice znaša od 1. 1. 2005 – 0,5 % od bruto plače, za upokojenke/ke znaša letna članarina 5.200 sit in za študente/dijake 4.400 sit.

Spremembe podatkov v registru članstva

Vljudno Vas prosimo, da redno javljate spremembe delodajalca, statusa (študent, zaposlen, upokojenec), naslova bivanja, izobrazbe in strokovnih ter akademskih naslovov pisno ali po e-pošti – narocnina@zveza-dmszts.si

Porodniški dopust

Prosimo Vas, da nam pisno ali po e-pošti javite začetek porodniškega dopusta in način, kako boste v tem času plačevali članarino, kar bomo označili na vašem stroškovnem mestu. Članarino v višini 0,5 % od bruto osebnega dohodka plačujete mesečno, na tri mesce, polletno ali letno na TR NLB 02031-0016512314 – v sklicu pod 00 navedite številko članske izkaznice. Več informacij lahko dobite na telefon 01 43 44 903.

Izstopna izjava

Za izstop je potrebna pisna izjava in velja z naslednjim mesecem od prejema izjave (izstop ni možen za nazaj). Izjavi je potrebno priložiti člansko izkaznico. Zbornica – Zveza na podlagi pisne izjave o izstopu obvesti delodajalca in regijsko društvo.

Če je član/ica izstopila in v tekočem letu želi ponovno vstopiti, mora za ponovni vpis v register članov Zbornice – Zveze, za izdajo potrdila in članske izkaznice plačati pavšalno članarino od izstopa dalje.

Če je član/ica prekinila članstvo v preteklem letu ali letih nazaj, mora za ponovni vpis poravnati pavšalno članarino za preteklih šest mesecev.

Zahvaljujemo se vam za upoštevanje obvestil! V primeru nejasnosti ali želje po pojasnilih nas pokličite – s pogovorom bomo poskusili rešiti probleme v obojestransko korist.

Strokovne službe Zbornice – Zveze
Petra Kersnič, generalna sekretarka

Navodila za objavo obvestil in prispevkov v Utripu

Utrip je informativni bilten Zbornice – Zveze in ga prejemajo vsi člani. Izhaja praviloma enkrat mesečno med 12. in 15. dnem. Z Utripom želi organizacija seznanjati člane in druge z delovanjem Zbornice – Zveze in njenih organov, o aktualnih strokovnih in družbenih dogajanjih, informirati o strokovnih izpopolnjevanjih, ki jih organizirajo organi in delovna telesa Zbornice – Zveze, društva in strokovne sekcije, seznanjati z mednarodnimi aktivnostmi s področja zdravstvene nege in strokovnimi dogajanjimi v tujini in objavlja prispevke članov in drugih v skladu s programom dela Uredniškega odbora.

1. Prispevki in obvestila, ki jih želijo pisci oziroma avtorji objaviti v Utripu v naslednjem mesecu, morajo prispeti v uredništvo – na sedež Zbornice – Zveze, Vidovdanska 9, do 25. v tekočem mesecu. Prispevki, ki bodo prispeli po tem roku, bodo objavljeni v naslednji številki Utripa. Poslane prispevke se lektorira. Prispevkov ne honoriramo.
2. Pisci naj svoje prispevke pošljejo na disketi v programu Word for Windows s priloženo kopijo printa, ki naj bo pisan na papirju A4, z enojnim presledkom med vrsticami in obojestransko poravnavo z robovi 2,5 cm. Priporočena pisava je Times New Roman 12 točk. Na eni strani naj bo 30 vrstic s po 60 znaki v eni vrsti. Pri vsakem besedilu bomo objavili največ po dve fotografiji, ki morata biti kakovostni in primerni za objavo. Pod fotografijo morajo biti zapisani dogodek in imena oseb na fotografiji. Izjemoma so prispevki lahko natipkani oziroma v rokopisu. Besedil, fotografij in disket ne vračamo.
3. Ker je obseg Utripa omejen, naj prispevki oziroma članki skupaj s priloženimi fotografijami ne presegajo 3 strani formata A4.
4. Za vse trditve v prispevku odgovarjajo avtorji sami, zato objavljamo le prispevke s podpisanim polnim imenom in priimkom. K objavi naj bo priložen tudi naslov, tel./faks ali e-mail avtorja prispevka, obvestila oziroma oglasa za morebitne razgovore glede objave.

Uredništvo

Remifemin®

Vodilno rastlinsko zdravilo za lajšanje težav v menopavzi

Ena tableta vsebuje
0,018 - 0,026 ml tekočega
ekstrakta korenike
zdravilne rastline
cimicifuga racemosa
(grozdnata svetilka).
Svetujemo uživanje
dvakrat ene tablete na dan.
V lekarnah brez recepta.

*dokazano
učinkovit in varen
uspešen pri več
kot 80 % bolnic
50 let kliničnih
izkušenj
brez hormonov*

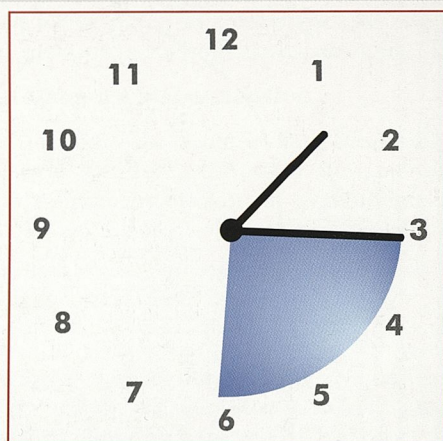

FIDIMED

Fidimed d.o.o.,
Brodišče 32, 1236 Trzin
www.fidimed.si
Proizvaja: Schaper & Brümmer

**Uspešno proti
bolečini,
vnetju in
vročini**

Nalgessin[®] forte
naproksen natrij

Nalgessin[®] S
naproksen natrij

V lekarnah
na voljo
brez recepta

Sestava 1 filmsko obložena tableta Nalgessin forte vsebuje 550 mg natrijeve soli naproksena. 1 filmsko obložena tableta Nalgessin S vsebuje 275 mg natrijeve soli naproksena. **Indikacije Nalgessin forte** Dajemo ga pri travmatskih bolečinah (izpahih, zvinih, nategih), pooperativnih bolečinah (v travmatologiji, ortopediji, ginekologiji, oralni kirurgiji), ginekoloških bolečinah (bolečinah in krčih ob menstruaciji, bolečinah zaradi vstavitve materničnega obročka in drugih bolečinah), glavobolu, zobobolu, preprečevanju in zdravljenju migrene, bolečinah v hrbtenici in zunaj sklepem revmatizmu. **Nalgessin S** Zobobol in glavobol. Bolečine v mišicah, sklepih in hrbtenici. Preprečevanje in zdravljenje migrene. Menstrualne bolečine. Bolečine v mišicah in sklepih, ki spremljajo prehlad in gripo. Pri infekcijskih boleznih kot dopolnitev specifičnega zdravljenja, za lajšanje bolečin, vnetja in vročine. **Odmerjanje in način uporabe Nalgessin forte** Običajni dnevni odmerek za ublažitev bolečine je 550 do 1100 mg. Začetni odmerek je 550 mg, nato vsakih 6 do 8 ur po 275 mg. **Nalgessin S** 1 tableta vsakih 8 do 12 ur. **Kontraindikacije** Preobčutljivost za naproksen ali druge sestavine zdravila, salicilate ali druge nesteroidne antirevmatike. Bolniki, ki imajo aktivno razjedo želodca in dvanajstnika, ponavljajoče se razjede prebavil ter krvavitve iz prebavil. **Posebna opozorila in previdnostni ukrepi** Previdnost je potrebna pri bolnikih z boleznimi prebavil, zlasti z ulceroznim kolitisom ali Crohnovo boleznijo, pri bolnikih, ki jemljejo nesteroidne antirevmatike, pri bolnikih z ledvično ali jetrno okvaro, pri bolnikih z epilepsijo ali porfirijo ter pri starejših bolnikih. Izogibajte se uporabi naproksena pri hudih svežih ranah in najmanj 48 ur pred večjimi kirurškimi posegi. **Medsebojno delovanje z drugimi zdravili in druge oblike interakcij** Acetilsalicilna kislina in drugi nesteroidni antirevmatiki, antikoagulant, derivati hidantoina ali sulfonilsečnine, furosemid, antihipertenzivna zdravila, litij, metotreksat, probenecid, ciklosporin, zaviralci ACE. **Neželeni učinki** Zaprtje, bolečine v trebuhu, slabost, glavobol, vrtoglavica, omotičnost, zaspanost, srbenje, kožni izpuščaji, znojenje, ekhimoze, tinitus, edemi, dispepsija. **Oprema in način izdajanja zdravila Nalgessin forte** 10 ali 50 filmsko obloženih tablet. **Nalgessin S** 10 filmsko obloženih tablet. Datum priprave besedila September 2006.

Naprosyn[®]
naproksen

Sestava 1 filmsko obložena tableta vsebuje 375 mg naproksena. 1 gastrorezistentna tableta vsebuje 500 mg naproksena. 5 ml peroralne suspenzije (1 merilna žlička) vsebuje 125 mg naproksena. **Indikacije** Bolezni, pri katerih želimo doseči protivnetno in/ali protibolečinsko delovanje: vnetne revmatske bolezni (revmatoidni artritis, serološko negativni spondiloartritis, kronični juvenilni artritis, drugi artritis), degenerativne revmatske bolezni (artroza perifernih sklepov in hrbtenice), zunajsklepne revmatske bolezni (bursitis, periartritis, tendinitis, sindrom fibrozitisa) in artritis, ki ga povzročajo kristali (protin in psevdoprotin). **Odmerjanje in način uporabe** Običajni odmerek je 500 do 1000 mg na dan. Ne glede na velikost odmerka dajemo zdravilo navadno v dveh odmerkih, zjutraj in zvečer. Pri bolnikih, ki dobro prenašajo manjše odmerke in v anamnezi nimajo boleznih prebavil, lahko po potrebi za nekaj časa odmerek povečamo do 1500 mg na dan, vendar ne dlje kot dva tedna. **Kontraindikacije** Preobčutljivost za katerokoli sestavino zdravila, za salicilate in druge nesteroidne antirevmatike se pokaže v obliki bronhialne astme, urtikarije ali rinitisa. Zdravila prav tako ne dajemo bolnikom z aktivno razjedo želodca in dvanajstnika, ponavljajočimi se razjedami prebavil in krvavitvami iz prebavil ter bolnikom s hudim jetrnim in ledvičnim odpovedovanjem in srčnim popuščanjem. **Posebna opozorila in previdnostni ukrepi** Previdnost je potrebna pri bolnikih z boleznimi prebavil, zlasti z ulceroznim kolitisom ali Crohnovo boleznijo, pri bolnikih z jetrno ali ledvično okvaro, pri bolnikih s srčnim popuščanjem, epilepsijo ali porfirijo in pri starejših bolnikih. Izogibajte se uporabi naproksena pri hudih svežih ranah in najmanj 48 ur pred večjimi kirurškimi posegi. **Medsebojno delovanje z drugimi zdravili in druge oblike interakcij** Acetilsalicilna kislina in drugi nesteroidni antirevmatiki, antikoagulant, derivati hidantoina ali sulfonilsečnine, furosemid, antihipertenzivna zdravila, litij, metotreksat, probenecid, ciklosporin, zaviralci ACE. **Vpliv na sposobnost vožnje in upravljanja strojev** Ni znano, da bi naproksen pomembno zmanjšal sposobnost za upravljanje vozil ali strojev. **Neželeni učinki** Zaprtje, bolečine v trebuhu, slabost, glavobol, vrtoglavica, omotičnost, zaspanost, srbenje, kožni izpuščaji, znojenje, ekhimoze, tinitus, edemi, dispepsija. **Oprema in način izdajanja** 50 filmsko obloženih tablet po 375 mg, 20 gastrorezistentnih tablet po 500 mg, 100 ml peroralne suspenzije (125 mg/5 ml). Datum priprave besedila September 2006.

Podrobnejše informacije so na voljo pri proizvajalcu.

Krka, d. d., Novo mesto, Šmarješka cesta 6, 8501 Novo mesto, www.krka.si

KRKA